

ชีวิตและงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ
THE LIFE AND WORKS OF KHIEN YIMSIRI

123 หนังสือชำรุด
จำนวนหน้าไม่ครบ
บางหน้าขาดหายไป เนื่องจาก
 สภาพชำรุด
 ถูกตัด / ถูกฉีก

วันที่ 14 เดือน ๕.๑. พ.ศ. ๒๕๑๕

NB
7023
เลขหมู่ ๓๘๓ ๓๔๕
๕๕๓๗
ค. ๕
เลขทะเบียน 011705
วัน เดือน ปี -๑๓๗๒๕๓๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ
ปั้นพระรูป ซึ่งเป็นงานชิ้นเอกของศิลปิน
*His Majesty King Bhumibol Adulyadej and his
sculpture, a masterpiece of Khien Yimsiri*

ขอขอบพระคุณ

มหาวิทยาลัยศิลปากร
กรมศิลปากร
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า
พิพิธภัณฑศิลป์ พระศรี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วัดเทพศิรินทราวาส
วัดเบญจมบพิตร
โรงพยาบาลประสาท กรุงเทพฯ
โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี
รพพช. อองคมนตรี อานันทบุรี ภัยวิเชียร
ม.ว.ว. นารี อิมศิริ
ม.ว.ว. กัทธชัย วัชณี
คุณชนงนุช อิมศิริ
คุณประจวบ กฤษณะพันธ์
คุณนิพนธ์ ชำวีไล
อาจารย์นนทวรรอน จันทนะผะลิน
คุณเขาวดี ยิบอินซอย
คุณรัชดา ธนาพร

Acknowledgements

Silpakorn University
Fine Arts Department
The National Museum
The National Gallery, Chao Fa Road
Silpa Bhirasri Museum
Thammasat University
Thepsirindaravas Temple
Benjamabopitir Temple
Prasat Neurological Hospital and Institute, Bangkok
Sappasithi Prasong Hospital, Ubon Ratchathani Province
H.E. Tanin Kraivixian Privy Councillor
M.R. Nari Yimsiri
M.R. Bhadharajaya Rajani
Ms. Kanongnuj Yimsiri
Mr. Prachuab Krisanapanth
Mr. Nipon Khamvilai
Mr. Nonthivathn Chandhanaphalin
Ms. Yaovadi Yipintsoi
Ms. Ratchada Thanaporn

Copyright - SITCA Investment & Securities Public Company Limited 1994

Published and distributed by
SITCA Investment & Securities Public Company Limited
1769 New Petchburi Road, Bangkok, Huay Kwang, Bangkok 10310
Tel. 255-1390, 254-6540, 652-8000, 652-8050 Fax. 66 (02) 255-5416

Author : Assistant Professor Somporn Rodboon
English Text : Ms. Watana Manaviboon
Photographer : Somchai Nguansngiam

Designed and produced by **Art In Production**
104 Panavong Building, Suriwong Road, Bangkok 10500
Tel. 235-0200-9 Ext. 54

Printed by Aksorn Sampan (1987) Co.,Ltd.

ชีวิตและงานของ
อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ
THE LIFE AND WORKS OF
KHIE N YIMSIRI

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพร รอดบุญ
By Assistant Professor Somporn Rodboon

1997 3
0001 1/4
2596

สารบัญ

CONTENTS

ชีวิตและงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ	
The Life and Works of Khien Yimsiri	12
ประวัติ	
Biography	14
การศึกษา	
School Days	16
ชีวิตราชการ	
Life and Career	18
ชีวิตการสอนและความสัมพันธ์กับลูกศิษย์	
Teaching Career and Relationship with Students	24
ชีวิตส่วนตัวกับครอบครัว	
Family Life	30
การสร้างสรรค์ผลงาน	
Life of Creativity	38
ผลงานศิลปกรรม	
Art Legacies	46
ผลงานทางวิชาการ	
Academic Contribution	102
ภาคผนวก	
Appendix	116
บรรณานุกรม	
References	137
บัญชีภาพ	
Index of Illustrations	139

บทนำ

ชีวิตและงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ

หนังสือ "ชีวิตและงานของอาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์" ศิลปินอาวุโสแห่งชาติซึ่งได้รับการจัดพิมพ์ออกเป็นรูปเล่มเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับความสนใจจากวงการศิลปะของไทยอย่างกว้างขวาง แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ท่านอาจารย์เพื่อจากไปก่อนการจัดพิมพ์หนังสือชีวิตและงานของท่านจะเสร็จสมบูรณ์

การจากไปของท่านอาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ ผู้อุทิศชีวิตและจิตวิญญาณให้แก่การสรรค์สร้างและพัฒนาการศิลปะของไทยนั้น เปรียบเสมือนการตอกย้ำความมุ่งมั่นและเจตนารมณ์ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชิทก้า จำกัด (มหาชน) ในอันที่จะจรรโลงผลงานของศิลปินผู้ทรงคุณค่าต่อศิลปะของไทย ด้วยการรวบรวมและจารึกไว้เป็นหลักฐาน เพื่อศิลปินรุ่นหลังจะสามารถเรียนรู้พัฒนาการด้านศิลปะของชาติ และพึงยึดเป็นแบบฉบับในการอุทิศชีวิตเพื่อประโยชน์ และเป็นแนวทางการอนุรักษ์ศิลปะของชาติต่อไปในอนาคต ยิ่งไปกว่านั้น การบันทึกชีวิตและผลงานของศิลปินจะเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนของชาติ ในอันที่จะศึกษาหาความรู้ด้านศิลปะสืบไป

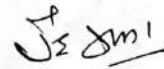
ด้วยเหตุนี้ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชิทก้า จำกัด (มหาชน) จึงได้สานต่อความมุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะไทย ด้วยการนำเสนอหนังสือเล่มที่สอง ในชุดชีวิตและงานของศิลปิน โดยขอนำเสนอชีวิตและงานของท่านอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ปรมาจารย์ด้านงานประติมากรรมของไทย เป็นศิลปินท่านที่สองในงานชุดดังกล่าว แม้ว่าท่านจะเสียชีวิตไปหลายปีแล้วก็ตาม แต่ผลงานและชื่อเสียงของท่านในฐานะบิดาแห่งงานประติมากรรมของไทย ก็ยังเป็นที่ยอมรับของประติมากรรุ่นต่อๆมาอย่างไม่เสื่อมคลาย

ตลอดชีวิตของท่านอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ท่านได้ทุ่มเทเวลา และสติปัญญาให้กับการศึกษา และการคลุกคลายของศิลปะไทย โดยนำศิลปะของโลกตะวันตกมาผสมผสานกับศิลปะของโลกตะวันออก จนกลายเป็นผลงานที่เป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะสากล และสามารถรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ได้อย่างน่าชื่นชม

ท่านอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เป็นศิลปินที่ศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทยอย่างลึกซึ้ง แม้ว่าท่านจะใช้ชีวิตศึกษาเล่าเรียนในประเทศอังกฤษภายใต้การสอนของเฮนรี มัวร์ ประติมากรเอกของโลก แต่ความภาคภูมิใจและความเข้าใจในศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทยอย่างลึกซึ้ง ทำให้ท่านสามารถนำความรู้ดังกล่าว มาผสมผสานกับศิลปะพื้นบ้านสมัยสุโขทัยได้อย่างกลมกลืนและบ่งบอกเอกลักษณ์ของความเป็นไทยได้อย่างชัดเจน

ผลงานของท่านอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ อาจจะทันสมัยเกินกว่าที่ศิลปินร่วมสมัยในยุคของท่านจะเข้าใจได้ หากแต่ด้วยผลงานของท่านอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ จึงทำให้ศิลปกรรมสาขาประติมากรรมของไทยประสบความสำเร็จในการเข้าสู่การศิลปะสากล

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชิทก้า จำกัด (มหาชน) หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดพิมพ์หนังสือ "ชีวิตและงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ" นี้จะมีส่วนในการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของศิลปินชั้นนำของชาติ เช่น ท่านอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ให้เป็นที่รับทราบทั้งในประเทศไทยและต่างแดน ยิ่งไปกว่านั้น ยังจะเป็นแหล่งความรู้และแรงบันดาลใจแก่ศิลปินในอนาคต ซึ่งเป็นความหวังของท่านอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ทั้งในช่วงที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ และเมื่อท่านจากไป

วีระ มานะคงตรีชีพ

กรรมการผู้จัดการ

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ชิทก้า จำกัด (มหาชน)

PREFACE

Thailand's art circles were excited when the first volume in a series on THE LIVES AND WORKS OF THAILAND'S GREAT ARTISTS was published in late 1993 by SITCA Investment & Securities Public Company Limited. The publication, *The Live and Works of Fua Hariphitak*, has met with overwhelming success. Unfortunately, the artist passed away before his biography was published.

Fua Hariphitak's death only confirmed the conviction of SITCA that unless the priceless contributions of notable artists are documented, Thailand's future generations will never appreciate their significance. More importantly, they will lack role models to emulate. The documentation of prominent artists' lives and works, therefore, will not only do these artists justice, but will also benefit aspiring artists who may use the publications as a source of inspiration for their own work.

In this belief, SITCA confirms its commitment by publishing *The Life and Works of Khien Yimsiri*, the second book in the series. This publication is in honor of Khien Yimsiri, the Father of Thai Sculpture, for his life-long dedication and contributions to Thai art. His great talent in merging eastern and western art by applying the knowledge gained during his art education in London under the world-renowned British sculptor, Henry Moore, coupled with his in-depth studies of the folk art of the Sukhothai school of sculpture, resulted in the creation of unique forms of modern Thai sculpture.

While accommodating new forms, his works also retain the unique and distinctive attributes of native culture and art. Though the universal appeal of his works might have looked too modern for his contemporaries to embrace, they certainly have established Thai art and sculpture in the world arena.

We at SITCA hope that this book will be useful for art historians and those interested in Thai culture in tracing the development of Thai art. Most importantly, we wish this publication to be a priceless legacy of the well-known artist, Khien Yimsiri, for the younger generations of our nation.

Weera Manakongtreecheep
President & CEO
SITCA Investment & Securities
Public Company Limited

อาจารย์เขื่อน อิมศิริ
ประติมากร : อำนาจ พ่วงเสรี
The sculpture of Khien Yimsiri
Sculptor : Amnaj Puangseri

ชีวิตและงานของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ THE LIFE AND WORKS OF KHIEN YIMSIRI

"ปัจจุบันนี้ ประเทศต่างๆที่เจริญแล้วในโลก มีความตื่นตัวทางด้านศิลปะในรูปของอิทธิพลร่วมกันยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นประเทศในกลุ่มตะวันตกหรือตะวันออกก็ดี ต่างก็พยายามสร้างความเข้าใจอันดีในผลงานศิลปะของแต่ละประเทศ ทั้งโบราณและปัจจุบัน ซึ่งเราอาจแยกออกได้เป็นสองฝ่าย คือ วัฒนธรรม และการคลี่คลายขยายตัวของความเจริญร่วมกันในด้านพุทธิปัญญา

ความเจริญของโลกก้าวหน้าไปไกลโดยมิได้คาดฝัน ส่วนความเจริญทางจิตนั้นเป็นนามธรรมมิใช่ทางวัตถุดังนั้นผลิผลงานศิลปะปัจจุบันซึ่งเป็นการแสดงออกทางจิตใจในรูปของศิลปะร่วมสมัย จึงก้าวไปไกลเช่นเดียวกันด้วยแต่จะประสบความสำเร็จเพียงใดนั้นก็อยู่ที่ความสามารถของศิลปิน"

นี่คือทัศนะวิจารณ์ของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ผู้เป็นบรมครูด้านการสร้างสรรค์งานประติมากรรมและด้านวิชาการศิลปะคนสำคัญของไทย นามของท่านได้รับการจารึกไว้และเป็นที่กล่าวขาน

ถึงในฐานะที่ท่านได้พัฒนาศิลปะไทยในยุคใหม่ให้เจริญก้าวหน้า ควบคู่กันไปพร้อมๆกับการเปลี่ยนแปลงของโลกตามกระแสทิศทางในยุคของวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

ผลงานของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ แม้จะมีความเป็นสมัยใหม่ล้ำหน้าในยุคสมัยของท่านก็ตามแต่ท่านก็ได้สืบสานและรักษาเอกลักษณ์ของไทยไว้ได้อย่างงดงาม โดยที่ท่านมีแนวคิดอันเป็นสาระ รวมทั้งมีรูปแบบการสร้างสรรค์งานซึ่งเป็นแบบฉบับเฉพาะตัว แนวคิดและรูปแบบในงานประติมากรรมของท่านยังคงแผ่อิทธิพลไปทั่วในวงการศิลปะร่วมสมัยของไทย ตราบจนกระทั่งทุกวันนี้

ชีวิตและผลงานของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ จึงควรค่าแก่การรวบรวมเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างยิ่ง

"The civilized countries of the world today have become more sensitive to the mutual influence of their arts. Be it the West or the East, efforts have been made so that a better understanding of their art works, both classical and modern, may be possible. Art in this respect is divided into two groups based on culture and the evolution of mutual cognitive growth.

Totally divorced from materialism, spiritual growth remains an abstract entity as worldly progress attains an unprecedented level. Nonetheless, today's art works in the form of contemporary art used to express the spiritual dimension are progressing at an equally quick pace. Its success, however, rests solely on the competence of the artists."

Such is a view reflected by Khien Yimsiri, Thailand's great master of sculpture creativity and academic activities. Through his dedication, Khien Yimsiri's name has been immortalized, remembered as the person responsible for the evolution of modern Thai art whose creative pace paralleled world changes in areas of science and technology.

Too modern for his time, Khien Yimsiri succeeded in retaining an identity that is definitely Thai. His sculpting initiatives have cemented his concepts, both in content and form, in a uniquely characteristic style which up to the present day still influences Thai contemporary art. It will do Khien Yimsiri justice to ensure that his life and works are documented for future educational purposes and for Thai traditional art preservation.

ประวัติ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ Biography

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เกิดเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ณ บ้านเลขที่ ๑๕๒ ตำบลบ้านช่างหล่อ อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นบุตรของนายเขี้ยวและนางสงวน ยิ้มศิริ สมรสกับ หม่อมราชวงศ์นารี ยิ้มศิริ และมีธิดาสองคน คือ ขนนนุช ยิ้มศิริ และ ขนนานู ยิ้มศิริ อาจารย์เขียนถึงแก่กรรมเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ รวมอายุได้ ๔๙ ปี

Khien Yimsiri was born to Mr. Khiew and Mrs. Sanguan Yimsiri on Monday, May 22, 1922, at 152 Tambon Baan Chang Law in the district of Bangkok Noi, Bangkok. He married M.R. Nari Yimsiri and had two daughters - Kanongnuj and Kanongnaj. Khien died on Friday, March 19, 1971 at the age of 49.

N9
1023
๗๘ พ.๕
๕๕๓๗
ค.๕

อาจารย์เชียน ยิ้มศิริ เมื่อไปศึกษาและดูงานศิลปะต่างประเทศ
Khen Yimsiri during his art study trip

011705

-๙.๙๗.๕๕๓๘

การศึกษา School Days

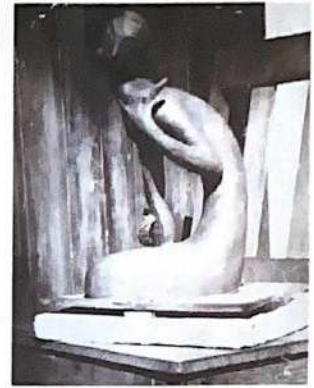
อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ จบการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ ๖ จากโรงเรียนอมรินทร์โฆสิตแล้ว เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนประณีตศิลปกรรม กรมศิลปากร แผนกช่าง อีก ๔ ปี หลังจากนั้น ได้ศึกษาวิชาช่างชั้นสูงของกรมศิลปากรอีกเป็นเวลา ๑ ปี โดยได้รับประกาศนียบัตรช่างตรีฝ่ายประติมากรรมของ กรมศิลปากร เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๕ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้รับทุนกระทรวงศึกษาธิการไปศึกษาศิลปะ สาขาประติมากรรมเพิ่มเติมที่โรงเรียนศิลปะเชลซี (CHELSEA SCHOOL OF ART) ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ภายใต้การดูแลและการแนะนำของ เฮนรี มัวร์ (HENRY MOORE) ประติมากรที่มีชื่อเสียงระดับโลกเป็นเวลา ๑ ปี ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๘๖ ได้รับทุนของกระทรวงศึกษาธิการและทุนรัฐบาลอิตาลี ไปศึกษาประติมากรรมและประวัติศาสตร์ศิลปะ ณ สถาบันศิลปะแห่งกรุงโรม (ACADEMY OF FINE ARTS OF ROME) โดยมีศาสตราจารย์

เกอริซิ (PROFESSOR GUERISI) เป็นผู้อำนวยการสถาบัน เมื่อจบการศึกษาแล้ว อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้ศึกษาดูงานศิลปะสมัยต่างๆ ทั้งในประเทศอิตาลีและประเทศอื่นๆ ในยุโรปภาคเหนือด้วย

Khien Yimsiri completed his secondary education at Amarinchosit School and continued his higher education at the Arts and Crafts School, Department of Fine Arts, spending four years in the Artisan Section.

After having spent an additional year in the higher artisan class at the Department of Fine Arts, Khien received a certificate in sculpture in 1942. Seven years later, he received a one-year scholarship from the Ministry of Education to study sculpture at the Chelsea School of Art in London, England, where he enjoyed the tutorship and guidance of the world-renowned sculptor, Sir Henry Moore.

In 1953, under a combined grant from the Ministry of Education and the Italian government, Khien left Thailand to study sculpture and art history at the Academy of Fine Arts in Rome under the administration of Professor Guerisi. Instead of returning to his home country at the end of the scholarship period, Khien made an extended art study trip throughout Italy and other countries in northern Europe.

นักดนตรี
Musicians

ชีวิตราชการ

Life and Career

อาจารย์เขียน ยัมศิริ เริ่มเข้ารับราชการครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ในตำแหน่ง ช่างจัดวาง แผนกหัตถศิลป์ กองสถาปัตยกรรม กรมศิลปากร และในขณะเดียวกันก็สอนศิลปะที่โรงเรียนประณีตศิลปกรรม กรมศิลปากร ซึ่งต่อมาภายหลังได้ปรับสถานภาพให้เป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ อาจารย์เขียน รับราชการ จนถึง ปี พ.ศ. ๒๔๙๒ จึงได้ขอลาออก เนื่องจากท่านได้ทุนไปศึกษาต่อด้านศิลปะจากกระทรวงศึกษาธิการโดยไปศึกษาต่อด้านประติมากรรมและประวัติศาสตร์ศิลปะที่ประเทศอังกฤษ เป็นเวลา ๑ ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ท่านจึงเดินทางกลับประเทศไทย และกลับเข้ารับราชการอีกครั้งในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ในตำแหน่งช่างตรี แผนกโบราณสถาน กองโบราณคดี กรมศิลปากร ซึ่งในช่วงเวลานั้นเป็นหน่วยงานที่ขึ้นอยู่กับ กระทรวงวัฒนธรรม ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ท่านได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาการ กองโบราณคดี ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ท่านได้เป็นผู้แทนประเทศไทยในการประชุมใหญ่ครั้งแรกขององค์การศิลปะนานาชาติที่เมืองเวนิส ประเทศอิตาลี ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ท่านดำรงตำแหน่งช่างโท กองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร และรับราชการอยู่ที่เดิมจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ อาจารย์เขียนได้รับแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งคณบดี คณะจิตรกรรมและประติมากรรม สืบต่อจาก ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และในที่สุดเพื่อให้การปฏิบัติราชการในมหาวิทยาลัยศิลปากรกระทำได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพท่านจึงตัดสินใจโอนเข้ารับราชการในมหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักนายกรัฐมนตรี ในตำแหน่งอาจารย์โทและปรับเป็นอาจารย์เอก ในปีเดียวกันคือปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ในระหว่างที่อาจารย์เขียน ยัมศิริ รับราชการอยู่ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร นั้น นอกเหนือไปจากการสอน การบริหาร รวมทั้งการปฏิบัติงานด้านธุรการแล้ว ท่านยังมีงานพิเศษอันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ องค์การอื่นๆ อีก อาทิ เป็นเลขาธิการศิลปะสมาคมระหว่างชาติแห่งประเทศไทย (Thai National Committee of International

Khien Yimsiri began work as a junior artisan in the Crafts Section, Division of Architecture, Department of Fine Arts on August 1, 1942. At the same time, he taught art at the Arts and Crafts School, Department of Fine Arts which was elevated to the present Silpakorn University in 1943.

Khien remained in his teaching post until 1949 when a new scholarship opportunity enabled him to spend another year in England studying art. Upon his return to Thailand, he joined the Department of Fine Arts, in the Ancient Monuments Section, Division of Archeology as *chang tree*--an upgraded position. Khien spent three years in that position before he was appointed head of the Academy Section, Division of Archeology. In 1957, with another promotion, he became *chang thoe* attached to the Crafts Division, Department of Fine Arts. But it was not until 1962 that he was appointed head of the Sculpture Section, Faculty of Painting and Sculpture, Silpakorn University.

It proved to be a brief stay for him in that position because two years later he was named

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ
ร่วมคณะค้นคว้าวิจัยงานศิลปะ
*Khien Yimsiri involved in art
research activities*

รักอมตะ
Eternal love

Association of Plastic Arts) เป็นกรรมการ
ดำเนินงานและกรรมการตัดสินการประกวดงาน
ศิลปกรรมแห่งชาติ เป็นประธานกรรมการตัดสิน
การประกวดงานศิลปกรรมของสำนักงานกลางนัก
เรียนคริสเตียน เป็นประธานกรรมการตัดสิน
ประกวดงานศิลปะประจำปีของนักเรียน โรงเรียน
ช่างศิลป์ กรมศิลปากร เป็นกรรมการจัดทุนนิสิต
วิจิตรศิลป์ เป็นอนุกรรมการแผนกการแสดงศิลปกรรม
ในการจัดแข่งขันเอเชียเกมส์ครั้งที่ ๕ เป็น
กรรมการตัดสินการประกวดภาพเขียนเพื่อต่อต้าน
ยาเสพติดให้โทษแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
ตัดสินการประกวดภาพดวงตราไปรษณีย์ต่อต้านวัณโรค
เป็นกรรมการตัดสินประกวดภาพโฆษณาของ
สมาชิกอนุชาตในงานกาชาตประจำปี ๒๕๒๑
เป็นกรรมการตัดสินการประกวดภาพเขียนในงาน
ประจำปีของวัดพระเชตุพนฯ เป็นกรรมการที่
ปรึกษาในการสร้างหอศิลป์ พีระศรี เป็นกรรมการ
สร้างเหรียญพ่อนุชนรามคำแหงมหาราช และเป็นผู้
แทนประเทศไทยเดินทางไปร่วมการประชุม ของ
ศิลปินสมาคมระหว่างชาติครั้งที่ ๖ ที่ประเทศฮอล
แลนด์

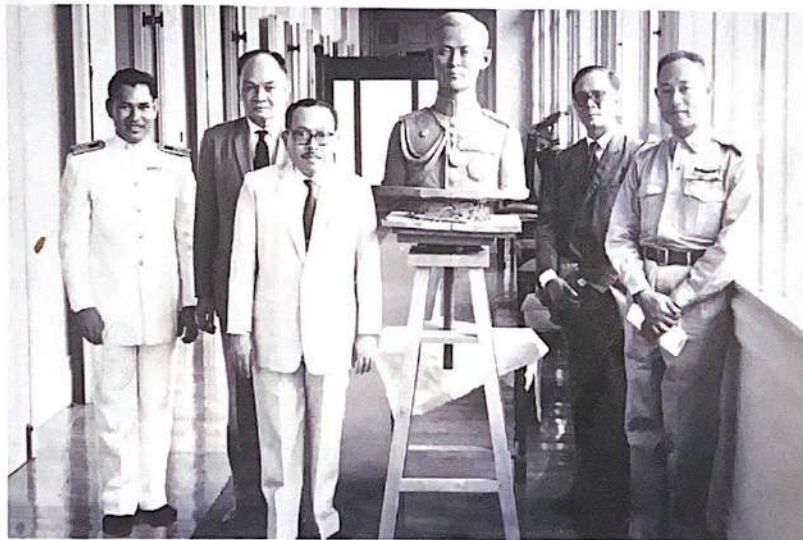
นอกจากนี้ อาจารย์เขียน ยัมศิริ ยังเป็นผู้
บรรยายพิเศษให้กับคณะโบราณคดีและคณะ
มัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ท่านยังเป็น
วิทยากรรับเชิญไปบรรยายและอภิปรายในหัวข้อ
เรื่องเกี่ยวกับศิลปะ ตามสถาบันการศึกษาหลายแห่ง
การปฏิบัติราชการของท่านเป็นไปด้วยดี ประกอบ

กับอาจารย์เขียน ยัมศิริ เป็นผู้ที่ไม่วางเฉยละเลยต่อหน้าที่การงาน อีกทั้งยังสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ
อันเป็นคุณประโยชน์ต่อทางราชการและส่วนรวม ดังนั้นท่านจึงได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้เป็น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาประติมากรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ เมื่อ
วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๓

ตำแหน่งที่ท่านได้รับในเวลานั้น เน้นให้เห็นถึงความสำคัญในการปฏิบัติงานที่จะต้อง

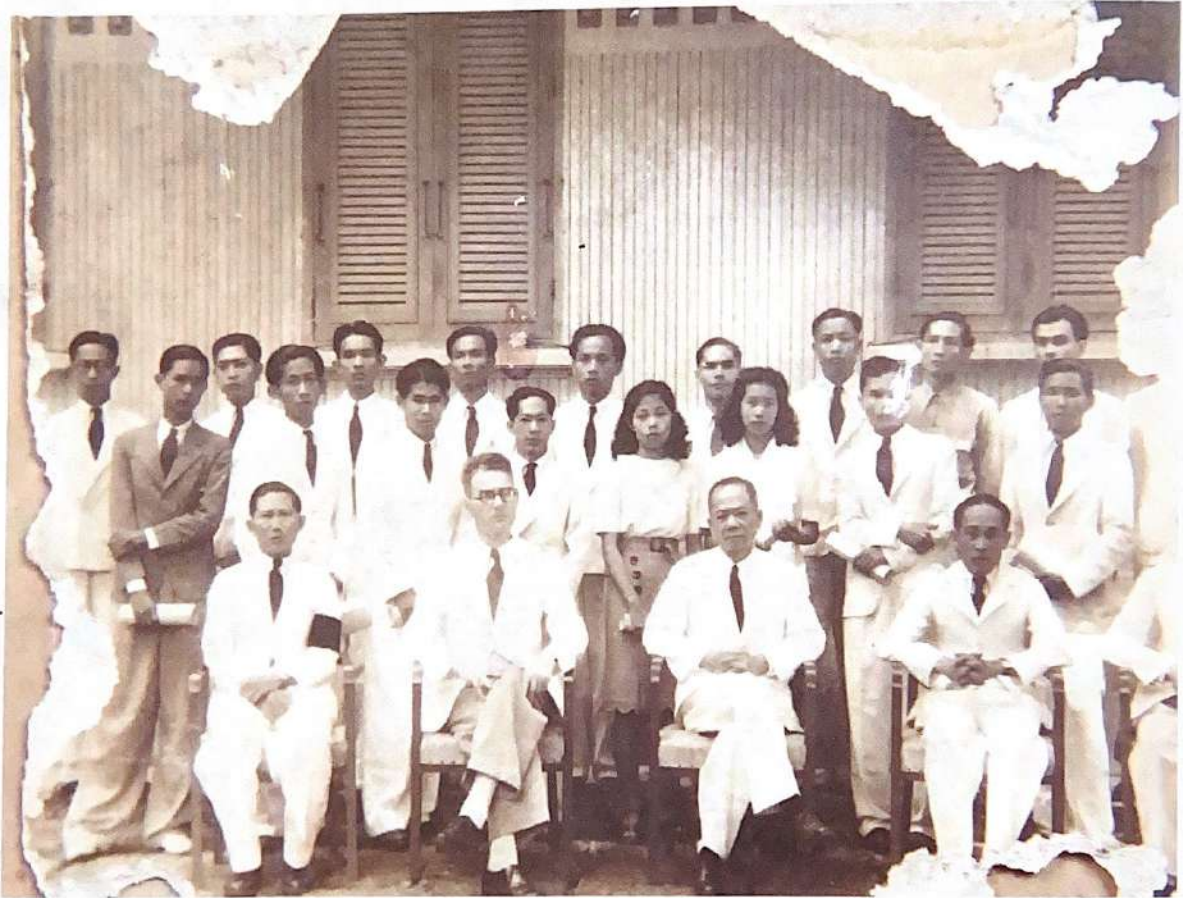
Interim Dean of the Faculty of Painting and Sculpture, succeeding Professor Silpa Bhirasri on January 4, 1964. To ensure a smooth and effective operation, Khien decided to seek a permanent transfer to Silpakorn University under the supervision of the Office of the Prime Minister in 1966 at the same rank he was then occupying, but was then promoted to a higher position that same year. On top of his routine teaching and other administrative work, Khien was involved in a wide variety of activities. He served on committees in different capacities ranging from secretary to the Thai National Committee of the International Association of Plastic Arts to member of the Committee for the National Art Contest and president of the Committee for the Art Contest of Christian Students Headquarters. His name was also found in other places : as president of the Committee for Students' Annual Art Contest, School of Artisans, Fine Arts Department; member of the Narisaranuwattiwongse Fund-raising Committee; member of the Sub-Committee for the Art Demonstration Section of the Fifth Asian Games ; and member of the Committee for the Anti - Drug Painting Competition under the organization of the National Anti-Narcotics Association.

His other public involvements included his role as member of the Committee for the Anti - Tuberculosis Stamp Contest, member of the Committee for the 1973 Red Cross Fair Poster Competition, member of the Committee for the Painting Contest organized by the

ผลงานประติมากรรมชิ้นสำคัญ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
Khien Yimsiri's masterpiece sculpture, His
Majesty King Bhumibol Adulyadej

สัมพันธ์เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าทางด้านศิลปะ ทั้งทางภาควิชาการและภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักในการวางแผนการสอนและการศึกษาศิลปะให้ถูกต้องตามหลักการศึกษาศิลปะสากล ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น และเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะออกเผยแพร่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อันเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีทางด้านศิลปะ วัฒนธรรมกับ นานาประเทศ นอกจากนี้ท่านต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการปกครองและการบริหารการศึกษา ภายในคณะ ให้ดำเนินไปตามนโยบายการศึกษาของชาติ ติดต่อดำเนินให้คำแนะนำแก่ผู้สนใจ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มาติดต่อข้องเกี่ยวกับวงการศิลปะ ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ นั้น อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นครบถ้วนทุกประการ

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ (แถวยืน-ที่ ๘ จากซ้าย) ถ่ายภาพร่วมกับข้าราชการกรมศิลปากร
Khien Yimsiri (standing 7th from left) with officials of Fine Arts Department

Chetupon College Annual Fair, consulting member in the construction of the Silpa Bhirasri Art Centre and member of the Committee for the Minting of the King Ramkhamhaeng-the-Great Coin. He also represented Thailand at the Sixth International Art Association in the Netherlands and again as Thailand's delegate at the First Assembly of International Art Organizations in Venice, Italy, in 1954.

Apart from his official duties, Khien was special lecturer at the Faculty of Archeology and the Faculty of Interior Designs, Silpakorn University. He served as visiting lecturer and guest speaker at art-related debates at different educational institutions. In combination with his exemplary career record, Khien's devotion to his duties and his unceasing quest for new approaches, which benefitted both the government and the public, earned him the title of Assistant Professor in Sculpture on the Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts on October 7, 1969.

The title he acquired at that time underlined the great importance of work that is related to art education both in theories and practice crucial to the foundation of art teaching and education based on the standards of international art education. This, in turn, helped enhance the country's educational quality. It also helped create and promote art works both at home and abroad which made possible a better understanding in art and culture among nations. The incumbent also took upon himself the responsibility to implement the nation's educational policy. Furthermore, the position required that he receive, contact and counsel those compatriots and foreigners who were interested in and involved in art circles. Khien Yimsiri met all the required qualifications.

ชีวิตการสอนและความสัมพันธ์กับลูกศิษย์

Teaching Career and Relationship with Students

ในด้านการสอนนั้น อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้ร่วมสอนในวิชาต่างๆ กับศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้ทำงานใกล้ชิดกับอาจารย์ของท่านเป็นเนืองนิจ วิชาที่ท่านสอนเองนั้น เป็นวิชาทฤษฎีศิลปะต่างๆ อาทิ สุนทรียศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศิลปะไทย ประวัติศาสตร์ศิลปะของตะวันตก และเนื่องจากท่านสนใจในวิชาปรัชญา ท่านก็มักจะแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญาต่างๆ ในวิชาที่สอน นอกจากนี้ท่านยังรักดนตรีเป็นชีวิตจิตใจ ท่านมักจะไปซื้อหาแผ่นเสียงดนตรีคลาสสิก บริเวณร้านค้าย่านราชวงศ์มาให้นักศึกษาฟัง ท่านได้พยายามปลูกฝังศิลปะนิยมประเภทดนตรีให้กับนักศึกษาของท่าน ดนตรีแนวคลาสสิก มีความไพเราะจับใจ สามารถนำมาเปรียบเทียบได้กับงานศิลปะ แนวการสอนของท่านเป็นการสืบสานเจตนารมณ์ ของอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์กับท่านจึงเป็นไปด้วยดี เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกเป็นส่วนใหญ่

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือลูกศิษย์ของท่านเสมอ เช่น ช่วยจัดหาทุนการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกศิษย์ของท่านได้มีโอกาสไปศึกษาหาประสบการณ์ ในต่างประเทศ และท่านก็ยินดีที่จะเขียนหนังสือรับรองให้ลูกศิษย์ของท่านที่ประสงค์จะไปศึกษาต่อในต่างแดนด้วยความเต็มใจ ถึงแม้ลูกศิษย์ของท่านจะเดินทางไปศึกษาต่อแล้วก็ตาม ท่านก็ยังได้รับการติดต่อจากลูกศิษย์ของท่านอย่างสม่ำเสมอ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เป็นคนสุภาพ อ่อนโยน มีความโอบอ้อมอารี ท่านเป็นคนมีจิตใจดี ยึดความซื่อตรงเป็นที่ตั้ง ศิษย์หลายๆ คนอาจจะเห็นว่าท่านเป็นคนเจ้าระเบียบ แต่ท่านก็มีเหตุผลที่ดีของท่าน ท่านไม่ตามใจลูกศิษย์แบบพร่ำเพรื่อ และไม่นิยมการประจบสอพลอเป็นที่สุด คนที่จะเอาชนะใจท่านได้นั้น คือคนที่ตั้งใจทำงาน ท่านต้องการให้ลูกศิษย์ของท่านมีอนาคต มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หากใครประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ถูกไม่ควร ท่านก็จะว่ากล่าวตักเตือนด้วยความห่วงใยและหวังดีบางทีท่านก็มีวิธีจูงใจลูกศิษย์ของท่านด้วยการเขียนเป็นข้อความสั้นๆ ดังตัวอย่างอันเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการนมรมิตงานศิลปะดังต่อไปนี้

Professor Silpa Bhirasri and Khien Yimsiri taught several classes together while the former was still alive. Khien Yimsiri worked closely with his mentor on a regular basis. But art theories such as " appreciation of Thai art history," and "art history of the West" were subjects he handled on his own. Because he had developed an interest in philosophy, he often included philosophical aspects in the subjects he taught.

Music was an essential part of his life, too. He was often seen in shops around the Rajawongse area browsing through album racks for classic albums which he later shared with his students. Khien tried to inculcate an appreciation of music in his students, particularly the sweet melodies of classical music which can be compared to other art forms.

His teaching approach was to pursue Professor Silpa Bhirasri's own convictions. Apparently, they both enjoyed a healthy teacher-student relationship. But it was one that went beyond that description; theirs may be regarded as a father-and-son relationship.

Khien Yimsiri was always ready to come to his students' aid. For instance, he helped in looking for scholarships for them, supporting them in their search for educational experience. For those who pursued their studies abroad, he was ready to write them letters of recommendation. These students still maintained regular contacts with their teacher while they were away studying abroad.

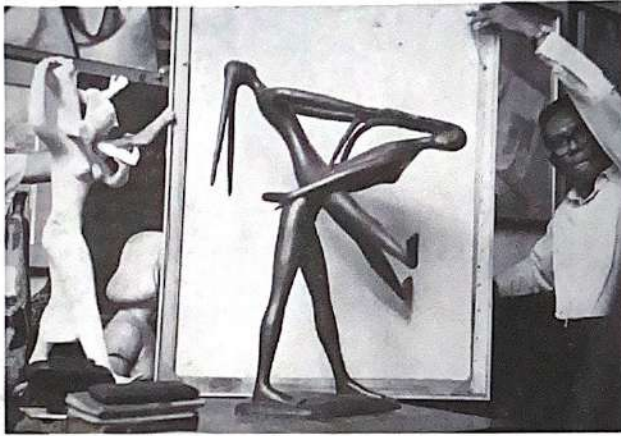
Khien Yimsiri was a gentle and compassionate human being. He also lived a life of honesty. Many of his students might have considered him to be overly meticulous. But he was so within reason. He did not always allow them to have their own way and was known for his dislike for sycophancy. His students knew that only hard work could win his approval. His main concern was their future; thus he expected them to be diligent and creative in their work. Those who misbehaved could expect his well-meaning reprimand. But short and touching statements had always been his effective way to win them over. An example may be seen from his lecture about art creativity:

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยศิลปากร
*Graduation Ceremony
of Silpakorn University*

การเนรมิตงานศิลปะ โดย อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

"เมื่อกล่าวถึงคำว่า "ศิลปะ" เรามักจะเข้าใจกันอย่างสามัญสำนึกกว่าคือการเขียนรูป บันรูป สร้างบ้านเรือน ฯลฯ แต่ถ้าเรากล่าวว่าการเนรมิตงานศิลปะแล้วย่อมมีความหมายแตกต่างไปจากการปฏิบัติงาน "ช่าง" ธรรมดาอย่างยิ่ง เพราะการเนรมิตนั้นประกอบเข้าด้วย กันทั้งทางด้านรูปธรรมและนามธรรม

นามธรรมที่ว่่านี้ หมายถึงความเป็นอิสระในการแสดงออกของจิตใจเป็นสำคัญ มิใช่ติดอยู่กับวัตถุ เป็นการแสดงออกในส่วนลึกของอุปนิสัยส่วนบุคคล

การศึกษาศิลปะ ย่อมเป็นสิ่งแน่นอนว่า ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง กล่าวคือ ระยะเวลา อุปนิสัยใจรัก และความขยันหมั่นเพียร ซึ่งจะอำนวยให้บรรลุความสำเร็จในที่สุด ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาศิลปะทั้งหลาย จึงจำต้องสร้างความมั่นใจอย่างมั่นคง ในการที่จะทำงานศิลปะเพื่อการสร้างสรรค์ในอนาคต

ข้าพเจ้ามีความคิดและเคยกล่าวกับนักศึกษาอยู่เสมอว่า การเนรมิตงานศิลปะนั้น มิใช่ของง่าย การเนรมิตสร้างสรรค์จำเป็นจะต้องมีพื้นฐานการศึกษาที่มีความสังเกตไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และมีความบริสุทธิ์ใจต่อการเนรมิตสร้างสรรค์นั้นๆ

ข้าพเจ้าหวังว่า ความคิดเห็นของข้าพเจ้านี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาบ้าง ไม่มากก็น้อย"

(โดย อาจารย์ เขียน ยิ้มศิริ)

Art Creativity By Khien Yimsiri

May 26, 1967

"The word "art" according to common knowledge means painting, sculpturing and building houses, etc. But art creativity definitely has a connotation different from ordinary practical understanding. Creativity combines the concrete and abstract elements.

The abstract element suggests the freedom of expression, mainly of inspiration, independent of materials. It amounts to an expression of the inner self of a person.

Clearly, studying art calls for a combination of things namely, time, inclination and hard work, all the necessary ingredients for success. Therefore, students must cultivate a sense of self-confidence and a determination to work for future creativity.

I personally think, and always tell my students, that art creativity is no easy stuff. Creativity has to draw upon a solid educational foundation combined with a keen eye for thorough observation and sincerity in creating each work.

Let's hope that my approach may be useful to students in one way or another."

After his death, his students and colleagues jointly published a book in his memory after which was distributed to friends and relatives who attended the royally-sponsored funeral

การสอนในมหาวิทยาลัย
His routine teaching in Silpakorn University

และเมื่อท่านถึงแก่กรรม บรรดาอาจารย์และลูกศิษย์ทั้งหลายได้ร่วมกันจัดทำหนังสือขึ้นเพื่อสนองพระคุณท่าน เพื่อเป็นการไว้อาลัย แจกให้แก่ญาติมิตร และแขกที่ให้เกียรติร่วมพิธีพระราชทานเพลิงศพ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔

อาจารย์ทวี นันทขว้าง ศิลปินแห่งชาติผู้ล่วงไปแล้วเขียนถึงอาจารย์เขียน ยิ้มศิริว่า

"พวกเราทุกคนรู้จักอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เกือบจะเรียกได้ว่าขณะที่ย่างก้าวเข้ามาหาวิทยาลัยศิลปากรเลยทีเดียว เราอยู่ด้วยกันมานาน ความสนิทสนมที่เรามีอยู่ต่อกันจึงกลายเป็นความผูกพันที่เหมือนหนึ่งเป็นหมู่ญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งเป็นธรรมดาอยู่เองที่บางครั้ง เราจะมีความขัดแย้งกับอาจารย์มากบ้างน้อยบ้าง แต่ อาจารย์ก็ให้อภัยเราเสมอ การจากไปของอาจารย์ทำให้เรารู้สึกว่ามีเวลาอยู่ด้วยกันน้อยนิดเหลือเกิน ดังนั้นเราจึงรู้สึกเสียดายและเสียใจในอาจารย์อย่างที่สุด"

และจากคำบอกเล่าของ ม.ร.ว. นารี ยิ้มศิริ นั้น ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๗ อาจารย์ท่านได้รับเกียรติอันสูงสุด โดยได้รับพระบรมราชานุญาตให้เข้าไปถวายคำแนะนำ ทางด้านศิลปะแก่เจ้าฟ้าชายวชิราลงกรณอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่งด้วย

หม่อมราชวงศ์นารี ยิ้มศิริ
M.R. Nari Yimsiri

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ขณะสอน
นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร
*Khien Yimsiri while working
with his Silpakorn University's
students*

in his honour in 1971. Tawee Nandakwang, a National Artist now demised, wrote about his friend :

" We all knew Acharn Khien Yimsiri almost as we put our first footstep in the ground of Silpakorn University. We have been together for a long time, long enough to have established a closeness that was almost like a relationship among relatives. We lived like members of the same family. It is natural that conflicts emerged occasionally. But he always forgave us. His death has left us with the feeling that the time we spent together was indeed brief. He is, therefore, sorely missed and we feel deeply sorry for his departure."

According to M.R. Nari Yimsiri, her husband was highly honoured when for a period in 1964 he was invited to teach art to H.R.H. Prince Vajiralongkorn.

ชีวิตส่วนตัวกับครอบครัว

Family Life

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ และครอบครัว
Khien Yimsiri's family

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้พบกับ ม.ร.ว.นารี รัชนี ภรรยาคู่ชีวิตของท่าน ปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ในขณะที่ทำหนังสือพุทธานุสรณ์อยู่กับหม่อมเจ้าจันทร์จิรายุวัฒน์ รัชนี (ท่านจันทร์) ซึ่งเป็นท่านลุงของ ม.ร.ว.นารี ผู้มีความสนิทสนมกับอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เป็นอย่างมาก ในเวลานั้น ม.ร.ว.นารี ได้มาช่วยทำหนังสือดังกล่าวอยู่ด้วย โดยมีหน้าที่พิมพ์ต้นฉบับและรับส่งต้นฉบับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ หม่อมเจ้าจันทร์จิรายุวัฒน์ ทรงมีความเชื่อใจในตัวอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ จึงทรงมอบหมายให้ท่านคอยดูแล ม.ร.ว. นารี อย่างใกล้ชิด จากความสนิทสนมในฐานะผู้ร่วมงานได้กลายเป็นความรัก ความเข้าใจในที่สุด บุคคลทั้งสองได้เข้าพิธีสมรสโดยได้รับพระกรุณาจากหม่อมเจ้าจันทร์จิรายุวัฒน์ และศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ซึ่งทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพในพิธีอันเป็นมงคล เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้กำชับให้อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ทะนุถนอมเจ้าสาวของท่านผู้เปรียบเสมือนแก้วที่เปราะบาง ม.ร.ว.นารี ยิ้มศิริ ได้ปฏิบัติภารกิจและหน้าที่ของภรรยาที่ดี ท่านเป็นกำลังสำคัญในการช่วยงานทางด้านวิชาการของอาจารย์เขียน คือ เวลาที่อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เขียนหนังสือ ท่านก็จะเป็นผู้พิมพ์ต้นฉบับให้ และช่วยแก้ไขปรับปรุงในเรื่องของการใช้ภาษา เพื่อให้คนธรรมดาๆ โดยทั่วไปจะสามารถอ่านและเข้าใจได้ เพราะหนังสือที่อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เขียนนั้นมิได้มีไว้สำหรับศิลปินอ่านแต่กลุ่มเดียว

ในทัศนะและความรู้สึกของ ม.ร.ว.นารี ยิ้มศิริ นั้น อาจารย์เขียน เป็นทั้งสามีที่ท่านรัก และเป็นเสมือนบิดาที่ท่านเคารพบูชาด้วยชีวิตครอบครัวของท่านแม้จะมีทุกข์และสุขคละเคล้ากันไปไม่ว่าจะต้องเผชิญกับภาวะการใด ๆ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ก็โอบอุ้มครอบครัวผ่านอุปสรรคต่างๆ มาด้วยดี ท่านมีธิดาสองคนคือ ขนงนุช และ ขนงนาฏ ซึ่งสืบสายเลือดความเป็นศิลปิน

Khien Yimsiri met his wife M.R. Nari Rajani, in 1956 while working on the book "Thai Monumental Bronzes" with H.S.H. Prince Chand Chirayu Rajani (*Tan Chand*), his wife's uncle with whom he was well acquainted. M.R. Nari assisted her uncle in typing all the manuscripts and sent them to relevant individuals. Because of the trust the prince had for his younger associate, M.R. Nari was entrusted to Khien's supervision. That initial relationship as colleagues eventually developed into love and understanding.

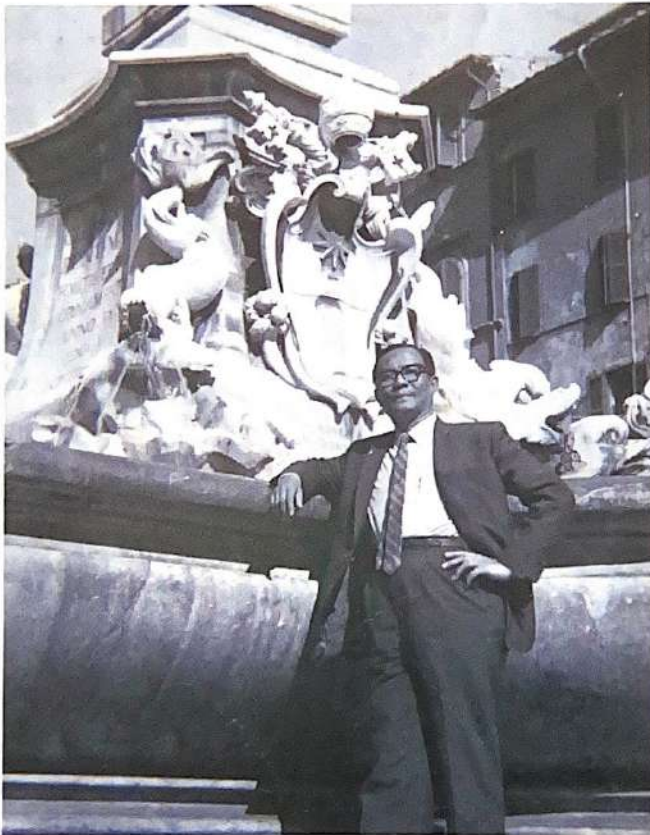
With H.S.H. Prince Chand Chirayu Rajani's whole-hearted blessing, the marriage between the two followed on August 14, 1959, with Professor Silpa Bhirasri presiding over the ceremony. On that occasion, he instructed his protege to take good care of his bride. In turn, M.R. Nari, acting as a dutiful wife, provided her husband with all the support in Khien's academic pursuits. She would spend hours typing Khien's manuscripts and offered him some advice to improve the language for the books her spouse was writing, since Khien's books were not exclusively meant for artists but also for the perusal of lay-people in general as well.

To M.R. Nari, Khien had always been a loving husband whom she respected like a father. Through the ups and downs of life, Khien managed to steer his family through the troubled waters successfully. His two daughters, Kanongnuj and Kanongnaj, inherited a love of art from their father. Like their father, they both graduated from Silpakorn University. Kanongnuj studied sculpture in the Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts while her sister graduated in interior design. The latter also has a special talent in ceramics. Even M.R. Nari absorbed Khien's artistic influence. The "Yimsiri" family is truly an artistic family; every member enjoys art creativity. Perhaps, the surroundings of the old house were partly responsible for creating a suitable environment. Located at Tambon Baan Chang Law (which literally means "house of the molder"), the house in which the family lived had a 45 degree roof with access to a studio and was situated in the middle of an orchard. It enjoyed an environment which was eventually translated into one of Khien's sculptures.

Based on M.R. Nari's account, Khien Yimsiri liked to indulge himself in reading both Thai and English literature. Among his favourite subjects were philosophy, literature and art. Through his pleasant temperament, combined with his excellent human relationships: sincerity, modesty, gentleness and compassion, Khien enjoyed a vast circle of friends both native and foreign. One of them is Privy Councillor Tanin Kraivixian who was Khien's

ของท่าน ด้วยการศึกษาศิลปะที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เช่นเดียวกับบิดา ชนงนุช นั้นศึกษาวិชา
ประติมากรรม ที่คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ ส่วนชนงนาคู จบการศึกษาจาก
คณะมัณฑนศิลป์ และมีความเชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผาเป็นพิเศษ แม้แต่ ม.ร.ว.นารี
เองก็ยังสามารถปั้น โดยได้รับอิทธิพลและความบันดาลใจมาจากผู้เป็นสามีนั่นเอง
ครอบครัว "ยิ้มศิริ" เป็นครอบครัวศิลปินอย่างแท้จริง ทุกคนในครอบครัวจะมีความสุขกับ
การสร้างสรรคงานศิลปะ อาจเป็นด้วยเหตุว่า บ้านเก่าของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ นั้น มี
บรรยากาศที่อำนวยให้ เนื่องจากอยู่ในบริเวณตำบลบ้านช่างหล่อ ที่บ้านของท่านมีสถานที่ทำ
งานเป็นโรงปั้นหล่อ หลังกาลสูงท่ามมเอียง ๔๕ องศา อยู่กลางสวน มีสภาพแวดล้อมอันสงบสุข
ร่มรื่น ความรู้สึกจากสภาพแวดล้อมนี้มีส่วนที่ปรากฏอยู่ในงานประติมากรรมของอาจารย์เขียน

ยิ้มศิริ อยู่ด้วย ม.ร.ว.นารี ยิ้มศิริ ได้เล่าให้ผู้
เขียนฟังว่า สามีของท่านรักการอ่านหนังสือเป็น
ชีวิตจิตใจไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ
หนังสือที่ท่านโปรดปรานเป็นหนังสือประเภท
ปรัชญา วรรณกรรมและศิลปะ เนื่องจากอาจารย์
เขียน ยิ้มศิริ เป็นบุคคลที่มีอัธยาศัย และมนุษย-
สัมพันธ์ดี ประกอบกับท่านมีความจริงจัง สุภาพ
อ่อนโยน มีน้ำใจโอบอ้อมอารี ท่านจึงเป็นที่รัก
ของผู้คนมากมาย ท่านมีมิตรสหายซึ่งเป็นปิยะมิตร
ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เพื่อนรักของท่านซึ่ง
ปัจจุบัน คือ ชพนช องคมนตรี ธาณินทร์ กรัยวิ-
เชียร นั้น มีความสัมพันธ์ฉันท์มิตรแท้กันตั้งแต่
สมัยที่ ชพนช องคมนตรี ไปสมัครเรียนพิเศษ
วิชาलयไทยกับพระเทวากินีมิตร ที่มหาวิทยาลัย
ศิลปากร และได้ไปร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกันที่
ประเทศอังกฤษ เมื่อคราวที่อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ
ได้รับทุนรัฐบาลไทย ไปศึกษาศิลปะที่ลอนดอนและ
ชพนช องคมนตรีในขณะนั้นไปศึกษาวิชากฎหมาย
ในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ดูเหมือนว่าจะเป็นนักเรียน
ไทยรุ่นแรก ที่ได้ทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อในต่าง
ประเทศ หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองได้ยุติแล้ว
ชพนช องคมนตรี ธาณินทร์ กรัยวิเชียร
กล่าวถึงเพื่อนของท่านในหนังสือไว้อาลัย อาจารย์

longtime friend.

They first met when the former applied for enrollment in a class on Thai Design with Phra Thevaphinimit at Silpakorn University. In 1949, they were brought together again as the first students under government sponsorship to study abroad after the end of World War 2; Khien was on a scholarship programme to study art in London while the young Tanin was there to study law.

In a book commemorating Khien Yimsiri in 1973, Privy Councillor Tanin Kraivixian reminisces about his friend :

"For many years, Khun Khien Yimsiri and I enjoyed some acquaintance. But it was not until we studied together in London some 20 years ago that we really got to know one another well. Although we studied in different areas, we shared an understanding and sympathized with one another. As students, we discussed our grievances. But above all, Khun Khien impressed me with his sincerity, sympathy, pleasant temperament and his sense of humour. Even in the middle of trouble, Khun Khien was always among my best and life-long friends. Our families, too, have always enjoyed a close relationship."

M.R. Pattanachai Chaiyan, another close friend, put words together to describe Khien Yimsiri :

"Ever since we first knew one another until his death, Khun Khien had always shown to me that he was a very good friend. He only had good wishes and concern for his friends. Because we were engaged in different professional careers, we did not have as many opportunities to meet one another as we would have liked. But each time we met, Khun Khien would always study my face. If he decided that it was a shade too pale, he would ask me about my health. On the other hand, if he thought that I looked fine, he would never fail to congratulate me. It seems that Khun Khien was always more concerned with his friends' health than he was with his own.

Besides being a good friend, I also think that Khun Khien was an artist who truly worked for the sake of art. Despite the fact that his works have been widely recognized and admired, Khun Khien never expressed himself as a big artist. I had on many occasions discussed art subjects with him, albeit with little art knowledge. But never did Khun Khien embarrass me for my limited knowledge. In fact, he would listen to me attentively and quietly, correcting me if there was something that was not quite right. This allowed me the opportunity to increase my art knowledge."

เขียน ยิ้มศิริ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ความว่า

"ข้าพเจ้ารู้จักชอบพอกับ คุณเขียน ยิ้มศิริ มาเป็นเวลานานปี แต่เราเพิ่งเริ่มสนิทสนมกันมากเมื่อได้ร่วมการศึกษา อยู่ในลอนดอนด้วยกันเมื่อ ๒๐ ปีเศษมานี้ แม้ว่าเราทั้งสองจะศึกษาต่างวิชาชีพกัน เราก็มองเข้าซึ่งกันและกัน และเห็นอกเห็นใจกันเป็นอันดี เคยปรับทุกข์ตามประสานักเรียนด้วยกันเสมอ สิ่งที่ประทับใจข้าพเจ้าเป็นพิเศษก็คือความมีน้ำใจจริง ความเห็นอกเห็นใจมิตรสหาย ความมีอารมณ์เยือกเย็น และอาชีพของคุณเขียน แม้ในยามทุกข์ยาก คุณเขียนเป็นเพื่อนรักเพื่อนชีวิตผู้หนึ่งของข้าพเจ้า ทั้งครอบครัวของเราทั้งสองก็มีความสนิทสนมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมาตลอด"

สหายอีกท่านหนึ่ง คือ ม.ร.ว. พัฒนไชย ไชยยันตร์ ได้เรียบเรียงถ้อยคำของท่าน ถึงอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ดังนี้

"คุณเขียนได้แสดงให้เห็นให้ข้าพเจ้าเห็น นับตั้งแต่รู้จักกันจนกระทั่งตายจากกันไป ว่าเป็นเพื่อนที่ดีมากจริงๆ มีความหวังดีและมีใจห่วงใยในตัวของมิตรอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากคุณเขียนและข้าพเจ้ามีอาชีพและธุรกิจแตกต่างกันมาก โอกาสที่จะได้พบปะพูดคุยกันจึงมีน้อย แต่ไม่ว่าจะพบกันครั้งใด คุณเขียนจะต้องมองดูหน้าของข้าพเจ้าอย่างพิถีพิถันเพราะถ้าเห็นว่าซูบซีดไม่แจ่มใส ก็จะต้องซักถามด้วยความเป็นห่วง ถ้าเห็นขึ้นบานตาก็จะต้องทักออกมาด้วยความยินดีเสมอ ดูเหมือนคุณเขียนจะห่วงใยในสุขภาพของเพื่อนมากกว่าจะห่วงตัวเองเสียอีก

นอกจากเป็นเพื่อนที่ดีแล้ว ข้าพเจ้ายังได้เห็นว่าคุณเขียนเป็นศิลปินที่ทำงานเพื่อศิลปะแก่ทุกคนที่ยอมรับนับถือและชื่นชมในผลงานศิลปะของคุณเขียนมีอยู่มากมาย แต่คุณเขียนไม่เคยเลยที่จะแสดงตัวเป็นศิลปินใหญ่ ข้าพเจ้าเคยพูดวิพากษ์วิจารณ์เรื่องศิลปะกับคุณเขียนหลายครั้งทั้งๆ ที่ตนเองไม่มีความรู้ในเรื่องศิลปะก็มากนัก แต่คุณเขียนก็ได้แสดงอาการดูถูกดูหมิ่นความรู้ของข้าพเจ้า ตรงกันข้าม คุณเขียนรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้าด้วยดีเสมอ และถ้าเห็นว่าไม่ถูกก็หักท้วงชี้แจงให้ฟังอย่างสุภาพนุ่มนวลทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้ในเรื่องศิลปะเพิ่มขึ้นอีกด้วย"

บุคลิกพิเศษสำหรับอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ที่เป็นทั้งผู้สร้างและเสริมส่งอนาคตการสร้างสรรค์ของท่าน คือ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี บุคคลทั้งสองมีความผูกพัน ทั้งในฐานะอาจารย์กับศิษย์และพ่อกับลูก อีกทั้งยังเป็นผู้ร่วมงานกันตลอดมาในขณะที่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ยังมีชีวิตอยู่ ไม่ว่าจะเป็นงานด้านการสอน การศึกษาค้นคว้าวิจัย หรือการเขียนตำรา รวมทั้งบทความต่างๆ เกี่ยวกับศิลปะ ในขณะที่บุคคลทั้งสองอยู่ห่างไกลกันในต่างแดน อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ และศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี จะส่งข่าวคราว เขียนจดหมายถึงกันอยู่เสมอ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริทำหน้าที่เป็นเสมือนมือขวาและเลขานุการ ให้กับอาจารย์ของท่านผู้เปรียบเสมือนบุพการีและร่วมโพธิ์ร่วมไทรให้ท่านพึงพิง ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้ถ่ายทอดอัจฉริย

Another person who was instrumental in Khien Yimsiri's creative life was Professor Silpa Bhirasri. They not only enjoyed a teacher-student relationship; a deeper bond akin to that of father and son was also developed between them because of the many passions they shared.

While the latter was still alive, the two of them spent a lot of time working together on projects ranging from teaching to research, from art-related textbooks to articles. When distance came between them, they kept in touch by corresponding. Khien Yimsiri was his mentor's right hand and secretary. On the other hand, Professor Silpa Bhirasri was like a father in whom the younger man could take consolation in times of trouble. When Professor Silpa passed away, it was already clear that Khien had inherited a great deal of his artistic genius. It was Khien who carried out the ideals and determination of his mentor in preserving and creating works in the interests of art education in Thailand. In effect, his works make a valuable contribution to the advancement of the study of art in Thailand.

A careful reflection reveals that Khien Yimsiri's tremendous success in life and work owes much to what he did in the interests of the public. His death was indeed untimely. The burdens as head of the Department of Sculpture, Faculty of Painting and Sculpture, Silpakorn University, were heavy. But his extra obligation as Interim Dean in charge of the Faculty seems to have been responsible for the decline of his health. Being an academic, Khien was not familiar with administrative demands. It was during this period that the demands on his health took their toll. In any event, his physical and mental health fell victim to the cumulative administrative demands. In an attempt to rescue himself, Khien tried to resign from his administrative post, but to no avail. His resignation was declined. Khien eventually found that he could not please everyone and the pressure turned him to seek relief with alcohol. It was already too

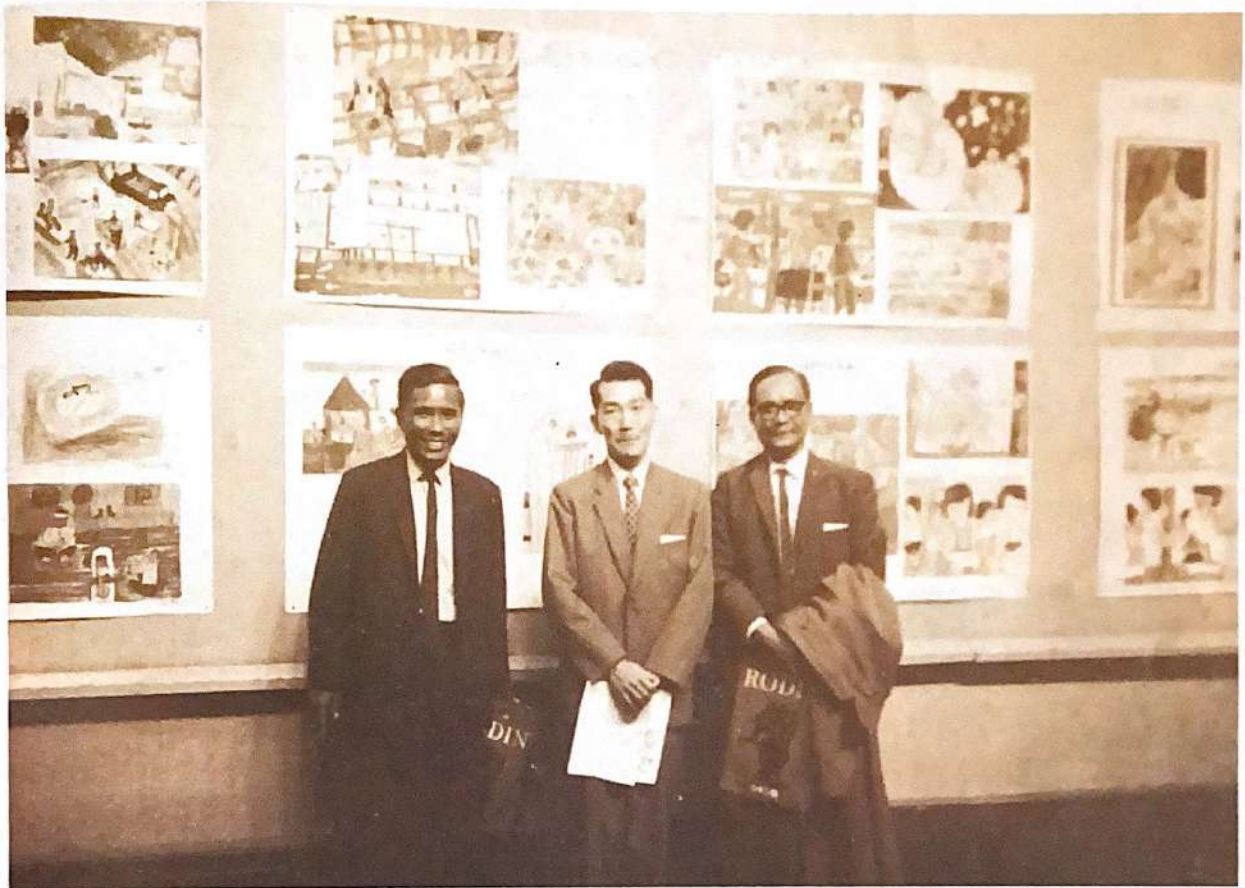

ภาพในเชิงศิลปะให้กับอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ไว้เป็นอันมาก เมื่อท่านสิ้นบุญไปแล้ว อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเสมือนหนึ่งตัวแทนของท่าน สืบสาน จรรโลง และสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อประโยชน์ที่จะพึงมีต่อวงการศิลปะของไทยต่อไปด้วย อุทิศและปณิธานอันแรงกล้า ผลงานของท่านสร้างความก้าวหน้าให้กับการศึกษาศิลปะของไทย ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

หากพิจารณาให้ดีแล้วจะเห็นว่าชีวิตการทำงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ประสบผลสำเร็จมาก เนื่องจากสิ่งทั้งหลายที่ท่านทำล้วนเป็นสิ่งดีงาม มีประโยชน์ต่อคนหมู่มาก ในสมัยที่ท่านดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาประติมากรรมคณะจิตรกรรมและประติมากรรมมหาวิทยาลัยศิลปากรนั้น เป็นงานที่หนักอยู่แล้ว ท่านยังต้องปฏิบัติงานด้านบริหารโดยรักษาการในตำแหน่งคณบดี คณะดังกล่าวอีกด้วย และในช่วงนี้เป็นช่วงที่สุขภาพของท่านเริ่มทรุดโทรมลง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าท่าน เป็นนักวิชาการและเป็นศิลปิน ท่านไม่มีความล้าในงงานด้านบริหารเท่าใดนัก ปัญหาซึ่งเกิด จากงานบริหารได้บั่นทอนสุขภาพทั้งทางร่างกายและสุขภาพจิตของท่านทวีขึ้น ท่านได้ พยายามลาออกจากตำแหน่งบริหารนี้เพื่อสุขภาพของท่านจะได้ดีขึ้น แต่ก็ไม่ได้รับการอนุมัติ เนื่องจากว่าการลาออกของท่านถูกระงับไปเสียก่อน ท่านไม่สามารถจะทำทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็น ที่พอใจของทุกคนได้ ท่านจึงเกิดความกดดันและหันเข้าหาสุราจนท่านป่วยเป็นโรคตับแข็ง หลัง จากท่านสามารถเลิกดื่มสุราโดยเด็ดขาดได้ ๖ เดือน ท่านได้ไปพักฟื้นที่โรงพยาบาลศิริราช และ สูดท้าย ท่านจากทุกคนไปด้วยอาการเส้นเลือดอุดตัน แต่ก่อนหน้าท่านจะสิ้นนั้น ท่านได้อุทิศ ร่างกายของท่านให้เป็นวิทยาทานสำหรับใช้ในการศึกษาของนักศึกษาแพทย์ที่โรงพยาบาลศิริราชต่อไป

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ถึงแก่กรรมในวันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ (มิใช่วันที่ ๑๘ มีนาคม ดังเป็นที่เข้าใจของคนทั่วไป)ท่ามกลางความโศกเศร้าความอาลัยของสมาชิกในครอบครัวมิตรสหาย คณาจารย์ ผู้ร่วมงาน และลูกศิษย์ทั้งหลาย วงการศิลปะไทยได้สูญเสียศิลปินผู้มีบทบาทสำคัญ ในด้านสร้างสรรค์และวิชาการศิลปะไปอีกท่านหนึ่งอย่างน่าเสียดายยิ่ง

late when he was eventually diagnosed with liver cirrhosis. Six months after he was able to resign, he was admitted to Siriraj Hospital where a blood clot, it appears, caused his death. Before he died, Khien made his last will a donation of his body to Siriraj Hospital for educational purposes for medical students.

On March 19, 1971 (not March 18th as is widely believed), Khien Yimsiri passed away to the sorrow of family members, friends, colleagues and students. His death brought a great loss to art circles in Thailand of an important artist who, throughout his life, dedicated himself to important creative and academic undertakings.

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ
ร่วมงานนิทรรศการศิลปะระหว่างประเทศ
*Khien Yimsiri participated in an international
art exhibition*

การสร้างสรรคผลงาน Life of Creativity

นับตั้งแต่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้บุกเบิกศิลปะสมัยใหม่ให้กับวงการศิลปะไทย จนได้รับสมญานามว่าเป็นบิดาแห่งศิลปะสมัยใหม่ของไทยและได้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร ให้เป็นมหาวิทยาลัยศิลปะแห่งแรกของไทยในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการเรียนการสอนซึ่งใช้หลักสูตรที่มีโครงสร้างแบบตะวันตก โดยเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สำหรับวิชาทางทฤษฎีที่ท่านนำมาสอนนั้น นับเป็นวิชาใหม่ในวงการศิลปะศึกษาของไทยในช่วงนั้น อาทิ วิชากายวิภาค วิชาสุนทรียศาสตร์ การวิจารณ์ศิลปะ และประวัติศาสตร์ศิลปะ ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ศิลปะของลูกศิษย์ของท่านทั้งสิ้น

ไปอนน้ำ
Ready to Bath

นอกเหนือจากการนำเอาสิ่งใหม่ของทางตะวันตกเข้ามาประยุกต์ใช้ในหลักสูตรการศึกษา ศิลปะไทยประเพณีก็ยังคงเป็นสิ่งทีศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง อาจารย์เขียน ยัมศิริ เป็นศิษย์รุ่นแรกของท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้ได้สืบสานเจตนารมณ์ในการศึกษาศิลปะของท่าน และเป็นผู้หนึ่งซึ่งได้บุกเบิกแนวทาง ในการพัฒนาศิลปะร่วมสมัยของไทย ในสาขาประติมากรรมให้ก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว ถึงแม้ว่ารากฐานที่มาของแนวการทำงาน ประติมากรรมของท่านในช่วงแรก จะเป็นการสร้างสรรค์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะตะวันตกคือ รูปแบบเหมือนจริง มีการใช้เทคนิค กรรมวิธีในการแสดงออก รวมทั้งการใช้วัสดุแบบตะวันตก ยังผลให้ศิลปะร่วมสมัยของไทยมีความแตกต่างไปจากศิลปะแบบไทยประเพณีที่ค่อนข้างจะจำกัดในด้านของเรื่องราวเนื้อหาซึ่งส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับศาสนา อีกทั้งยังมีการใช้เทคนิค วิธีการซึ่งมีแบบแผนที่ตายตัว และเป็นเพราะการประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนแรง กระตุ้นจากศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อีกเช่นกัน จึงทำให้ศิลปะไทยแบบประเพณีดั้งเดิม กลับได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่

ลักษณะของศิลปะดังกล่าวเน้นการสร้างที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไทย ซึ่งผลงาน สามารถแยกออกได้เป็นสองแนวคือ แนวที่มีความคิดเกี่ยวกับพุทธปรัชญา และแนวคิดอัน มีที่มาจากชีวิตแบบไทยในสภาพแวดล้อมต่างๆ กัน ส่วนทางด้านรูปแบบของการสร้างสรรค์

Ever since Professor Silpa Bhirasri earned the title of 'Father of Modern Thai Art' by introducing Thai art into the era of modern art and, thereafter, the founding of Silpakorn University in 1943 as Thailand's first university for art education, the University has set a series of precedents in its teaching methods. The curriculum structure he started, with classes such as anatomy, aesthetics, art criticism and art history, was crucial to his students' sense of creativity.

Professor Silpa did more than just apply western knowledge to education. He also took an immense interest in Thai art and culture education. Khien Yimsiri was among his first students and inherited that same conviction. He was also one of the first to influence the direction of development of contemporary art in Thailand; This was especially true in the field of sculpture which saw speedy progress after that initiative. However, his sculptural style was strongly influenced by Western realist techniques and expressive approaches and materials prevalent in the West. As a result, contemporary art in Thailand at the time was distinctly different from traditional Thai art which had been characterized primarily in a story-telling style, the content of which was dominated by religious themes and rigid approaches. But, thanks to the knowledge and motivation of Professor Silpa Bhirasri, a

แม่กับลูก
Mother and child

ภาพวาดลายเส้นของ
อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ
Landscape drawing of
Khien Yimsiri

แบบไทยนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า ศิลปินส่วนใหญ่ยังคงรักษาโครงสร้างแนว ประเพณีดั้งเดิมอยู่บ้าง เห็นได้จากรูปทรงต่างๆ ที่ศิลปินนำมาใช้ในงาน แต่จุดมุ่งหมายของศิลปินที่ไม่ต้องการให้งาน ศิลปะของเขาเป็นแนวนูร์กซ์ หรือลอกเลียนของดั้งเดิม หากแต่เป็นการนำของเก่าที่มีอยู่แล้ว มาสร้างขึ้นใหม่ โดยใช้แนวคิดที่เป็นของตนเองเป็นหลัก ศิลปินที่สร้างสรรค์ศิลปะในแนวดังกล่าว มักจะเสนอเรื่องราว เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตหรือเหตุการณ์ร่วมสมัยในขณะนั้นๆ ในแง่มุมต่างๆ การจัดองค์ประกอบของภาพ การเสนอมิติภายในงาน การใช้เทคนิคหรือกรรมวิธี จะไม่ยึดติด อยู่กับแบบไทยประเพณีหรือไทยโบราณเสมอไป แต่ศิลปินจะเสนอสิ่งเหล่านั้นตามแบบฉบับ อุดมคติและเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นลักษณะของการนำรูปแบบประเพณีดั้งเดิมมาผสมผสาน กับสิ่งใหม่ จนทำให้เกิดศิลปะในแนวที่เรียกว่า ศิลปะไทยประเพณีประยุกต์ขึ้น

สำหรับศิลปินไทยรุ่นแรกที่น่าสังเกตของความเป็นสากลมาผสมผสานกับลักษณะของไทยนั้น มีอยู่หลายท่าน แต่ด้านประติมากรรมร่วมสมัย ที่ศิลปินนำเอาลักษณะของศิลปะไทยดั้งเดิมมา ประยุกต์ใช้เป็นสื่อในการแสดงออกนั้นเห็นได้จากงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ บรมครูด้าน ศิลปะสมัยใหม่ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาศิลปะและวงการประติมากรรมร่วมสมัยของไทย

clear distinction has been made between contemporary and traditional Thai art, with traditional Thai art, as a result, restored to its proper status.

Thai art in the past has reflected the characteristics of the people. Yet, two distinctions were apparent: the creativity influenced by Buddhist philosophy and the approaches marked by Thai environmental features. The form, too, became increasingly Thai in character over time. It is worth noting, however, that at the time Khien Yimsiri became active, most artists still adhered to the traditional structure. The evidence can be seen in paintings featuring rituals of different sorts based primarily on the imagination of the creators. These artists created their works following stories related to contemporary life. The composition, the dimensional presentation in the painting and the techniques employed nonetheless varied without necessarily following the conventions of Thai tradition. Consequently, the paintings reflected the ideals and the identity of each individual artist combined with his modern vision. That translates into what is now known as new traditional Thai art.

The number of those first generation Thai artists responsible for the integration of international features with those of the native is numerous. But insofar as contemporary sculpture is concerned, the artist who introduced traditional Thai art as a means of expression is none other than Khien Yimsiri as evidenced by his works. Clearly, this artist, this great teacher in the field of modern art, played a crucial role in art education as well as the development of the contemporary sculpture community in Thailand.

Khien benefitted greatly from education and extensive travel abroad, particularly during 1949 when he spent a year in England studying sculpture. He also made many art-oriented trips to museums and art galleries in Europe in 1950 and spent two years in Italy studying sculpture and historical art. The experiences, knowledge, understanding, ideas, forms and techniques which are universal to the West which he learned during this period made him particularly experienced among Thais in his field. Also, moved by his personal interest, Khien tirelessly dedicated himself to researching Thai art. The many research efforts he undertook included the murals of Nondhaburi School which he studied in collaboration with Professor Silpa Bhirasri and Professor Fua Hariphitak. He also carried out research projects in Thai folk art, particularly sculpture from the U-Thong, Sukhothai and Rattanakosin periods. In addition, he joined forces with Manit Valliphotama to study Thai archeological history with special emphasis on period art and Buddha images.

เนื่องจากอาจารย์เขียน ยัมศิริ เคยผ่านการศึกษาและดูงานในต่างประเทศ คือศึกษา
 ประติมากรรมในประเทศอังกฤษ เป็นเวลา ๑ ปี ในปี พ.ศ. ๒๔๕๒ ศึกษาประติมากรรมและ
 ประวัติศาสตร์ศิลปะ ในประเทศอิตาลีอีก ๒ ปี รวมทั้งดูงานศิลปะตามพิพิธภัณฑ์และหอศิลปะ
 ในยุโรปในปี พ.ศ. ๒๔๕๖ จึงไม่เป็นที่แปลกใจว่าประสพการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด
 รูปแบบและเทคนิควิธีการ อันเป็นลักษณะสากลของตะวันตกของท่านนั้นมีสูงมาก นอกจากนี้
 ท่านยังมีความสนใจและทุ่มเทเวลาของท่านให้กับงานวิจัยด้านศิลปะไทยอย่างไม่รู้เหนื่อย งาน
 ที่ท่านวิจัยคือ งานจิตรกรรมฝาผนังของสกุลช่างนนทบุรี ซึ่งท่านทำร่วมกับ ศาสตราจารย์ศิลป์
 พีระศรี และอาจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ การวิจัยเกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้านของไทย สาขาประติมา
 กรรมของสมัยอุทอง สุโขทัยและรัตนโกสินทร์ รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าด้านประวัติศาสตร์โบราณ
 คติของไทย ซึ่งเน้นในเรื่องของศิลปะและพระพุทธรูปในยุคต่างๆ ร่วมกับอาจารย์มานิต วัลลิโภดม
 * ความรู้ ความเข้าใจที่อาจารย์เขียน ยัมศิริ ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าและวิจัยดังกล่าว
 มาแล้วข้างต้น เป็นความประทับใจและเป็นแรงบันดาลใจอันสำคัญที่จุดประกายให้ท่านสร้าง
 สรรค์งานประติมากรรมที่มีรูปแบบผสมผสานกัน ระหว่างความเป็นสากลและความเป็นไทย
 ประเพณี ยังผลให้เกิดวิวัฒนาการในรูปแบบความเป็น"ไทยสมัยใหม่" แก่วงการศิลปะร่วมสมัย
 ของไทย

ลักษณะของความเป็นไทยในสมัยเริ่มแรกของอาจารย์เขียน ยัมศิริ ศิษย์เอกของ
 ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี นั้น สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจ และการซึมซับขนบธรรมเนียม
 ประเพณีไทย ตลอดจนความศรัทธาในพุทธศาสนา รวมทั้งความมีพื้นฐานความรู้ด้านศิลปะ
 ของไทยประเพณีมาเป็นอันดีแล้วประกอบกับการศึกษาซึ่งเป็นไปตามระบบของศิลปะแบบตะวันตก
 จึงเป็นส่วนให้ท่านพัฒนารูปแบบศิลปะ ซึ่งมีทั้งความเป็นสมัยใหม่ และมีการแสดงเอกลักษณ์
 ไทยร่วมสมัยขึ้นมาได้ โดยไม่ต้องเดินตามแบบอย่างศิลปะของซีกโลกตะวันตก

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยว
 กับความเป็นตะวันตกและตะวันออกในการสร้างสรรค์ศิลปะ
 ในบทความ "ตะวันตกกับตะวันออก" ซึ่งมีสาระที่น่าสนใจ
 ไว้ดังนี้

"ในสิ่งที่เกี่ยวกับศิลปะ เราได้รับประโยชน์อย่างใหญ่
 หลวงจากชาวตะวันตกในการศึกษาเทคนิคของงาน แต่
 เมื่อเราลอกเลียนความคิดและแบบอย่างของเขา เราก็จะ
 กลายเป็นนักลอกเลียนแบบที่น่าสงสาร เพราะงานลอก
 แบบเลียนแบบเช่นนั้น ย่อมเป็นงานที่ปราศจากคุณค่าอัน
 แท้จริง..."

"สิ่งที่ศิลปินได้รับประโยชน์จากความก้าวหน้าของ

กวี เวียนรวี
Kavi Vienravi

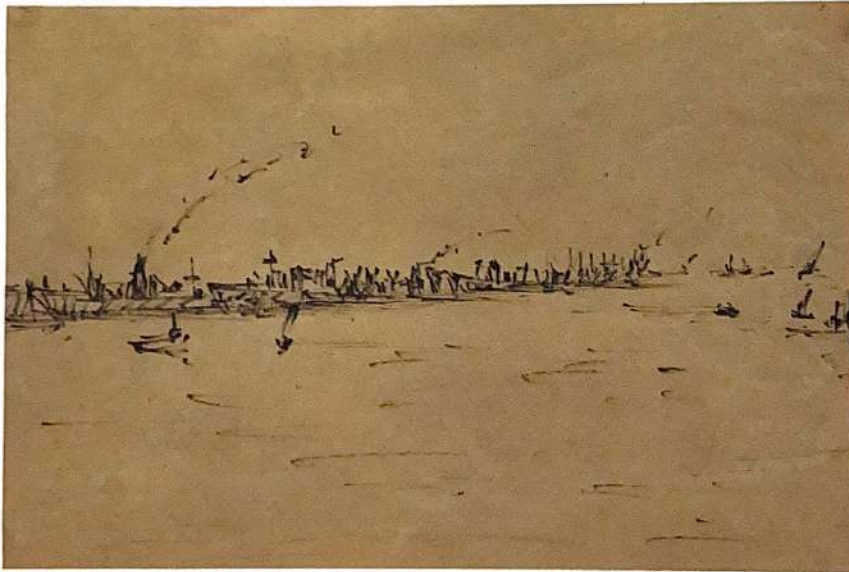
Khien Yimsiri's ideas owed a great deal to the study and research he had been doing. The knowledge and understanding he acquired from those undertakings served as inspiration in his sculpture creativity. Not only was marriage of the universal style with traditional Thai traits possible, but the evolution of form in "new traditional Thai art" was also a result.

The features that are intrinsically Thai in Khien Yimsiri's early works demonstrate his understanding of and a profound appreciation for Thai tradition as well as his devotion to Buddhism and his solid foundation of knowledge in traditional Thai art. His educational background in the western system enabled him to develop an art form that blends modern art and Thai contemporary identity together without having to imitate western art. Professor Silpa Bhirasri showed his students the different concepts of East and West that can be used in the creation of art works. In his article "East and West" he points out:

" Concerning art, we have derived great benefit from Westerners by studying their techniques. However, simply imitating their ideas and styles would be to become poor copyists whose work has no real value.

ปัจจุบันก็คือ ศิลปินแต่ละคนอาจแสดงความรู้สึกของตนออกมาโดยเสรี พ้นจากอิทธิพลของผลงานแห่งสกุลช่าง หรือแบบอย่างศิลปะใดๆ ดังนั้นจึงไม่มีประโยชน์อะไรที่เราเลียนแบบงานของศิลปินผู้หนึ่งผู้ใดที่เกรงว่าจะไม่ทันสมัย ที่จริงแล้ว แบบอย่างที่เราสร้างขึ้นในสมัยของเรานั้น มีทั้งผลิตภัณฑ์อันกระทำขึ้นอย่างประณีต เรียบร้อยตามธรรมชาติจนเกินไป จนถึงก้อนกรวด ก้อนหินขัดมันหรือสีที่สาดไปตามใจบนผ้าใบ ดังนั้น ศิลปินทุกคนจึงมีโอกาที่จะทำงานตามที่ตนพอใจ โดยปราศจากความประวิติกว่า "ตนอยู่ในระเบียบประเพณีหรือหัวสมัยใหม่จนเกินไป แต่อย่างหนึ่งอย่างใด" และทัศนะอีกตอนหนึ่งว่า

"การที่เรามิได้หยุดถึงงานศิลปะตามแนวสมัยใหม่ที่ก้าวไปไกลอย่างยิ่ง ซึ่งแม้ชาวตะวันตกเองเป็นจำนวนมากไม่นิยมชมชอบ หรือไม่ยอมรับว่าเป็นสิ่งมีค่าอย่างใดเลยนั้นก็เพราะว่าโดยทั่วไปแล้ว แม้งานศิลปะที่เป็นแบบสมัยใหม่ตามธรรมดาที่เห็นกันอยู่ทุกวันนี้ ชาวตะวันออกก็

ยังไม่อาจเข้าใจอย่างแท้จริงได้เพราะว่างานศิลปะเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่อันแตกต่างกัน ด้วยเหตุฉะนี้ ในการที่ศิลปินตะวันออกเลียนแบบศิลปะตะวันตก จึงเป็นสิ่งที่ผิดโดยที่ตนเองไม่อาจทำงานให้ตีวีเศษหรือเรียกร้องความสนใจของชาวต่างประเทศ ซึ่งยากที่จะนิยมศิลปะที่ไม่เหมือนกับของตนได้ ตรงกันข้าม เขากลับสนใจในการแสดงออกซึ่งความรู้สึกทางตะวันออกอันเป็นต้นแบบซึ่งถ่ายทอดวิญญานและความคิดของชาวตะวันตกกับตะวันออกทั้งสองสถาน ประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนศิลปะระหว่างตะวันตกกับตะวันออกจึงควรจำกัดแต่เพียงความคิดทางด้านเทคนิคและการใช้วัสดุใหม่ๆ เท่านั้น ไม่ควรจะอยู่ในด้านวัฒนธรรม และจิตใจ"

ดูเหมือนว่าข้อความดังกล่าวข้างต้น เป็นสิ่งที่ อาจารย์เขียน ยัมศิริ ตระหนักเป็นอย่างดี และในส่วนนี้ทำให้เป็นที่ประจักษ์ได้ว่าการสร้างสรรค์ศิลปะนั้น ความเป็นต้นแบบในงานศิลปะขึ้นอยู่กับคุณค่าอันเป็นรากฐานของศิลปินเอง ดังนั้นงานประติมากรรมของอาจารย์เขียน ยัมศิริ ทุกชิ้นจึงมีความเป็นต้นแบบอย่างเห็นได้ชัด

The great advantage that modern art offers is that each artist may express himself freely without having to follow any particular school or style. Therefore, we do not need to imitate anybody for fear of not being up to date. In fact, the styles of art produced in our day range from the meticulous reproduction of nature up to polished pebbles or some colours spread at random over the canvas. Therefore, there are possibilities for every artist to do what he pleases without feeling the inferiority complex of being either a conservative or an extremist. "

Professor Silpa Bhirasri stated at another point that:

"Without taking as examples the work of an extremely modern trend which even many Westerners themselves either do not appreciate or entirely disapprove, in general Easterners cannot fully enjoy, with sincerity, Western works of modern art because they reflect a different culture and even a different physical world. Consequently, in imitating Western art, an oriental artist takes a wrong part, since he can neither excel nor attract the attention of foreigners who would hardly admire an art which is akin to their own but who would, on the contrary, be interested in genuine oriental expressions which convey both the spirit and conception of the Eastern races.

A reciprocal advantage between East and West should be limited to the exchange of technical ideas and the use of new materials-- but never the adulteration of cultural and spiritual values."

It seems that Khien Yimsiri was fully aware of Professor Silpa Bhirasri's statement. He realized that the creation of an original piece of art depends on the artist's roots. Every piece of Khien's sculpture exerts that strong sense of originality.

ผลงานศิลปะ

Art Legacies

ดนตรีไทย
Thai Music

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เป็นประติมากรที่ได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินชั้นเยี่ยมจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการได้รับรางวัลเกียรติคุณ อันดับ ๑ เหรียญทองประเภทประติมากรรมจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ นอกจากนี้ท่านยังได้รับรางวัลเกียรติคุณ อันดับ ๒ เหรียญเงินจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติอีก ๒ ครั้ง คือในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และ พ.ศ. ๒๕๔๖ หลังจากนั้นท่านยังได้ส่งผลงานเข้าร่วมแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติอีกหลายครั้ง ทั้ง ๆ ที่ท่านมักจะมึนงานราชการรัดตัวอย่างมาก แม้จะมีงานสอนและงานในหน้าที่ซึ่งต้องรับผิดชอบสูงอยู่ก็ตาม อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ก็สามารถจัดสรรเวลาไว้สำหรับสร้างสรรค์งานประติมากรรมที่ท่านรักเสมอ

จากคำบอกเล่าของ ม.ร.ว.นารี ยิ้มศิริ ภรรยาของท่าน ทำให้ทราบว่าในระหว่างที่ท่านว่างจากการสอนหรือว่างจากงานราชการอื่นๆ ท่านจะปลีกตัวกลับมาทำงานประติมากรรมของท่านใน ห้องพัก ซึ่งเป็นห้องเดียวกับห้องของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อาจารย์เขียน ยิ้มศิริมีความใกล้ชิดกับศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นอย่างมาก ท่านมักจะขอคำปรึกษา ฟังคำแนะนำตลอดจนข้อวิจารณ์ต่าง ๆ จากศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี อยู่เป็นนิจ และเป็นที่น่าสังเกตว่าแนวความคิดในการทำงานศิลปะหรือแม้กระทั่งทัศนคติต่างๆ ที่มีต่อศิลปะของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ นั้นมีส่วนที่ได้รับอิทธิพลจากความคิดของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ผู้เปรียบเสมือนเป็นบิดาของท่าน รวมทั้งบรรดาลูกศิษย์คนอื่นๆ อีกหลายท่าน ก็สืบสานความคิดต่อจากศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ด้วยเช่นกัน

ฯพณฯ องคมนตรี ธาณินทร์ กรัยวิเชียร ซึ่งเป็นมิตรสนิทของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริได้กล่าวถึงท่านไว้ว่า "คุณเขียน เป็นศิษย์เอกของท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ซึ่งเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการสถาปนาศิลปะไทยแผนปัจจุบัน และเป็นผู้ที่ได้เพาะศิลปินไทยรุ่นใหม่ไว้เป็นจำนวนมาก คุณเขียนสามารถรับเอาอัจฉริยภาพในเชิงศิลปะจากท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี มาไว้ได้มาก

Khien Yimsiri, as a sculptor was proclaimed 'artist exemplaire' at the National Art Exhibition in 1953. That public recognition was the culmination of all his achievements at the time.

In the first National Art Exhibition in 1949 Khien Yimsiri had been awarded the gold medal for his sculpture work and, at the exhibition the following year, Khien was awarded silver medals for his works. He received the same awards in 1951 and 1953. Despite his busy official duties, Khien succeeded in organizing his timetable to accommodate his passion for sculpting. His active role in entering his works into competition several times after 1953 indicates both his dedication to his work and the extent of his individual artistic creativity. According to his wife, M.R. Nari, whenever he was free from his official duties and teaching routines, Khien never failed to return to the studio he shared with Professor Silpa Bhirasri, devoting most of his spare time to his sculpting work. Because of the close relationship with Professor Silpa, Khien always sought his advice. It is noteworthy that the Professor's comments and attitude have had a strong impact on his former student's work. This is only natural considering that Professor Silpa had always been regarded as a father to all his students, including Khien who consequently inherited the master's concepts.

In referring to Khien, Privy Councillor Tanin Kraivixian once said :

"Khun Khien is Professor Silpa Bhirasri's protege. Considering the former as crucial to restoring contemporary Thai art and cultivating new generations of Thai artists, Khun Khien was able to absorb Professor Silpa Bhirasri's artistic genius. Once combined with the youth's inborn gift as an artist, the artistic genius makes Khien Professor Silpa's promising future as his surrogate in creating art and Thai artists when the master was gone....."

รวมกัน
Together

นอกจากอัจฉริยภาพดังกล่าวแล้วบุคลิกภาพและพรสวรรค์ที่คุณเขียนมือตัวเองเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว
ทำให้คุณเขียนเป็นความหวังอันสดใสของท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ในอันที่จะเป็นตัวแทน
ของท่านในการสร้างสรรค์ศิลปะและศิลปินไทยต่อไปเมื่อท่านได้จากไปแล้ว..."

ผลงานประติมากรรมในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๒-๒๕๐๘

ตามหลักฐานเกี่ยวกับผลงานประติมากรรมที่ปรากฏนี้ สามารถจำแนกได้เป็นสองลักษณะ คือ
ผลงานประติมากรรมแนวเหมือนจริง และผลงานประติมากรรมแนวประเพณีประยุกต์ หรือ
แนวประเพณีสมัยใหม่

ประติมากรรมแนวเหมือนจริง

* ประติมากรรมแนวเหมือนจริงของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ โดยทั่วไปจะเป็นรูปเหมือนของบุคคล
ต่าง ๆ ซึ่งท่านปั้นขึ้นในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน คือในระหว่างทศวรรษของปี พ.ศ. ๒๔๙๐ และช่วง
ต้นทศวรรษของปี พ.ศ. ๒๕๐๐ รูปเหมือนเหล่านั้นมักจะเป็นงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ แต่
ด้วยชั้นเชิงฝีมือในการปั้นรูปเหมือนของท่านนั้นสูงมาก ดังนั้นรูปที่ปรากฏจึงมิใช่จะแสดงให้เห็น
เพียงความเหมือนของใบหน้าเท่านั้น หากแต่ถ่ายทอดบุคลิก ลักษณะ อารมณ์ ตลอดจน
จิตวิญญาณของผู้ที่ท่านปั้นประหนึ่งมีชีวิต

ผลงานประติมากรรมแนวเหมือนจริงมีทั้งลักษณะที่เป็นสองมิติ ซึ่งได้แก่ การปั้นภาพหุ่นต่า
ประเภทคล้ายเหรียญ หรือเป็นพระพุทธรูปติดบนผนัง ตามหลักฐานที่ยังคงปรากฏนั้นคือภาพ
หุ่นต่าเป็นรูปเหมือนของพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ และหม่อมเจ้าหญิงบุญจิราธรจุฑาธุช (ชุมพล)
ซึ่งติดตั้งอยู่ที่ ตึกบุญจิราธรจุฑาธุช (ชุมพล) โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี
นอกจากนี้ท่านยังปั้นรูป แม่กับลูก ซึ่งเป็นรูปของแม่กำลังอุ้มซุกลูก ตัวแม่มีการแต่งกายและไว้
ทรงผมแบบไทย เป็นภาพหุ่นต่าที่มีการจัดวางองค์ประกอบของภาพไว้ในรูปวงกลม

ส่วนประติมากรรมแนวเหมือนจริงซึ่งเป็นรูปเหมือน มีลักษณะเป็นแบบสามมิติลอยตัว ดูได้
ทุกด้านนั้น ได้แก่พระรูปของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงฉลองพระองค์
เต็มยศ และพระรูปในขณะทรงผนวช รูปปั้นของกรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ (ปัจจุบัน
ประดิษฐานอยู่ที่โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี) รูปปั้นของศาสตราจารย์
ศิลป์ พีระศรี รูปปั้นของม.ร.ว.นารี ยิ้มศิริ รูปปั้นของหม่อมเจ้าจันทร์จิรายุวัฒน์ รัชนี (ท่านจันทร์)
รูปปั้นของ ม.ร.ว.ภัทรชัย รัชนี รูปปั้นสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ ญาณวโร) อดีตเจ้า
อาวาสวัดเทพศิรินทราวาส และรูปปั้นของหม่อมเจ้ายาใจ จิตรพงศ์ อดีตคณบดีคณะมัณฑนศิลป์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประติมากรรมภาพหุ่นต่า
A bas-relief sculpture

Sculpture works during 1949-1965

Based on existing sculpture evidence, Khien's creativity can be divided into two categories: *realistic sculpture* and *applied or new traditional sculpture*.

Realistic Sculpture

In general, Khien Yimsiri's *realistic* sculptures are those of people that he worked on during different periods spanning one complete decade from 1947 to 1957. These are all commissioned. Khien's extraordinary ability lends to the sculptures not only the strong resemblance of the subjects' countenance, but their characteristics, emotion and spirit. Moreover, those sculptures are two-dimension which involves the molding of bas-relief, a technique similar to that used on coins or those of the images of Buddha molded onto walls. Despite the decay of time, they still survive until today.

Some of Khien's *realistic* sculptures include a bas-relief of His Royal Highness Prince Chulachakrabongse and walled Buddha images at Sappasithi-Prasong Hospital in Ubol Ratchathani Province installed perhaps in the Boonchirathorn Chudhadhuj (Chumpol) Building. His "Mother and Child" featuring the sculpture of a mother holding her child high in the air is another bas-relief whose composition was designed for a circle. In this latter sculpture, the mother wears traditional hairstyle and is clothed in traditional attire.

Khien's other realistic sculptures among the still-life category offers a three dimensional feel, in the round, including those of His Majesty King Bhumibol Adulyadej, Krom Luang Sappasithi-Prasong (presently installed at Sappasithi-Prasong Hospital in Ubol Ratchathani Province), Professor Silpa Bhirasri, M.R. Nari Yimsiri, M.R. Bhadharajaya Rajani, Somdej Phra Buddha Khosacharn (Charoen Yanawaro), former abbot of Wat Dhebsirindarawat and Mom Chao Yachai Chitrabongs, former dean of Silpakorn University's Faculty of Interior Designs.

In a retrospective art book, Mom Chao Yachai Chitrabongs made the following remarks about Khien Yimsiri :

"I have been well acquainted with Khun Khien for a long time since we served together in the Department of Fine Arts. Khun Khien is particularly skillful in *realistic* sculptures. I was once asked to sit for him for a half-body sculpture. Within 3 to 4 hours, he was able to finish a very impressive sculpture of me....."

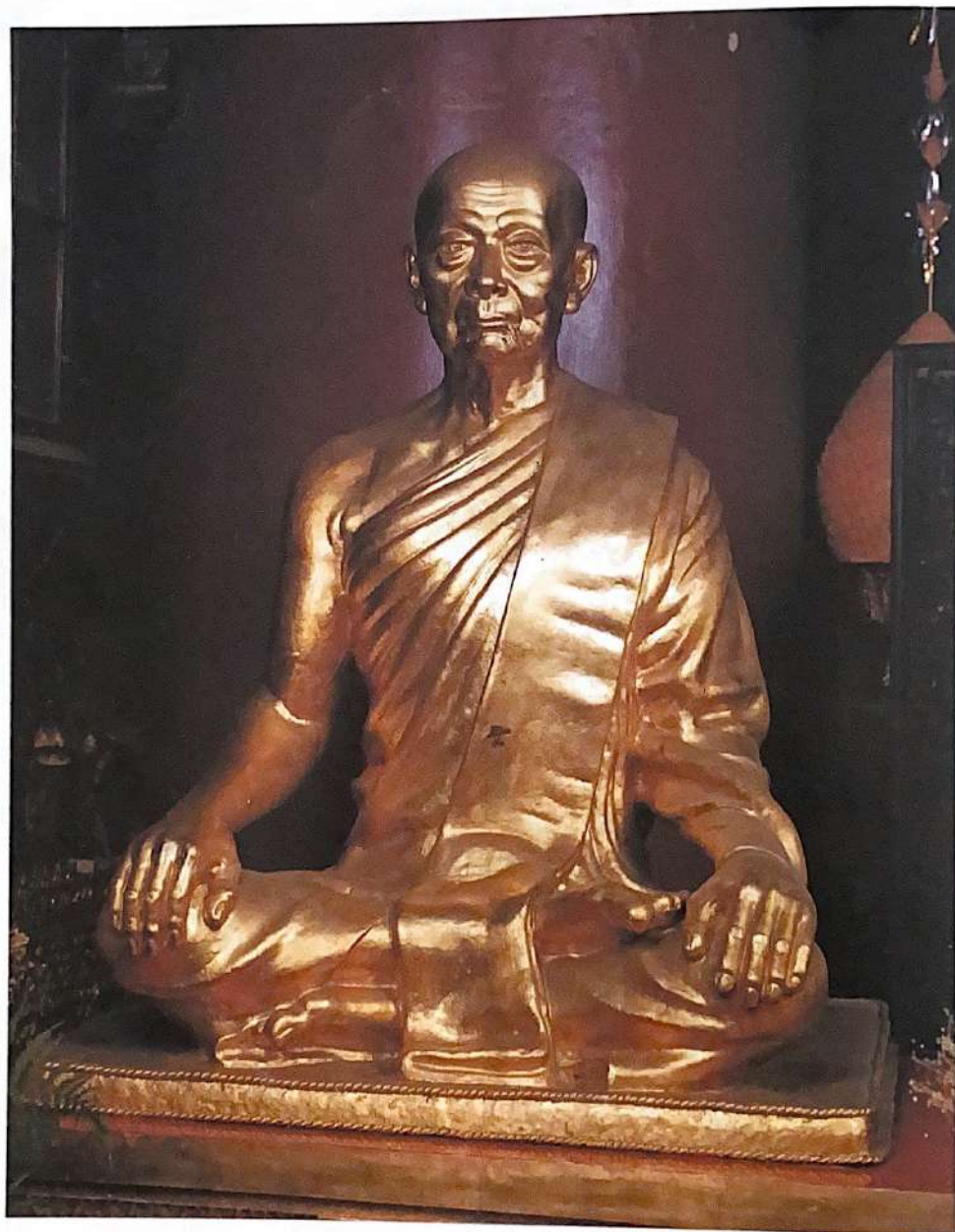
แม่กับเด็ก
Mother and Child

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
His Majesty King Bhumibol Adulyadej

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ขณะทรงผนวช
His Majesty King Bhumibol Adulyadej in monkhood

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
Somdej Phra Buddha Khosacharn

หม่อมเจ้ายาใจ จิตรพงศ์ ทรงเขียนถึงอาจารย์เขียน ยิ้มศิริไว้ในหนังสือ "ศิลปินุสรณ์ เขียน ยิ้มศิริ" ว่า

"ข้าพเจ้ารู้จักคุ้นเคยกับคุณเขียน ยิ้มศิริ มาเป็นเวลานานตั้งแต่สมัยที่รับราชการอยู่ด้วยกัน ในกรมศิลปากร คุณเขียนมีฝีมือในการปั้นภาพเหมือนเป็นพิเศษ ครั้งหนึ่งคุณเขียนเคยขอให้ข้าพเจ้าเป็นแบบเพื่อปั้นเป็นรูปครึ่งตัว คุณเขียนใช้เวลาเพียง ๓-๔ ชั่วโมงก็สามารถปั้นรูปข้าพเจ้าได้เหมือนมากเป็นที่จับใจ...."

เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ข้าพเจ้าได้ชักชวนคุณเขียนไปปั้นรูปสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ ญาณวโร) เจ้าอาวาสวัดเทพศิรินทราวาส เพราะเห็นว่าท่านเป็นพระสงฆ์ที่มีบุคลิกลักษณะเป็นพระมาก คุณเขียน ยิ้มศิริก็สามารถปั้นรูปของท่านได้เหมือนมาก ต่อมาคุณเขียนได้มีโอกาสปั้นรูปสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์อีกเมื่อท่านมรณภาพเมื่อเดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๔ คราวหลังนี้เป็นรูปเต็มองค์หล่อด้วยสำริดปิดทองทั้งองค์ ประดิษฐานไว้ในพระอุโบสถวัดเทพศิรินทราวาส...."

นอกจากนี้อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ยังได้ปั้นรูปเหมือนของหลวงพ่อด่างซึ่งเป็นพระ ณ วัดแหลมสอ บนเกาะสมุย ก่อนหน้าที่ท่านจะเดินทางไปเกาะสมุยนั้น ม.ร.ว.นารี ยิ้มศิริ ได้เล่าว่า อาจารย์เขียนฝันว่าได้ปั้นรูปให้กับพระองค์หนึ่ง เมื่อเดินทางไปถึงเกาะสมุยจริงๆ เจ้าของร้านอาหารที่ท่านรู้จักได้บอกว่า ลูกศิษย์ของหลวงพ่อด่างกำลังหาผู้มีฝีมือปั้นรูปของท่านอยู่พอดี อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีความปิติอย่างยิ่งจึงตกลงรับปั้น หลวงพ่อด่างนั้นมีขนาดเล็ก สูงประมาณ 1 ฟุต ซึ่งหล่อให้บรรดาลูกศิษย์หลวงพ่อด่างไว้หลายองค์ ส่วนอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้อัญเชิญมาบูชาที่บ้านหนึ่งองค์ ผลงานในแนวเหมือนจริงที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นผลพวงของการที่ได้ศึกษากับศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และการได้มีโอกาสไปศึกษาในต่างประเทศคือที่อังกฤษและอิตาลี

ประติมากรรมแนวประเพณีใหม่

ประติมากรรมแนวประเพณีใหม่ของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีลักษณะที่แตกต่างไปจากประติมากรรมที่เป็นรูปเหมือนหรือแนวเหมือนจริงโดยสิ้นเชิง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีความสนใจในศิลปะประเพณีของไทย ไม่ว่าจะเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังลายจำหลัก ศิลปะพื้นบ้าน ประวัติศาสตร์ โบราณคดี โบราณสถาน และพระพุทธรูปของไทยเป็นอันมาก ท่านได้ทำการศึกษา ค้นคว้า วิจัยจนเกิดความเข้าใจในมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมของชาติอย่างลึกซึ้ง ท่านได้ศึกษาพุทธปรัชญาจนแตกฉาน ประกอบกับท่านเป็นศิลปินที่มีความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์สูงมาก ท่านจึงเริ่มเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนารูปแบบประติมากรรมสมัยใหม่ของไทยที่ยังคงแสดงให้เห็นถึงรากเหง้าของขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ อันสะท้อนถึงวัฒนธรรมของไทยเราในอดีต กับการยอมรับและการผสม

หม่อมเจ้ายาใจ จิตรพงศ์
Mom Chao Yachai Chitrabongs

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี
Professor Silpa Bhirasri

Some time towards the end of 1950, I convinced Khun Khien to make a sculpture of Somdej Phra Buddha Khosacharn (Charoen Yanawaro), former abbot of Wat Dhebsirindarawat, because I consider him to have possessed the real characteristics of a monk. Khun Khien also produced a very impressive piece of work. Later, he had another opportunity to work on the sculpture of Somdej Phra Buddha Khosacharn at the demise of the latter in June, 1951. This time, it was a full-body sculpture made of gold-leaf bronze statue which is installed in the hall of Wat Dhebsirindarawat"

Another work of Khien Yimsiri is the sculpture of Luang Por Daeng, a monk of Laem Sor Temple on Samui Island.

All the mentioned sculptures bear testimony of Khien's study with Professor Silpa Bhirasri and the academic opportunities he enjoyed abroad both in England and Italy.

New Traditional Sculptures

The character of Khien Yimsiri's modern traditional sculptures differ completely from his realistic sculptures. As already mentioned, Khien had a great interest in Thai culture, be it mural painting, traditional floral base design (*lai-cham-lak*), folk art, archeological history, historical monuments and Thai Buddha images. Through extensive researches and studies, he acquired a profound understanding of the national heritage both in the forms of art and culture. As if it were not enough, Khien also indulged himself in the study of Buddhist philosophy. When combined with his superb sense of originality as is apparent in his works, he could not help but recognize the significance of the root of custom, tradition and belief reflected in original Thai culture. He also realized that there was a sense of acceptance and integration that took place in accordance with the influx of western civilization into the country in a variety of disguises. This explains the trend of his late works that indicate the integration of Thai tradition and other universal attributes.

Thanks to information about his works as derived from Khien's own articles and writings in tribute to him by other writers, the study and understanding of the perception of this master artist is made possible.

Emcee Chand (Pen name of Prince Chand Chirayu Rajani) a recognized author in the world of Thai literature, in one of his articles, makes an interesting comment on Khien Yimsiri's works :

"Khien Yimsiri is considered as a sculptor whose works fall under the modern classic mold. In fact, distinction can be made between neo classic and the classic, i.e. while the

วัฒนธรรมไทยในภาพจิตรกรรมฝาผนัง
Thai culture in mural painting

พระพุทธรูปสมัยสุโขทัย
Sukhothai-period Buddha image

ผสมเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของอารยธรรมตะวันตกซึ่งหลังไหลเข้ามาในประเทศไทยในรูปแบบต่างๆ อย่างไม่หยุดยั้ง และด้วยเหตุนี้ผลงานประติมากรรมสมัยใหม่ของท่านอันเป็นการประสานความเป็นไทยประเพณีเข้ากับความเป็นสากลไว้ด้วยกัน จึงเป็นงานแนวใหม่ที่มิได้ลอกเลียนตะวันตก และไม่มีลักษณะเหมือนศิลปกรรมแนวประเพณีในอดีตที่ผ่านมา

ข้อมูลอันเป็นหลักฐานเกี่ยวกับผลงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ซึ่งปรากฏอยู่ในบทความของท่านและข้อเขียนของผู้ทำนองอื่น ๆ ที่กล่าวสุดดีผลงานของท่านนั้นเอื้ออำนวยให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการทำความเข้าใจในความคิดของท่านได้อย่างมาก

"อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เป็นศิลปินสาขาประติมากรรม ทำงานแบบครูสมัยใหม่ (Modern Classic) ศิลปะแบบนี้ไม่เป็นแบบครูใหม่ (Neo-Classic) ที่ทำอย่างแบบครู แต่ว่าสืต้นแบบเดิมไม่ได้ ตัวอย่างที่ยกมาอ้างกันในยุโรปโบราณ ศิลปะสมัยกรีกเป็นแบบครู หลังจากนั้นอีกนานได้นำแบบกรีกมาทำใหม่แต่ก็สืต้นแบบเดิมไม่ได้ จึงเรียกว่าแบบครูใหม่ ในด้านไทย พระพุทธรูปสมัยสุโขทัยเป็นแบบครู ต่อจากสุโขทัยลงมาจนถึงทุกวันนี้ก็ทำพระพุทธรูปสุโขทัยอย่างเป็นที่รับกันว่าสู้ของสุโขทัยไม่ได้ จึงเป็นแบบครูใหม่ ศิลปะของอาจารย์เขียนทำแบบสุโขทัยแต่ไม่ใช่สุโขทัย ถ้าจะพูดอย่างง่าย ๆ อาจารย์เขียน ไม่ได้ปั้นพระพุทธรูป แต่ปั้นงาน เช่น รูปเข้าชุด หวีม ส่องกระจก เป็นรูปปั้นที่ดูได้รอบด้าน เหล่านี้เป็นของสุโขทัยทั้งนั้น ทั้งๆ ที่สุโขทัย ไม่ได้ปั้นรูปนี้ ควรอธิบายเพิ่มเติมว่า ที่อาจารย์เขียนปั้นรูปเข้าชุด หรืออื่นๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นแบบสุโขทัย ของอาจารย์เขียนเป็น เพราะได้เก็บรักษาวิญญานเส้นสายของสุโขทัยไว้ในงานของท่าน ไม่มีศิลปินอื่นทำแบบนี้ หรือเลียนแบบของอาจารย์เขียนได้"

พ.ณ. ประมวญมารค ได้เขียนข้อความดังกล่าวแสดงทัศนะของท่านเกี่ยวกับงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ไว้ที่น่าสนใจ

ความจริงแล้วอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีความประทับใจในความงามของการใช้เส้นปริมาตร และรูปทรงของพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยอย่างมาก ประกอบกับการศึกษา ค้นคว้าศิลปะไทยในยุคนี้ทำให้ท่านมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในความงามอันเป็นอมตะของพระพุทธรูป อาจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้กล่าวถึง พระพุทธรูปสุโขทัย ดังนี้

✦ "พระพุทธรูปที่สวยงามในศิลปะแบบสุโขทัยเป็นรูปพระพุทธรองค์เมื่อเสด็จตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว และเมื่อเป็นดังนั้น ระบบกล้ามเนื้อต่างๆ ก็จะผ่อนคลายและพระองค์ก็จะทรงอยู่ในความสงบนิ่งอย่างแท้จริง พระพักตร์สงบมีรอยยิ้มเล็กน้อย แสดงถึงปิติอันเกิดขึ้นภายในอย่างสมบูรณ์ ภายหลังจากตรัสรู้แล้ว พระพุทธรองค์ก็เสด็จอยู่ในห้วงแห่งพระนิพพานมากกว่าห้วงแห่งโลก และช่างไทยก็จะประดิษฐ์พระพุทธรูปอย่างชนิดที่เรียกว่า สถิตย์อยู่ในสรวงสวรรค์ขึ้นตามความจริง ไม่ว่าจะปั้นพระพุทธรูปประทับนั่ง สีลา หรือไสยาสน์ ก็จะมีลักษณะอันละมุนละไมและลอยดูอยู่ในสรวงสวรรค์นี้ผสมอยู่ด้วย...."

ชนไก่
Rooster (cock) - Fighting

วันเด็ก
Children's Day

former is akin to the classic, it hardly makes any match to it. Examples of classic works from ancient Europe may be derived from Greek art. As it went through a long period of evolution, it becomes clear that it is nothing close to its origin.

Thai neo classic finds itself in Buddha images from the Sukhothai period. As such, they can be identified as Thai classic. Until now, it has been accepted that Buddha images following the Sukhothai school do not bear the same characteristics of their generic. Latter-day Buddha images of the Sukhothai school are, therefore, regarded as neo classic.

This is what happens to Khien's Buddha images; while they follow the Sukhothai style, they are not necessarily Sukhothai Buddha images. In other words, Khien did not mold Buddha images; he molded his creations such as those of *Musical Rhythm*, *Combing Hair*, *Vanity*, all of which are sculptures in the round dimension. Although they bear some characteristics typical of the neo classic, they, by no means, belong to any school except Sukhothai since the spirit of line as is representative of the Sukhothai school of Buddha images has been faithfully maintained. No other artist but Khien created works along this exclusive mode and he alone was capable of maintaining the uniqueness."

In fact, the beauty of line, volume and shape that is intrinsic in Buddha images of the Sukhothai school makes a very deep impression on Khien Yimsiri. His study and research about art in this era helps him to acquire a profound understanding of the beauty that is timeless in Buddha images.

Professor Silpa Bhirasri once remarked on Sukhothai-period images of Buddha:

"The beautiful Buddha images in Sukhothai art are those showing the Lord Buddha after he attained enlightenment. This is when all the muscles showed signs of relaxation and he reached the state of genuine serenity which indicates an inner dimension that is total and whole; a light smile seemed to be lighting up his face. After the enlightenment, the Lord Buddha entered more into the stage of nirvana than that of the world. Thai artisans can thus build these images as if they were made in heaven, be it the sitting, walking or reclining position. Each carries the gentle features in such a way that it gives one an impression of it floating in heaven."

The method of building Buddha images is complex. Being beautiful in artistic sense alone does not suffice since the images built on the basis of ideal must also unveil the heart of the teachings of Buddhism. It may be said, therefore, that artists draw their inspiration in the creation from Buddhist teachings. But it by no means suggests that they are the replica

✓ วิธีการในการสร้างพระพุทธรูปนั้นยุ่งยาก ลักษณะความสวยงามทางศิลปะอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ เพราะเหตุว่ารูปที่สร้างขึ้นตามอุดมคตินั้นต้องทำให้เข้าไปถึงแก่นของคำสั่งสอนของพุทธศาสนาด้วย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า คือ คำสั่งสอนของพุทธศาสนาที่คลบับนดาลให้เกิดมีรูปขึ้น ไม่ใช่ว่ารูปนั้นแสดงถึงร่างอันแท้จริงของพระพุทธรองค์ ดังนั้น ในการประดิษฐ์พระพุทธรูป ช่างจึงต้องทำรูปร่างมนุษย์ขึ้นตามอุดมคติอันสูงส่ง และในขณะเดียวกัน ก็ต้องให้มีลักษณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของโลกมนุษย์อีกต่อไปผสมอยู่ด้วย...."

✓ พระพุทธรูปปางลีลาสมัยสุโขทัย เป็นพระพุทธรูป ที่มีความสมบูรณ์ทางสุนทรียภาพครบถ้วน ซึ่งได้ให้อิทธิพลต่อการสร้างสรรคงานประติมากรรมไทยแนวใหม่ต่ออาจารย์เขียน ยิ้มศิริ อยู่ไม่น้อย ความงามของพระพุทธรูปปางลีลานั้น จะเห็นได้จากการอธิบาย ของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เช่นกัน ที่ว่า

✓ "การประดิษฐ์พระพุทธรูปลีลานั้น เป็นที่นิยมกันเป็นพิเศษสำหรับช่างสมัยสุโขทัย และตามความเป็นจริงแล้วสำหรับเรื่องนี้เขาก็สามารถผลิตศิลปวัตถุชิ้นพิเศษขึ้นมาได้จริงๆ ในการมองดูพระพุทธรูปที่สวยงามแบบนี้รูปหนึ่ง เราจะรู้สึกว่ารูปร่างนั้นกำลังเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างแผ่มช้อย มีนิ้วพระหัตถ์ทำท่าอย่างสุภาพ เป็นเครื่องหมายแสดงถึงพระธรรมจักร คือเป็นอิริยาบถพระพุทธรองค์ขณะกำลังทรงดำเนินไปประกาศพระศาสนาของพระองค์ พระวรกายมีทรวดทรงอ่อนช้อยอย่างสวยงามเพราะเหตุว่าพระวรองค์กำลังเบือนไปทางด้านหนึ่ง ตามลักษณะการเคลื่อนที่ของพระชนงฆ์นั้น พระกรก็จะห้อยลงมาอย่างได้จังหวะตามลักษณะที่อ่อนโค้ง พระเศียรมีลักษณะคล้ายดอกบัวตูมและพระศอกซึ่งผายออกทางเบื้องล่าง ก็ตั้งอยู่บนพระอังสาอย่างได้สัดส่วนลักษณะรายละเอียดแต่ละอย่างของพระพุทธรูป เป็นต้นว่าเส้นนอกอันละเอียดอ่อนของใบพระกรรณซึ่งมีวนออกข้างนอกเล็กน้อย ก็ดูเหมือนจะย่ำถึงความได้สัดส่วนขององค์ประกอบทั้งหมดให้เด่นยิ่งขึ้นไปอีก พระหัตถ์ดูเป็นของทิพย์มากกว่าที่จะเป็นของมนุษย์ ทั้งนี้ เพราะเหตุว่าได้ทำขึ้นอย่างดีนั่นเอง...."

✓ พระพุทธรูปแบบสุโขทัยบางรูปสวยงามมากจนกระทั่งดูคล้ายกับว่ามีลักษณะของสตรีเพศปนอยู่ มีบุคคลเพียงจำนวนน้อยที่ประจักษ์ว่าลักษณะเช่นนี้เกิดจากความเคารพนับถืออย่างลึกซึ้งที่ช่างไทยโบราณมีต่อพระพุทธรองค์ และเกิดจากการทำรูปภาพขึ้นตามมโนภาพดั่งที่กล่าวมาแล้ว เมื่อพระพุทธรองค์ได้ตรัสรู้แล้ว พระองค์ก็เป็นของโลกที่ไม่มีตัวตนซึ่งรูปลักษณะของเพศไม่มีอยู่อีกต่อไป ดังนั้นพระพุทธรูปจึงเป็นของสวรรค์ยิ่งกว่าของโลกมนุษย์"

○ นอกเหนือจากอิทธิพลของพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยซึ่งเป็นแรงบันดาลใจสำคัญต่อกรทำงานประติมากรรมของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริแล้ว ศิลปะพื้นบ้านประเภทประติมากรรม ยังเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ ที่ส่งผลถึงการพัฒนาศิลป์ลายรูปแบบในงานประติมากรรมของท่าน

✓ ศิลปะพื้นบ้าน ไม่ว่าจะเป็นของสมัยใดก็ตามมักจะเป็นเสมือนกระจกเงาสะท้อนให้เห็นถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี และชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสมัยนั้นๆ เป็นประโยชน์ต่อการ

of the Lord Buddha himself. To build a Buddha image, the artisans have to build an ideal human body and add to it features that have nothing to do with worldly elements.

Sukhothai-era Buddha images in the walking position are those most complete in the aesthetic sense. It exerts a comparable influence on the creation of a new approach in Thai sculpture as adopted by Khien Yimsiri. This is the beauty Professor Silpa Bhirasri described in his explanation.

"Building walking Buddha images is particularly popular among Sukhothai artisans. Indeed, they could really build pieces of fine art. By concentrating on this style of beautiful images can really give one the impression that they move quietly forward. The fingers symbolize the walking as the Lord Buddha goes out to proclaim his religion. The torso too carries that graceful curve as he is turning towards a certain direction as monks normally do; his arms therefore fall to the side in a curving manner. The head looks like a budding lotus; the neck that drops vertically rests proportionately on the shoulder. The proportionate features and fine details in the Buddha images help distinguish an overall proportionate composition, for instance, the refined outer lines of the ears which roll outwardly and the hands that look more heavenly than human-like. The reason for this outstanding result rests solely on the artisans' dedication.

Some of the Buddha images from the Sukhothai school are so beautiful that some of the female features have been understood to be included. Few people realize that they are the result of the deep respect ancient Thai artisans hold for the Lord Buddha and they are created based on the imagery at his enlightenment which freed him from worldly materials; hence he was no longer restricted by gender features. As a result, Buddha images are more heavenly than worldly."

Besides the influence of the Sukhothai-era Buddha images that greatly inspired Khien Yimsiri's sculpture works, sculpture in folk arts also made an important source of information which resulted in the evolution in his sculpture works.

Regardless of the period, folk art undoubtedly serves as a large mirror reflecting tradition, culture and the livelihood of the people of each period, valuable to the study of the history of social culture from different eras. Not only did Khien Yimsiri spend his time studying and researching sculptures in folk art from eras including U-Thong, Sukhothai and Rattanakosin, he was also an ardent art collector. He learnt that the value of folk-art sculptures was in the artisans' ability to freely express their emotion and the exemplary

ศึกษาประวัติความเป็นมาของสังคมวัฒนธรรมในยุคสมัยต่างๆ ได้เป็นอย่างดี อาจารย์เขียน ยัมศิริ ไม่เพียงแต่จะใช้เวลาอันมีค่าของท่านศึกษา วิจัยงานศิลปะพื้นบ้านที่เป็นงานประติมากรรมของ สมัยอุทอง สุโขทัย และรัตนโกสินทร์เท่านั้น ท่านยังมีศิลปะวัตถุซึ่งท่านเก็บรวบรวมไว้ด้วย คุณค่าในงานประติมากรรมพื้นบ้านเป็นที่ประจักษ์ได้จากความสามารถในการแสดงอารมณ์และแบบอย่างในงานอันเป็นฝีมือของช่างเองโดยเสรี ช่างพื้นบ้านมิได้ผลิตผลงานที่ต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลหรืออุดมการณ์ของศาสนาและพระราชวงศ์เช่นช่างชั้นสูงในพระราชสำนัก หรือช่างที่สร้างสรรคผลงานให้กับวัดหลวง แต่ช่างพื้นบ้านมักจะประดิษฐ์งานด้วยใจรัก รวมทั้งมีพื้นฐานที่มาจากสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตสมัย

ศิลปะพื้นบ้านที่อาจารย์เขียน ยัมศิริ สนใจส่วนใหญ่จะมีขนาดเล็กและมีคุณสมบัติดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

ในบรรดาศิลปะพื้นบ้านที่มีอิทธิพลต่องานประติมากรรมของอาจารย์เขียน ยัมศิริ นั้น ดูเหมือนว่าจะเป็นประติมากรรมที่ทำด้วยดินเผาของสุโขทัย ประติมากรรมพื้นบ้านที่ส่วนใหญ่แล้วจะด้อยในความประณีต บรรจง แต่ในสายตาของอาจารย์เขียน ยัมศิริ นั้น มีคุณค่าสูงทั้งทางด้านศิลปะและคุณค่าทางจิตวิญญาณ "ตุ๊กตาเสียบบาล" ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อใช้ในพิธีของคนตายหรือพิธีทางไสยศาสตร์ที่มักจะปรากฏในรูปทรงของแม่กับลูก โดยทั่วไปจะปราศจากศีรษะ รูปปั้นเป็นรูปครอบครัว รูปคนและสัตว์ต่างๆ ตุ๊กตาเสียบบาลเป็นศิลปะพื้นบ้านที่ศิลปินถ่ายทอดความรู้สึกด้วยความจริงใจ ปราศจากการปรุงแต่ง ดังนั้น รูปทรงที่สร้างสรรค์ขึ้นจึงมีความบริสุทธิ์ มีลีลาที่น่าสนใจและเปี่ยมไปด้วยชีวิต

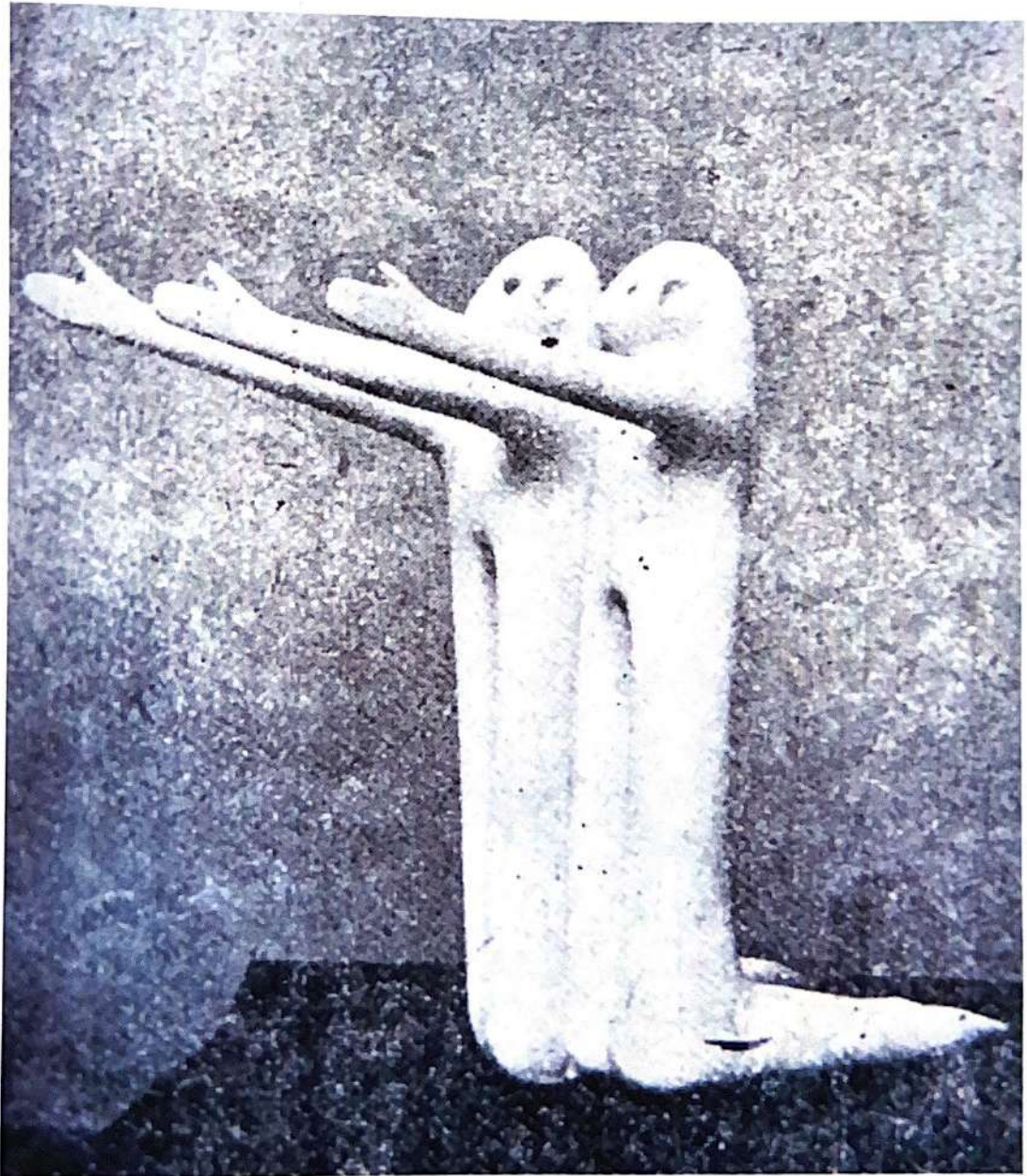
เมื่อกล่าวถึงตุ๊กตาเสียบบาล ลักษณะรูปแบบของสมัยสุโขทัยจะมีเอกลักษณ์พิเศษ ตุ๊กตาเหล่านี้จะมีทั้งรูปหญิง ชายและเด็ก ถ้าเป็นหญิงแล้วส่วนใหญ่จะไว้ผมมวยมุ่นไว้ด้านหลัง มีทั้งชนิดที่ไม่ใส่เสื้อและไม่ห่มผ้าแต่อย่างใด บางตัวจะปั้นไว้ในลักษณะนั่งท่าพับเพียบหรือหนึ่งซันเข้าข้างหนึ่ง หรือไม่กี่นั่งเหยียดขาออกทั้งสองข้าง นอกจากนี้ ยังมีรูปตุ๊กตาแม่อุ้มลูกในลักษณะอาการต่างๆ เช่น อุ้มลูกน้อยในลักษณะธรรมชาติ คือ โอบอุ้มไว้ในวงแขน มีลูกกำลังนอนหนุนตักบ้าง กำลังกินนมมารดาบ้าง

ถ้าเป็นรูปปั้นตุ๊กตาผู้ชาย สิ่งที่จะสังเกตได้คือ จะเกล้าผมไว้บนศีรษะ บางแบบจะมีลูกนั่งอยู่บนบ่าของพ่อ ซึ่งมือทั้งสองของพ่อนั้นจะจับขาลูกเอาไว้ ผู้ชายบางคนจะนั่งถือขลุ่ย บางคนอุ้มไก่ที่แสดงว่ากีฬาไก่คงเป็นที่นิยมกันมาช้านานแล้ว ตุ๊กตาเหล่านี้เคยให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่อย่างไทย สะท้อนขนบธรรมเนียมประเพณีและการแต่งกายของชาวสุโขทัย ตุ๊กตาเสียบบาลบางแบบจะถูกปั้นเป็นกลุ่ม ประกอบด้วย พ่อแม่และลูก มีการจัดทำทางการใช้ปริมาณตลอดจนเส้นสายของรูปทรงทั้งหมดที่ประสานสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืน เรื่องราวรูปทรงที่ปรากฏไปจนถึงชีวิตชาวบ้านอันเรียบง่าย สมถะเต็มไปด้วยความสุขสงบ และด้วยรูปแบบง่าย ๆ ไม่แสดง

ตุ๊กตาเสียบบาล

Tuk-kata-sia kaban or the damaged head doll

นักโทษการเมือง
ซึ่งไม่มีใครรู้จัก
The Unknown
Political Prisoners

บัวเล็ค
Bullet

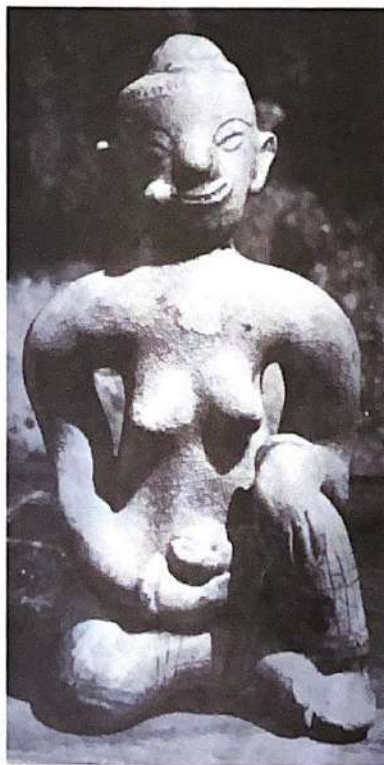
works suggestive of their skill. Folk artisans do not have to work under religious or royal influence or ideology as do their fellow artisans in the court or those working for royally-assigned temples. Ordinarily, they work because of their natural inclination and some foundation they learnt from the environment which ranges from natural environment to social environment such as culture, tradition and age-old belief.

Folk art that interests Khien Yimsiri is largely small in size with features already mentioned. Of all the folk arts that influenced Khien Yimsiri's sculptures, Sukhothai clay sculptures seem to have caught his attention. Although less sophisticated in craftsmanship, in Khien's view they are highly precious in terms of artistic and spiritual values. *Tuk-kata-sia kaban* or the damaged head doll typically depicting mother and child or sculptures of a family, man or animals, made and used at funerals or black magic sessions is a form of folk art that has been expressed with sincerity. The creation independent of sophistication as a result is full of life and looks sincere and interesting stylistically.

The damaged head doll or *tuk-kata sia kaban* of the Sukhothai school has a unique characteristic. The statue comes in the form of both male and female and child, with the female generally wearing bun at the back of the neck. Some of them are topless, others totally naked. Some are either squatting or sitting with a knee up or sitting with their legs stretched out. There are also those featuring a mother holding a child in different poses; some hold their child in a normal way, i.e. holding it in their arms; others with the child resting the head on the mother's knee or while breastfeeding.

The most distinctive feature of male statuettes is in the position of the hair that is being gathered together on the head. They come in a variety of manners; some with the child sitting on the shoulder with the father's hands holding the child's two legs. Some of the male statuettes sit with a flute in the hand. Others are holding cockcrels in their arms to suggest that rooster (cock) fighting has long been popular. Undoubtedly, these statuettes suggest the lifestyle of Thai people while reflecting the tradition and culture as well as the way people of the Sukhothai period were dressed. Some types of "the damaged head doll" come in

ตุ๊กตาเสียกบาล
Tuk-kata-sia kaban
or the damaged head doll

ส่วนละเอียด ประกอบกับการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอย่างอิสระ มีลักษณะคล้ายประติมากรรมสมัยใหม่จึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่เป็นบ่อเกิดของความคิด อีกทั้งเป็นแรงบันดาลใจให้อาจารย์เขียน ยัมศิริ ทำงานประติมากรรมแนวใหม่ที่สะท้อนรากฐานของชนบทรรมนิยมวัฒนธรรมของไทยได้อย่างสมบูรณ์แบบ

จากอิทธิพลทางด้านความคิดและรูปแบบอันมีที่มาจากพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยและศิลปะพื้นบ้านตามรายละเอียดที่ได้อ้างถึงแล้วนั้นประติมากรรมแนวประเพณีใหม่ของอาจารย์เขียน ยัมศิรมีการพัฒนาคลี่คลายจนมีลักษณะที่แตกต่างไปจากประติมากรรมแนวเหมือนจริงของท่าน และมีความเป็นเอกลักษณ์ในเชิงสร้างสรรค์ซึ่งผู้เขียนจะทำการพิจารณาเป็นด้านๆ ตามหลักฐานที่ปรากฏ

ด้านรูปแบบ

อาจารย์เขียน ยัมศิริ มีความเข้าใจและประทับใจในความอ่อนหวานของเส้นในงานศิลปะประเพณีดั้งเดิมของไทย ไม่ว่าจะเป็นเส้นที่ปรากฏอยู่เป็นองค์พระพุทธรูปสมัยสุโขทัย เส้นในงานศิลปะพื้นบ้านสุโขทัย หรือเส้นที่ใช้ในการเขียนภาพไทยในจิตรกรรมบนฝาผนัง เส้นในงานศิลปะไทยพื้นบ้านและไทยประเพณีดังกล่าว นอกเหนือจากจะมีความงาม แสดงให้เห็นถึงความประณีตละเอียดอ่อนแล้วเส้นที่ปรากฏนั้นมีความประสานกลมกลืนกับรูปทรงให้ความรู้สึกที่อ่อนไหว มีจังหวะ ลีลา ที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์สัมผัสด้วยสายตาและความรู้สึก อาจารย์เขียน ยัมศิริ ได้นำลักษณะของเส้นที่มีคุณสมบัติพิเศษดังกล่าวมาผสมผสานกับรูปทรงที่มีความเรียบง่าย ไม่แสดงส่วนละเอียดต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปคนนั้น จะไม่แสดงโครงสร้างที่เป็นไปตามความจริงทางหลักอวกาศ รูปทรงงานประติมากรรมของ อาจารย์เขียน ยัมศิริ ปรากฏจากซึ่งกล้ามเนื้อและโครงสร้างกระดูก เช่นเดียวกับกับรูปทรงของพระพุทธรูปปฏิมา แม้แต่การใช้พื้นผิวก็มีลักษณะเรียบเนียน เคลือบเกลากลมกลืนไปกับเส้นและปริมาตรของรูปทรงดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากงานชิ้นสำคัญ ๆ ของท่าน อาทิ เสียงขลุ่ยทิพย์ ดินแดนแห่งความยิ้มแย้ม รูปกระจก เริงระบำ แม่พระธรณี และ ชีวิต

รูปแบบอีกลักษณะหนึ่งซึ่ง อาจารย์เขียน ยัมศิริ พัฒนาและคลี่คลายมาจากศิลปะพื้นบ้านที่เป็นตุ๊กตาเสียดบาลและประติมากรรมดินเผาเป็นรูปคนและสัตว์ของสุโขทัยนั้น คือ การนำรูปทรงง่ายๆ เช่น รูปทรงและท่าทางของแม่อุ้มลูกซึ่งแขนของแม่มักจะยาวโค้งเข้าหากันโอบอุ้มลูกไว้ในวงแขนและอ้อมอก ทำนองจะเป็นแบบขันเข้าบ้าง นิ่งพิบเพียงบ้าง ตัวอย่างเช่นงานประติมากรรมชื่อ โลมนาง แม่กับลูก และ พัก

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาในงานประติมากรรมของ อาจารย์เขียน ยัมศิริ โดยทั่วไปแล้วจะเป็นเรื่องราวเกี่ยว

groups, mostly consisting of parents and child. Posing is obvious and so is the use of volume and lines in different shapes, all of which are fully integrated to create a sense of harmony.

The presentation in all aspects represent the simple way of life of the people who, through their contentment with life, live happily. While the negligence of details results in the presentational simplicity, the unrestrained expression of thoughts, which is characteristic of modern sculpture, makes an important element from which Khien Yimsiri draws his inspiration in the creation of new sculptures as a perfect representation of the foundation of Thai tradition and culture.

Although influenced by the thoughts and forms rooted in the Sukhothai-period Buddha images and folk art, the details of which have already been discussed earlier, the sculpture described as Khien Yimsiri's approach to modern sculpture adopts the course that develops and evolves into a feature that distinguishes itself from his realistic sculpture approach. It also projects the unique creativity which will be discussed point-by-point based on available evidence.

Forms

Khien Yimsiri understands and is impressed by the graceful flow of lines found in Thai classic art, be they the lines used in the building of Buddha images of the Sukhothai period or those found in Sukhothai folk art, murals, Thai folk art or culture. Besides the beauty that contains both detail and refinement, the emerging lines are, as a result, an expression of harmony with a close relation to the form that brings about a sense of emotion, rhythm and movement. The relationship between the eyes and feeling is then established. As he applies the special quality of the character of lines, Khien Yimsiri also combines it with forms that are simple in nature, yet lacking in detail, especially in human statuettes. The result seems to be a decisive absence of realistic structure.

From the perspective of anatomy, the forms in Khien Yimsiri's works have no bearing in terms of flesh and bone structure like Buddha images. Even the use of the surface is smooth and harmonizes with the lines and volume of the form evident in some of his major works including "*the musical rhythm*", "*land of smiles*", "*vanity*", "*fantastic trees*", "*mother of the earth*" and "*life*".

By adopting the simple form like that of a mother holding the child in which the mother's long arms make a curve to enable her to hold the child close to the chest while sitting either

กับชีวิต และธรรมชาติของมนุษย์ เป็นเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัว เป็นที่เข้าใจได้ง่าย ซึ่งแตกต่างไปจากประติมากรรมไทยประเพณีในอดีต ที่มักจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา เช่นการสร้างพระพุทธรูป เรื่องราวที่นำมาจากตำนานหรือวรรณคดี เช่น นางกนิรี รวมทั้งจากรามเกียรติ์ อันเป็นเรื่องราวที่ค่อนข้างจะจำกัด ส่วนงานประติมากรรมของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มักจะเน้นกิจกรรมประจำวันของคน กิจกรรมทางดนตรี การฟ้อนและการเรีงระบำ กิจกรรมทางกีฬา กิจกรรมทางสังคม รวมถึงเรื่องราวเนื้อหาที่เกี่ยวกับครอบครัว ความรักความผูกพันระหว่างพ่อ แม่ ลูก พี่น้อง และคูรัก เรื่องราวเนื้อหาดังกล่าวมักจะแฝงอยู่ในรูปทรงซึ่งมีลักษณะเป็นกิ่งสาขากิ่งประเพณีก็ตาม แต่ลักษณะของความเป็นไทยร่วมสมัยในยุคนั้นยังคงเป็นที่ประจักษ์อย่างชัดเจนและเป็นที่น่าสังเกตว่าเนื้อหาบางส่วนในงานของศิลปินท่านนี้มีที่มาจากประสบการณ์ในชีวิตของท่าน

ผลงานสำคัญและผลงานที่ได้รับรางวัล

ขลุ่ยทิพย์ ทำด้วยทองสำริดและเป็นงานชิ้นแรกที่ได้รับรางวัลเหรียญทองจากงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นรูปของนักดนตรีกำลังเป่าขลุ่ยด้วยลีลาอันงดงาม ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้เขียนวิจารณ์งานชิ้นนี้ไว้ในบทความ "วิจารณ์ศิลปกรรมบางชิ้นในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติที่กรมศิลปากร" ซึ่งเรียบเรียงโดยพระยาอนุมาทรชอนตอนหนึ่งว่า

"เสียงขลุ่ยทิพย์ ของนายเขียน ยิ้มศิริ เป็นประติมากรรมหรือรูปปั้นชิ้นหนึ่งที่พิเศษซึ่งมีเค้าลักษณะศิลปะแบบเก่าของไทยให้เห็นอยู่ ผู้ที่มาชมรู้สึกพอใจในคุณค่าของประติมากรรมรูปนี้กันเป็นส่วนมาก แต่ก็มีส่วนท่านแสดงความสงสัยว่า ประติมากรรมอย่างนี้จะมียุคค่าอันแท้จริงในทางศิลปะหรือไม่ ทั้งนี้เพราะเป็วินิจฉัยรูปนี้โดยเอาไปเปรียบเทียบกับรูปอื่นที่สร้างขึ้นเหมือนของจริงไม่กระดิก หากได้วินิจฉัยจากลักษณะปริมาตรของรูปปั้น (Plastic Volume) ที่ดำเนินการปั้นเป็นรูปขึ้นได้อย่างงามวิจิตร กระทำให้รูปปั้นพวยพุ่งคุณสมบัติของมันออกมาเป็นความรู้สึกแก่คนดู ปานประหนึ่งว่าเป็นเสียงของดนตรีที่ไพเราะอ่อนละมุนตรงนี้จะสังเกตเห็นความขัดแย้งกันระหว่างความคิดเห็นทางรูปธรรมกับนามธรรม ความจริงก็ได้มุ่งหมายจะสนับสนุนศิลปะชนิดใดที่แปลกเป็นพิเศษ แต่อดไม่ได้ที่จะขอเสนอว่า ถ้าจะชมสิ่งซึ่งสำแดงออกมาเป็นศิลปกรรมปัจจุบัน ไม่ใช่ดูสิ่งนั้นว่ามีรูปเหมือนธรรมชาติของจริงหรือไม่ แต่ดูว่าสิ่งที่ปรากฏออกมานั้นให้ความรู้สึกทางอารมณ์แก่เราหรือไม่ ยกตัวอย่างเสียงดนตรีก็เป็นแต่เสียงเท่านั้น ไม่มีรูปร่างอย่างที่ได้เห็นได้ด้วยตา แต่เสียงนั้นมีอำนาจมากเพราะอาจทำให้เราเกิดอารมณ์สะเทือนใจได้ต่าง ๆ ถ้าเช่นนั้นจะนำเอาความรู้สึกที่เป็นนามธรรมใส่ลงไปในรูปปั้นหรือรูปภาพให้ได้ผลเป็นความรู้สึกทางอารมณ์เหมือนกับเสียงดนตรีบ้างไม่ได้หรือ ตรงนี้แหละที่ศิลปินสมัยปัจจุบันคิดเฟื่องเล็งเอาผลกัน ความเคลื่อนไหวของศิลปะในยุคปัจจุบัน มีผลเป็นปฏิกริยามาจากการผลิตสร้างศิลปะ-

ขลุ่ยทิพย์
The Musical Rhythm

ดินแดนแห่งความยิ้มแย้ม
Land of Smile

with the legs folded or a knee up, Khien Yimsiri has in effect developed his own style from the evolution of the folk art of the damaged head doll and clay sculpture in the forms of human beings and animals in the Sukhothai period. Some other examples include the "courtship", "protector" and "resting".

Content

The content in Khien Yimsiri's sculptures in general has to do with life and human nature, familiar stories that are easy to understand. This makes his works a clear deviation from traditional Thai sculptures which are usually stories tied to religious themes such as the building of Buddha images and stories derived from legends or literature like Kinaree and characters from Ramayana whose content is known to be restricted. Instead, the focus of Khien Yimsiri's sculptures is always centred around people's day-to-day life, musical activities, dances, sports and social activities as well as stories associated with family, the love and bond between parents and child, siblings and lovers. Although the content suggests the form that is a mixture of universalism and tradition, the trace of contemporary Thai art was even evident then. Also worth noting is some of the content in this artist's works which is derived from his actual life experience.

Major Works and Award Winners

The bronze sculpture "*the musical rhythm*" is the first sculpture that won Khien Yimsiri a gold medal from the First National Art Exhibition in 1949. It features a flutist while playing his musical instrument in a graceful manner. Professor Silpa Bhirasri contributed his opinion about this piece of work in "Critiquing some art works at the National Art Exhibition at the Department of Fine Arts", an article Phraya Anumanrajadhon edits as follows:

"Khien Yimsiri's "*the musical rhythm*" represents one of the exemplary pieces of sculpture that still retains the character of traditional Thai art. Those who have the chance to admire "*the musical rhythm*" are highly content with its values. Few people however question the genuine art value of this type of sculpture. Such misgiving is likely to be caused by the fact that "*the musical rhythm*" has been compared with other sculptures of a more realist leaning instead of being deliberated on the virtues of the character of plastic volume

กรรมหนักไปในรูปแห่งวิชาการ (Academic Form) คือมีรูปงามหรือตรงตามหลักวิชาการ ไม่มีบกพร่อง จึงทำให้ศิลปกรรมที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นอย่างเดียวกัน ช่างๆ กัน ไม่มีการสำแดงอะไรแปลกและอะไรใหม่ออกมา เมื่อดูซ้ำๆ ช่างๆ ก็รู้สึกเฉยๆ ไม่ทำให้เกิดอารมณ์อย่างไร

ศิลปะนั้น เมื่อมีความเจริญก้าวหน้าเป็นลำดับมา ก็ถึงขีดสูงสุดพร้อม จะแก้ไขเพิ่มเติมอะไรอีกให้ดียิ่งขึ้นไปกว่านั้นไม่ได้ ตอนที่ถึงขีดสูงสุดนี้ ชาวตะวันตกเรียก (ในความหมายหนึ่ง) ว่า สมัยคลาสสิก (Classicism) ต่อนั้นก็เริ่มเสื่อม เพราะหยุดยั้งแค่นั้นไม่มีก้าวหน้าต่อไป เหตุด้วยศิลปกรรมที่สร้างขึ้นไม่สามารถจะดำเนินการทำให้ดียิ่งขึ้นไป อย่างดีที่สุดก็ได้แต่พยายามทำให้เสมอด้วยของเก่าที่เป็นคลาสสิกเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ผลที่ได้ก็คือรูปศิลปะที่สร้างขึ้น จึงเป็นแต่งามพร้อมตามหลักแห่งวิชาการเท่านั้น เป็นรูปที่ซ้ำๆ ช่างๆ เมื่อดูก็เห็นว่างามจริงๆ แต่ว่างามอย่างจืดชืดทำให้รู้สึกเฉยๆ เมื่อศิลปะมีลักษณะซ้ำๆ อย่างนี้ ก็เริ่มเสื่อมเป็นธรรมดาโดยลำดับ จึงเกิดมิตติอย่างใหม่ขึ้นในแดนของศิลปะ เรียกกันว่า สมัยโรแมนติก (Romanticism) ซึ่งถือเอาเรื่องอารมณ์ความรู้สึกเป็นใหญ่ มากกว่าถือเอาความประณีตบรรจงซึ่งพยายามทำให้ถูกต้องเหมือนกับศิลปะของคลาสสิกต่อมาศิลปะโรแมนติกก็เสื่อมเพราะได้แต่ทางอารมณ์ความรู้สึกที่กระทบใจเราใจอย่างเดียว บกพร่องความประณีตบรรจงในความงามของรูปที่เป็นคลาสสิก เมื่อศิลปะโรแมนติกเสื่อม ก็เกิดมีศิลปะแบบใหม่ที่เรียกว่าศิลปะเยนเร (Genre) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นไปโดยปกติของสามัญชนเล็กๆ น้อยๆ และพาณิชย์ซึ่งมุ่งไปในทางการค้า ให้ความสนใจกันแล้วกัน เพราะด้วยเกิดมีศิลปะอย่างนี้ จึงเป็นปัจจัยให้มีปฏิภาณขึ้นในหมู่วิศวกรปัจจุบันที่อ้างว่า ศิลปะจะต้องเป็นอาการปรากฏแห่งพุทธิปัญญา (Intellectual Manifestation) ของศิลปินโดยเฉพาะบุคคล เพราะเหตุนี้จึงไม่ยึดถือแบบศิลปะตามที่ถือสืบเป็นประเพณีและตามที่กำหนดนิยมกันมาแต่เดิม

รูป "เสียงขลุ่ยทิพย์" ของนายเขียน ยิ้มศิริ มีลักษณะเป็นศิลปะที่มีความคิดเห็นส่วนตัวดังได้กล่าวมานี้ เป็นศิลปะที่ทำให้ท่านผู้วิจารณ์ไปถึงศิลปะแบบคิวบิสม์ (Cubism) ก็ได้ แต่จะเป็นศิลปะแบบอะไรๆ ที่ลงท้ายว่า "อิลลิสม์" ก็ช่างเถิด เรียกง่าย ๆ ว่าเป็นศิลปะแบบปัจจุบันนี้ก็แล้วกัน" Modern Era

✓ ประติมากรรม เสียงขลุ่ยทิพย์ แม้จะเป็นผลงานชิ้นแรกที่ได้รับรางวัล แต่ความงามที่ปรากฏเมื่อเทียบกับงานชิ้นอื่นๆ แล้ว คงจะมีน้อยคนนักที่จะปฏิเสธในความสมบูรณ์ รูปแบบของงานประสานสัมพันธ์กับเนื้อหาของไทย ลักษณะท่วงท่าของนักดนตรีสะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนโยนละเมียดละไมแห่งอารมณ์ เส้นรอบนอกของรูปทรง ตั้งแต่ศีรษะไล่มาถึงช่วงคอประสานต่อกับช่วงลำตัวซึ่งเอียงรับกับช่วงล่างคือช่วงตัวและขาซึ่งจัดอยู่ในท่าของการนั่งแบบขัดสมาธิ นั่งงอตัวมาก ศีรษะและใบหน้าหันกลับไปในทิศทางตรงข้ามกับลำตัว มือทั้งสองที่ประทับประคองขลุ่ยนั้น เป็นลักษณะของการสัมผัสอย่างแผ่วเบา ส่วนนิ้วที่ดูเสมือนเคลื่อนไหวขึ้นลงเป็นจังหวะสัมพันธ์กับการเป่าขลุ่ย มีกิริยาเช่นเดียวกับนิ้วเท้า คือมีความอ่อนไหว เหมือนนิ้ว

which in the process makes possible beautiful sculptures. This attribute has, as a result, evoked the spectators' feelings as if being lulled by the sound of delightful music.

Yet there remains a conflict between the concrete and abstract elements. Without being prejudiced, it may be said that it is far from being adequate to appreciate today's art based on realist attributes. Instead, it should be considered based on its appearance and in conjunction with emotion. Can music, for instance, be just sound devoid of the form that is apparent to the eyes? But sound is extremely powerful; it evokes emotion. In this respect, cannot the abstract element be added to the sculpture or picture so that the kind of feeling achieved by music may also be aroused? In fact, this is the very issue being contemplated by contemporary artists.

The movement in contemporary art has been the consequence of the reaction to art works that lean heavily on academic form, namely the impeccable beauty prescribed in the theories. The result is monotone, repetition and an emotional void.

Like many other things, art, as it reaches the pinnacle, welcomes nothing else that may be added to improve its quality. Some westerners call it classicism. Eventually, they too witness its gradual decay, thanks to the complacency and the lack of any effort to propel it forward. The best effort being adopted is the attempt to maintain the preordained standards established by classicism. To meet theoretical requirements, the works created are only adequate. What meets the eye, may appear beautiful but it can barely conceal the underlying flaws. The most scientific beauty can offer no more than the tedious look-alike. The natural course is down the stereotype road where gradual decline awaits. But demise at the end of the art boulevard brings about the birth of romanticism.

Rather than adhering to the master mold, the new school associates itself more with feelings. But like the road travelled by its predecessor, soon romanticism runs out of steam as it fails to deliver the effect superseding that evoked mainly by feelings and emotion. No sooner had romanticism seen its decline than two other schools emerged. This time, the new trends are called genre art, an art that deals with people on the street, and commercial art, a more business-oriented art trend. However, the main concern among artists belonging to this latter school is the ability to sell. As a result, they have to make sure that their works appeal to the marketplace. Should reaction follow due to this newly-found trend, it is only natural.

Contemporary artists in their reaction claim that art is an intellectual manifestation,

พระหัตถ์และนิ้วพระบาทของพระพุทธรูป นอกจากนี้เครื่องแต่งกายโดยเฉพาะอย่างยิ่งรอยยับย่นของผ้าที่นุ่งอยู่นั้น มีเส้นบางแนบกายคล้ายเส้นที่ปรากฏบนจีวรของพระพุทธรูป ทำทางโดยส่วนรวมมีความอ่อนช้อย เหมือนภาพเขียนบนผาผนังของไทย การเคลื่อนไหวของเส้นทั้งหมดดังที่ปรากฏในงานเสมือนลือนำผู้ชมให้เกิดจินตนาการถึงเสียงดนตรีอันไพเราะ ประติมากรรมนี้หากดูโดยรอบในแต่ละด้านแต่ละมุม องค์ประกอบของทุกสิ่งทุกอย่างมีความกลมกลืนเป็นเอกภาพหาที่ติมิได้ ประติมากรรมชิ้นนี้ หล่อด้วยทองสำริด ซึ่งเนื้อวัสดุแม้จะมีความหนัก แต่อาจารย์เขียน ยัมศิริ ก็สามารถเนรมิตให้กลายเป็นสิ่งที่มีความเบา เคลื่อนไหวได้ในความรู้สึก ผลงานชิ้นนี้เป็นลักษณะที่สร้างขึ้นใหม่ ด้วยการผสมผสานลีลาของเส้นและรูปทรงของประติมากรรมสมัยสุโขทัย กับความเรียบง่ายของรูปทรงในลักษณะสากลของช่วงเวลานั้น

✓ ประติมากรรมที่ได้รับรางวัลชั้นต่อไปของท่าน คือรูป ดินแดนแห่งความยิ้มแย้ม เป็นงานที่ได้รับรางวัลเหรียญทองอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ประติมากรรมชิ้นนี้ เป็นเสมือนสัญลักษณ์ของชาวไทยทั้งหลายที่มีน้ำใจโอบอ้อมอารี ความเป็นอยู่อย่างสงบสุข เป็นประติมากรรมรูปนางรำ มีการใช้เส้น ปริมาตร และรูปทรงที่ตัดส่วนละเอียดทั้งหลายออกไป เหลือเพียงแค่ใบหน้าที่ยิ้มยิ้ม ส่วนรูปลักษณะที่ปรากฏเป็นลักษณะเดียวกับนางรำซึ่งกำลังพ่อนอยู่ในภาพจิตรกรรมฝาผนัง เห็นได้จากลักษณะการแต่งกาย การเปลือยท่อนบน และห่มผ้าขึ้นกับการสวมกำไล และสร้อยคอ

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้เขียนถึงงานชิ้นนี้ของ อาจารย์เขียน ยัมศิริ ความว่า

"นายเขียน ยัมศิริ บัณฑิตคนขนาดเล็กเป็นนางระบำไทยให้ชื่อว่า ดินแดนแห่งความยิ้มแย้ม เป็นรูปที่ปั้นขึ้นด้วยมีจิตใจเป็นสมัยปัจจุบันโดยเป็นธรรมชาติวิสัยของผู้ปั้น ประติมากรรมรูปนี้จะทำให้เป็นที่บันเทิงใจโดยแท้แก่ผู้ดูชม อาจจะมีผู้ชมงานแสดงศิลปะหลายคนแสดงความข้องใจในศิลปะแบบใหม่นี้ แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นศิลปะเข้ากับสมัยของเราได้สมบูรณ์ เพราะฉะนั้นจึงชอบรูปนี้ด้วยน้ำใจจริง"

ตามหลักฐานที่ปรากฏในข้อเขียนของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ยังได้กล่าวว่า นิทรรศการศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๒ นี้ อาจารย์เขียน ยัมศิริ ได้นำรูปปั้นซึ่งเป็นรูปเหมือนของ หม่อมเจ้ายาใจ จิตรพงศ์ มาร่วมแสดงด้วย ทั้งนี้ทำให้ผู้ชมได้เห็นถึงความสามารถของท่านในเชิงฝีมือทางด้านปั้นรูปในแนวเหมือนจริงซึ่งเหมือนตัวจริงที่สุด

✓ ผลงานที่ชื่อ แม่กับลูก เป็นงานที่ได้รับรางวัลที่สอง เหรียญเงิน ประเภทประติมากรรมจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๓ ในปีพ.ศ. ๒๕๔๔ ประติมากรรมนี้เป็นรูปทรงของแม่ซึ่งกำลังโอบอุ้มลูกน้อยซึ่งกำลังตีมนมอยู่ในวงแขน อาจารย์เขียน ยัมศิริ ได้ถอดใจของท่านสอดใส่ความรู้สึกอันเป็นความรักความผูกพันอย่างแนบแน่นกับมารดาของท่านลงในผลงานนี้ได้เป็นอย่างดีนำประทับใจมาก วงแขนของแม่โค้งเข้าหากันแสดงให้เห็นถึงการให้ความอบอุ่นและการให้ความคุ้มครองต่อบุตร ซึ่งเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมารดาผู้ให้กำเนิดชีวิต อาจารย์เขียน

แม่กั้นลูก
Protector

เจี๊ยะบ๋อง
Fantastic Trees

particularly of each individual artist. In this light, their works do not necessarily have to follow the traditional path already recognized. Khien Yimsiri's "*the musical rhythm*" contains all the features generally found in an art that is totally personal, reminding simultaneously of an art form called cubism. But whatever kind of art with an "ism" suffix at the end, it only represents contemporary art"

Although "*the musical rhythm*" won its creator the first major prize, its aesthetic values when compared with other works are, as agreed by many, complete. The format integrates well into the content that is Thai. While the features of the musician reflect an emotional disposition, the exterior lines from head to neck contour respond well with the torso and the lower part of the body, i.e. the torso and the legs crossing in meditation manner. The head and countenance, turning toward the opposite side of the torso, and the two arms that support one another, have a soft touch about them. The fingers look as if they were moving in unison with the rhythms of the flute. So are the toes. The impression here is one of gentleness, typical of the impact evoked by the features in the hand, and toes of Buddha images.

"*Land of smile*," became the art work that won Khien Yimsiri his next major prize. This was important because it not only achieved a gold medal in 1950, but it was also representative of Thai people, peaceful people with a generous heart. "*Land of smile*" employs lines, volume and form that do away with all the details. What stands out is the smiling face identical to the performing dancer on mural paintings as can be seen from the way the dancer is dressed--the topless dancer in *pa sin* wearing both bangles and necklace.

In his article about this piece of sculpture, Professor Silpa Bhirasri comments :

"Nai Khien Yimsiri made a sculpture of female Thai dancer naming it "*land of smile*." Inspired by the inner self, this piece of art represents the contemporary that is natural of the sculptor. It can entertain the spectators, some of whom may question this new art approach. But I am of the opinion that art is perfectly relevant with our time. Because of this I truly like this sculpture".

According to the evidence in Professor Silpa Bhirasri's article, he also refers to the Second National Art Exhibition saying that Mom Chao Yachai Chitrabongs' still-life sculpture included in Khien Yimsiri's collection of exhibits for this Exhibition allows onlookers to witness his ability in making realistic sculpture which is closest to the real-life subject.

ยัมศิริ ได้ตระหนักถึงความรักอันสูงส่งของผู้เป็นมารดา ดังนั้นรูปทรงที่ท่านสร้างขึ้นมา จึงมีความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงาน ชิ้นนี้ในด้านรูปแบบสองประการด้วยกัน ประการแรกคือ รูปแบบที่ได้อิทธิพลมาจาก ประติมากรรมพื้นบ้านสุโขทัย จะเห็นได้จากท่าทางการโอบอุ้มลูกและท่านั่งซึ่งชันเข้าอยู่ข้างหนึ่ง ประการที่สองนั้นการใช้รูปทรงในลักษณะเปิดและการใช้แขนซึ่งดูเกือบจะเป็นลักษณะนามธรรม โอบอุ้มลูกนั้น อาจได้รับอิทธิพลจากงานชุดแม่กับลูกของ เฮนรี มัวร์ ประติมากรชื่อดังชาวอังกฤษซึ่งครั้งหนึ่งเป็นผู้จัดการดูแลและการเรียนการสอนศิลปะอยู่ที่โรงเรียนศิลปะ เชลซี (CHELSEA SCHOOL OF ART) ในประเทศอังกฤษ เมื่อคราวที่ อาจารย์เขียน ยัมศิริ ได้ทุนไปศึกษาที่ สถาบันนี้เป็นเวลา ๑ ปี คือในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ประติมากรรมอีกชิ้นหนึ่ง ซึ่งได้รับรางวัล เกียรตินิยมอันดับสอง เหรียญเงิน จากการแข่งขันศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๔ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ นั้นเป็นผลงานชื่อ เริงระบำ งานชิ้นนี้มีรูปแบบที่คลี่คลายไปจากเดิมบ้าง กล่าวคือ มีลักษณะที่เป็นสากลมากขึ้น ผลงานประกอบด้วยคนสองคนเป็นหญิงสาวกำลังเต้นระบำ ลักษณะของรูปทรงส่วนบน คือ โบกหน้า แขน ลำตัว และมือที่กำลังฟ้อนรำ มีความเป็นไทย ส่วนช่วงล่างคือ กระโปรง ขา และปลายเท้า ซึ่งเขย่งคล้ายเต็นบอลล์เล็คเป็นแบบตะวันตก รูปทรง เกาะเกี่ยว และเส้นสายที่ดูฉวัดเฉวียนนั้น ให้ความรู้สึกในเรื่องของพลังการเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวามากกว่า งานที่ได้รับรางวัลในช่วงแรก ๆ ผลงานเริงระบำ นี้ หากจะกล่าวไปแล้ว มีเรื่องราวเนื้อหาของ การผสมผสานการฟ้อนรำแบบไทยกับการเต้นรำแบบตะวันตก ซึ่ง อาจารย์เขียน ยัมศิริ มีชั้นเชิงในการรวมเอาความแตกต่างทั้งสองแบบเข้าไว้ด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล เท่ากับเป็นการแสดงให้เห็นว่า ศิลปินไทย และศิลปะไทยได้เปิดรับอิทธิพลของกระแสอารยธรรมตะวันตก ซึ่งเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตของคนไทยในยุคนั้น อาจารย์เขียน ยัมศิริ ได้พัฒนาศิลปะร่วมสมัยของท่านให้สอดคล้องและตัดเทียบกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและวิทยาศาสตร์ อันมีอิทธิพลต่อชีวิตและสังคมของมนุษย์ทั่วไป

จากการที่อาจารย์เขียน ยัมศิริ ได้รับรางวัลเกียรตินิยมเหรียญทองสองเหรียญและรางวัลเกียรตินิยมเหรียญเงินสองเหรียญในสาขาประติมากรรม ท่านจึงได้รับการยกย่องให้เป็น "ศิลปินชั้นเยี่ยม" จากการแข่งขันศิลปกรรมแห่งชาติ และเป็นศิลปินชั้นเยี่ยมสาขาประติมากรรมเป็นท่านแรกของประเทศไทยด้วย

ในปี พ.ศ.๒๔๙๕ อาจารย์เขียน ยัมศิริ และประติมากรร่วมสมัยท่านอื่นๆ อีกสี่ท่าน คือ นายสิทธิเดช แสงหิรัญ นายแสง สงฆ์มั่งมี นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ และนายอำนาจ พ่วงสำเนียง ได้ส่งงานประติมากรรมเข้าประกวดการแข่งขันศิลปะระหว่างชาติ (International Sculpture Competition) ในหัวข้อ นักโทษการเมืองซึ่งไม่มีใครรู้จัก (The Unknown Political Prisoner) ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ การส่งงานเข้าประกวดในครั้งนี้เริ่มจาก กรมศิลปากรซึ่งในขณะนั้นมี พันโทหลวงรณลธิพิชัย เป็นอธิบดี ได้รับหนังสือจาก นาย เอ เจ ที โคล

"Protector" (p.75) is the work which won him the second award--a silver medal awarded for the sculpture category in the Third National Art Exhibition in 1951. The sculpture features the shape of a mother holding her child in her arms while breastfeeding. The creator puts his heart into this piece of work to illustrate the deep affection and strong bond between his mother and himself. The result is very impressive. The curving arms of the mother featured in this sculpture symbolizes the warmth and the protection she gives to her young child, an instinct of a mother who is life giver. Because he is fully aware of the selfless love of a mother, Khien Yimsiri's sculpture is, therefore, one with unpretentious feelings.

As far as form is concerned, two observations may be derived from this sculpture. The first observation comes from the indication of the influence of Sukhothai-school folk art sculpture. This is evident in the manner in which the child is being held and the way one of the mother's knees is drawn up. Secondly, the opened format and the way the hands are used is almost abstract in nature. Perhaps, the way the child is held has been influenced by "mother and child," (p.49) a set of sculptures by Britain's renowned sculptor Sir Henry Moore, who once managed and administered art teaching and learning at Chelsea School of Art in England where Khien Yimsiri spent a year studying in 1949.

Another piece of sculpture by Khien Yimsiri brought him honours in 1953, during the Fourth National Art Exhibition, in which Khien's "fantastic trees" (p.76) won him a medal. Obviously, there is some evolution in this piece of sculpture which distinguishes itself from his previous works. Now it wears a more international look. The sculpture portrays two female dancers performing. The faces, arms, torsos, and curving hands make the upper part of the sculpture still retain characters that are conventionally Thai. The lower part, including the skirts, legs and tips of the feet which are standing as if giving a ballet performance is clearly western in looks.

The shape intertwined and the lines circling, spectators eventually get the impression of the power of movement, even livelier compared to his earlier award-winning works. In effect, "fantastic trees" represents the combined content characterized by both Thai and western dances. Marrying differences seems to be Khien Yimsiri's particular skill. He has successfully blended two different cultures together to make them one compatible unity. Through "fantastic trees," it is also suggested that Thai artists and Thai art have eventually opened themselves to accommodate the irresistible influence of western civilization which

แมน ผู้อำนวยการโครงการงานประกวดภาพปั้นระหว่างชาติ ณ กรุงลอนดอน ภายใต้การบริหารของสถาบันศิลปะร่วมสมัย (Institute of Contemporary Arts) ฉบับลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ให้แจ้งนาม และตำบลที่อยู่ขององค์การประติมากรรม สมาคม หรือโรงเรียน และนามประติมากรเป็นรายบุคคลไปให้ ประติมากรทั้งห้าท่านที่กล่าวนามมาแล้วนั้นได้รับเชิญให้เข้าร่วมประกวดในครั้งนั้น เนื่องจากการประกวดผลงานประติมากรรมนี้เป็นการประกวดระดับนานาชาติ ดังนั้นศิลปินของประเทศต่างๆ จากทั่วโลกจึงส่งงานเข้าประกวดเป็นจำนวนมาก ตามจำนวนทั้งหมดเท่าที่ปรากฏนั้นผู้ส่งผลงานมีมากกว่า ๕,๐๐๐ คน การดำเนินการติดต่อประสานงานระหว่างฝ่ายไทยนั้น มีกรมศิลปากรและ บริติช เคานซิลในกรุงเทพฯ ซึ่งมีนาย อาร์ เจ ฮิลตัน เป็นผู้แทนขณะนั้นเป็นผู้ดำเนินการ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้แทนศิลปินไทยในการติดต่อเจรจาส่งผลงานไปประกวด การที่ศิลปินไทยได้มีโอกาสเข้าร่วมการประกวดในครั้งนี้นับได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญช่วงหนึ่งในประวัติศาสตร์ศิลปะสมัยใหม่ของไทย อาจกล่าวได้ว่าเป็นครั้งแรกที่ผลงานของศิลปินไทยได้ก้าวเข้าสู่วงการศิลปะร่วมสมัยของโลก สิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งของการประกวดในครั้งนั้น คือ คณะกรรมการกลางสำหรับการประกวดประกอบด้วยบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการศิลปะของโลก อาทิ เฮอร์เบิร์ต รีด ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นประธาน โรแลนด์ เพนโรส เป็นรองประธาน เซอร์ จอห์น รอทเรนสไตน์ ผู้อำนวยการหอศิลปะเทต แกลเลอรี กรุงลอนดอน เป็นกรรมการที่ปรึกษาการประกวด รวมทั้งประติมากรมีชื่อชาวอังกฤษคือ เฮนรี มัวร์เป็นกรรมการที่ปรึกษาด้วย

ส่วนศิลปินจากประเทศอื่นๆ ที่ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดในเวลานั้น มีหลายท่านที่เป็นศิลปินสำคัญระดับโลกแล้วซึ่งได้แก่ อเล็กซานเดอร์ คาลเดอร์ เดวิด สมิธ เรก บัตเลอร์ บาบารา เฮฟเวิร์ธ เอดอร์โต เพลอซซี ฌอง อาร์พ อังตวน เพฟสเนอร์ ลูซิโอ ฟอนตานา และ มารีโน มารีนิ

การเลือกหัวข้อเรื่องงาน นักโทษการเมืองซึ่งไม่มีใครรู้จัก นั้น คณะกรรมการดำเนินงานมีวัตถุประสงค์ที่จะจารึกวีรกรรมของเหล่าบุรุษและสตรีผู้ซึ่งไม่มีใครรู้จัก ซึ่งได้อุทิศชีวิตอิสรภาพของเขาเป็นพลีแก่สิทธิเสรีแห่งมนุษยธรรม งานประติมากรรมที่ชนะการประกวดนั้นจะถูกนำไปประดิษฐานไว้ ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งอันเป็นสถานที่สำคัญระหว่างชาติ เช่น ตามเมืองสำคัญๆ ของโลกในรูปแบบของอนุสาวรีย์

อาจารย์เขียน ยัมศิริ ได้บันทึกไว้ในบทความ การแข่งขันศิลปะระหว่างชาติประเภทประติมากรรม ในหัวข้อว่าด้วย "นักโทษการเมืองซึ่งไม่มีใครรู้จัก" ณ กรุงลอนดอนประเทศอังกฤษ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานในครั้งนั้นของท่านว่า

"งานประติมากรรมซึ่งตั้งหัวข้อให้เช่นนี้มิใช่เป็นของง่ายนักในการสร้างรูปแบบออกมาให้ตรงกับความหมายของเรื่อง ซึ่งศิลปินไม่ได้คิดฝันมาก่อน กล่าวคือมิได้เป็นความรู้สึกซึ่งออกมาจากดวงจิตของศิลปินเอง ย่อมเป็นการฝัน และอาจจะไม่ได้รับนิยมถึงขนาดหรืออาจถึงขนาดก็ได้

plays a role in the life of Thai people. At the time, Khien Yimsiri had already developed a contemporary Thai art that corresponds with the changes taking place in the industrial and scientific worlds whose influence covers human life and society.

The two gold medals and a silver medal Khien Yimsiri won from the sculpture category also earned him the enviable position of "outstanding artist" at the National Art Exhibition and he is the first artist in Thailand ever to be distinguished as an "outstanding artist" in the sculpture category.

In 1952, Khien Yimsiri and four of his fellow sculptors, Sithidet Saenghiran, Sawaeng Songmangmee, Phaitoon Muangsomboon and Amnaj Puangsamnieng entered their works in the International Sculpture Competition under the title "*The Unknown Political Prisoners*" in London, England. Thanks to the invitation letter signed by A.J.T Kloman, the director responsible for the project for the Institute of Contemporary Art, Thai artists were introduced to the world's arena of contemporary art. The letter dated November 25, 1951 to the then Director-General of the Department of Fine Arts, Lieutenant Colonel Luang Ronnasithibhichai, requested names and addresses of participating sculpture organizations, associations, schools or the individual sculptors. Because it was an international sculpture contest, artists from many countries throughout the world submitted their works for the competition which, according to the record, attracted no less than 5,000 artists. The Department of Fine Arts and the British Council in Bangkok, under the directorship of R.J. Hilton, were involved in coordinating efforts for the competition in Thailand. Meanwhile, Professor Silpa Bhirasri acted on behalf of Thai artists in arranging the despatches of the sculptures. Indeed, the competition marked a milestone in the history of Thailand's modern art as it could be considered the first occasion Thailand took part in such a high-level competition. The prominence of the committee was added by a list of impressive names such as Herbert Read. Under his leadership were deputy chairperson Roland Penrose, Tate Gallery's director, Sir John Rothenstein, who served as consultant to the committee along with Sir Henry Moore, Britain's world-renowned sculptor who was also highly regarded for his ability.

Included among other foreign participants were included some widely-recognized artists such as Alexander Calder, David Smith, Reg Butler, Babara Hepworth, Eduardo Paolozzi, Jean Arp, Antoine Pevsner, Lucio Fontana and Marino Marini.

In selecting the theme "*The Unknown Political Prisoners*", the executive committee

เท่าที่ข้าพเจ้าสังเกตเห็น บางคนพยายามแล้วพยายามอีกหลายครั้งหลายหนกว่าจะลงตัวได้ก็คล้ายๆ กับหาสมการพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งไม่เคยยิ่งใหญ่กว่านี้มาก่อนเลย หัวข้อเรื่องที่ตั้งไว้กว้างขวางมาก ประติมากรแต่ละคนจะต้องตีความหมายของหัวข้อซึ่งหนักไปในทางปรัชญา (Phylsophical Idea) ออกมาเป็นรูป (Figure) ให้ตรงกับความหมายจริง ๆ นั้น เป็นของเห็น้อยสมองอย่างแท้จริง เมื่อลงตัวแล้วนั้นแหละทุกสิ่งง่ายเหลือเกิน งานประเภทนี้เสียเวลาสำหรับสร้างมโนภาพมากกว่าเวลาทำจริง ๆ ตั้ง ๑๐ ต่อ ๑ ที่เดียว ชั้นแรกจำเป็นต้องให้เข้าใจความหมายของเรื่องโดยแท้จริงเสียก่อน ข้าพเจ้าเองพยายามตีความหมายหรือนัยหนึ่งวัตถุประสงค์ของเรื่องอยู่เกือบ ๓ อาทิตย์แล้วจึงได้ลงมือสเก็ตช์เป็นภาพเขียนอยู่หลายแบบ จากแบบเหล่านี้เลือกเอาที่ดูใจจริงสองแบบขึ้นมาปั้น แม้จะเลือกได้แล้วก็ยังแก้แล้วแก้อีก จนความคิดเดิมเกือบจะหายไปหมด ยิ่งทำไปก็มีความคิดใหม่ๆ แปลกๆ พุ่งเข้ามาใหม่สลับซับซ้อนกันอยู่เสมอ จนบางคราวประสาทว่าตาลายก็มี แต่ในที่สุดก็เอาชนะความสับสนอลหม่านอันนี้ไปได้โดยเด็ดขาด โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางศิลปะและบรรดามิตรสหายด้วยกันเป็นผู้พากษ์วิจารณ์ ซึ่งข้าพเจ้าเป็นหนี้บุญคุณท่านเหล่านั้นอยู่มากทีเดียว คำว่า "นักโทษการเมืองซึ่งไม่มีใครรู้จัก" นี้ ในระเบียบการอธิบายสั้นๆ ว่า "หมายถึงผู้ที่ตกอยู่ในสภาพของความหมกมิดอิสรภาพของอิทธิพลได้อิทธิพลหนึ่งทางการเมือง ได้รับความบีบบังคับทั้งทางกายและใจ เขาคิดนรนต่อสู้เพื่อจะได้มาซึ่งสิทธิเสรีอันมนุษย์ชาติในโลกนี้พึงจะได้รับโดยเท่าเทียมกัน สิ่งนั้นคือ ประชาธิปไตย แม้เขาเหล่านั้นจะได้รับความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส แม้เขาจะสิ้นชีพิตักษัยไปแล้ว วิญญาณของเขาก็ยังต่อสู้ข้างเคียงกับมิตรสหายของเขาอยู่ตลอดไป อนุสรณ์ของเขาเหล่านั้นเป็นอนุสาวรีย์ ที่จะดำรงอยู่คู่โลกชั่วกาลนิรันดร์ไม่มีวันเสื่อมสลาย" นักโทษการเมืองซึ่งไม่มีใครรู้จัก" นี้ รวมไปถึงผู้ใหญ่และเด็กไม่ว่าหญิงหรือชาย ซึ่งชู้ตการรบบังคับให้เขาต้องตกอยู่ในค่ายกักกันของลัทธิการเมืองอันเขาเหล่านั้นมิได้มีใจสมัครหรือต้องการที่จะเป็นนักการเมืองของระบบนั้น แต่เขาก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงกรงเล็บมฤตยูของลัทธิการเมืองอันรอนสิทธิของมนุษย์ชาติลงไป เพื่อผลประโยชน์ของอภิชนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจรุ่งเรือง และแสวงหาความสุขสำราญจากโลหิตทุกหยดของเขาเหล่านั้น โลกที่ซึ่งเข้มข้นไปด้วยเสรีประชาธิปไตย เขากำลังอ่อนวอนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายแหล่ในสากลโลก จงดลบันดาลให้เขาหลุดพ้นจากอำนาจบีบคั้นร้าย ซึ่งกำลังคุกคามสวัสดิภาพของประชาโลกทั้งมวลอยู่ทุกขณะจิต เขาคุกเข่าลงพร้อมกับพุ่งแขนไปเบื้องหน้า ณ ที่ซึ่งแสงสว่างแห่งอิสรภาพกำลังพวยพุ่งบรรเจิดจ้า เสียงของเขาที่เปล่งออกมานั้นเป็นเสียงของความหวัง และความดิ้นรน ความโอดครวญพร้อมๆ กันเป็นเสียงซึ่งจะได้ยินกันทั่วพิภพ ในขณะเดียวกันก็ดูตั้งว่าเขากำลังเติมไปด้วยความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัส เขากลายเป็นคนไม่มีหัวใจ"

ประติมากรรม "นักโทษการเมืองซึ่งไม่มีใครรู้จัก" มีลักษณะเรียบง่าย แนวกึ่งนามธรรม ใบหน้าลำตัว แขน และขา แม้จะไม่มีลักษณะเป็นแบบเหมือนจริงที่แสดงส่วนละเอียดต่างๆ ที่ไม่

wished to record the heroism of both unknown men and women who sacrificed their lives to celebrate human rights and freedom. The award-winning sculpture would be installed at a site of international significance such as major cities of the world just like any other monuments.

Noted Khien Yimsiri about his own creativity in connection with the International Sculpture Competition under the title "*The Unknown Political Prisoners*" in London, England :

"It is not easy to put a concrete form to a sculpture of this theme while attempting to adhere strictly to its meaning, namely when it is out of the realm of the artist's imagination. In other words, it does not come straight from the soul; the result thus must be forced in nature which may or may not meet the sophisticated standard. From my observation, some people have to try and retry to arrive at a satisfactory answer. It is similar to finding a special kind of equation which has never been reckoned with before.

The theme is so broad; the meaning must be translated more in terms of philosophical ideas into a relevant figure. This is truly nerve-wracking. Not until a figure is made, do things start to look a great deal easier. The imaging part tends to be more time-consuming than the actual production process by ten to one.

Initially, it is necessary to truly understand the subject content. I personally spent almost three weeks trying to work out the meaning or the objectives of the subject matter before sketches could be started. That done, two of the sketches were selected for the molding. The selection, however, did not usher in the end of the process; more reworkings were called for. The original idea was obliterated as the production proceeded. It was taken over by new novel and more complex ideas that sometimes blurred the mind. The complexity and confusion was overcome entirely with critique from art specialists and friends to whom I owe a great debt.

The regulation briefly explains the term "*The Unknown Political Prisoners*" as those people who are deprived of any form or power of political freedom, suffer suppression both physically and spiritually. They struggle to retain the creed and freedom to which the human race is equally entitled, namely democracy. Although they have to endure grave sufferings to the point of having to sacrifice their lives, their spirit still struggles alongside their friends continuously. Their memorial is found in monuments that forever prevail.

"*The Unknown Political Prisoners*" include adults and children regardless of their gender.

ระบุให้ทราบว่าใคร แต่คนสองคนในงานของอาจารย์เขียนนั้น เป็นเสมือนสัญลักษณ์ หรือ ตัวแทนของมนุษย์ในโลก ซึ่งลักษณะท่าทางของรูปทรงนั้น สามารถสะท้อนความรู้สึกตามที่ อาจารย์เขียนได้บรรยายไว้ในบทความของท่านได้อย่างชัดเจน นับเป็นผลงานที่สร้างอารมณ์สะท้อนใจให้กับผู้ดูได้มาก

ผลงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เป็นหนึ่งในจำนวนงานประติมากรรม ๑๔๖ ชิ้นที่ได้รับเลือก เข้าแสดง จากงานของศิลปินทั้งหมดที่ส่งเข้าแข่งขันจากทั่วโลกกว่าห้าพันคน

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เป็นบุคคลที่มีความรักความผูกพันกับครอบครัวของท่านอย่างแนบแน่น ประติมากรรมหลายชิ้นของท่านสะท้อนให้เห็นเรื่องราวอันเป็นความรัก ระหว่างสมาชิกในครอบครัว รูปปั้น แม่กับลูก ซึ่งปัจจุบันเป็นสมบัติของฯพณฯ องคมนตรี ธาณินทร์ กรัยวิเชียร นั้น เป็นผลงานอีกชิ้นหนึ่งซึ่งมีรูปแบบเช่นเดียวกันกับงาน แม่กับลูก ที่ได้รับรางวัลจากงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ จะต่างกันที่รูปทรงและลักษณะท่าทางของแม่และลูกเท่านั้น ในงานซึ่งเป็นสมบัติของฯพณฯ องคมนตรี ธาณินทร์ กรัยวิเชียร เป็นรูปปั้นของแม่ใช้มือทั้งสองประคองลูกไว้บนบ่าและอยู่ในท่าหนึ่งชั้นเข้า ภาพที่ปรากฏนั้นบ่งบอกถึงความสุขของแม่ที่ส่งประกายด้วยรอยยิ้มบนใบหน้า ลูกน้อยบนบ่านั้นเอียงหน้าแนบกับใบหน้าของผู้เป็นแม่ และในขณะเดียวกันมือยังเล่นกับผมของแม่ด้วยท่าทางซุกซนไร้เดียงสาตามประสาเด็ก ประติมากรรมของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ชิ้นนี้ เป็นผลงานที่มีชีวิตชีวา และมีค่าที่สุดชิ้นหนึ่ง ถึงแม้ว่ารูปแบบจะเป็นแนวอุดมคติ แต่ชีวิตวิญญาณที่แฝงอยู่ในงานนั้นเป็นสัญลักษณ์ของความรักอันสูงส่งของแม่ซึ่งเป็นสัจธรรม

วันเด็ก
Children's Day

* นอกเหนือจากงานชิ้นนี้แล้วยังมีประติมากรรมชื่อ พี่น้อง และ ครอบครัว ที่จัดอยู่ในเนื้อหาประเภทเดียวกัน ส่วนประติมากรรมชื่อ วันเด็ก ซึ่งเป็นรูปแม่ให้ลูกขี่คอกำลังก้าวเดินนั้น ก็เป็นงานที่แสดงความรักผูกพันของแม่กับลูกด้วยเช่นกัน เพียงแต่การเสนอรูปแบบจะไม่สู้มีความอ่อนช้อยในเรื่องของการใช้เส้น เช่นรูปแม่กับลูกชิ้นอื่นๆ ความเรียบง่ายของรูปทรงและปริมาตรมีเค้าโครงของอิทธิพลที่ได้รับมาจากประติมากรรมพื้นบ้านของสุโขทัยซึ่งมีความสมบูรณ์และงดงามไปอีกแบบหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เนื้อหาของงานนั้น เน้นที่ความสำคัญของเด็ก ซึ่งจะกลายเป็นอนาคตของชาติในวันข้างหน้า วันเด็ก จึงเป็นงานที่เปรียบเสมือนสัญลักษณ์สื่อความหมายถึงเด็กโดยทั่วไป แต่เด็กจะเป็นอย่างไรนั้น บุคคลที่จะให้ความอุปถัมภ์ค้ำชู ก็คือ แม่ ดังที่ปรากฏในงานชิ้นนี้ ความรักอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นความรักระหว่างชายหญิงนั้น อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ก็สามารถถ่ายทอดให้เป็นที่ประจักษ์ได้ในงานที่ชื่อว่า ชีวิต ซึ่งท่านส่งเข้าร่วมแสดงในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๘๗ และ โลมนาง ผลงานอีกชิ้นหนึ่งที่ร่วมแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๗ พ.ศ. ๒๔๘๙ ในงานทั้งสองชิ้น อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เน้นให้เห็นถึงความรักอันดีมีค่าของคู่รัก การเกี่ยวพาราสีของชายหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานประติมากรรม โลมนาง เผยให้เห็นถึงลักษณะของหญิงไทยที่มีความเย็นายเป็นที่ประจักษ์ได้

1 บุนนาค
Two Sisters

กระจก
Vanity

จากสีหน้าท่าทางซึ่งอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ สามารถถ่ายทอดความเป็นโลกส่วนตัวระหว่างหญิงชายในแง่มุมนี้ได้อย่างสมจริง ดูราวกับประติมากรรมนั้นมีชีวิต เป็นที่น่าสังเกตว่างานประติมากรรมส่วนใหญ่ของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีเนื้อหาสาระสะท้อนภาพชีวิตของมนุษย์ในแง่มุมซึ่งมีความหลากหลาย รูปปั้นที่เผยแพร่ให้เห็นภาวะกิจประจำวันของสตรีเพศก็เป็นอีกประเภทหนึ่งที่น่าสนใจ รูปปั้นเหล่านั้นดูเสมือนกับถูกบันทึกไว้ด้วยกล้องถ่ายภาพในช่วงขณะหนึ่งขณะใดศึกษาได้จากอริยาบทในลักษณะต่างๆ ขณะที่กำลังปฏิบัติภารกิจส่วนตัวชั้นผลงานที่มีชื่อว่า กระจก หวี และ อาบน้ำ ซึ่งอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อส่งเข้าร่วมแสดงในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ครั้งที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๐๓ และในครั้งที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๐๔ ตามลำดับ

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เขียนถึงผลงานชื่อ กระจก ในบทความ "แง่ชวนคิดจากการชมงานศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๐" โดยวิจารณ์ว่า "รูปปั้นของเขียน ยิ้มศิริ ที่มีชื่อว่า "กระจก" นั้นแฝงไว้ซึ่งลักษณะพิเศษเฉพาะตัวของศิลปินผู้นี้ ลักษณะพิเศษอันสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงานประติมากรรมตามแบบอย่างประเพณี เข้าใจว่าชิ้นนี้มีค่าในทางศิลปะเหนือกว่างานปั้นของเขาที่แสดงเมื่อปีที่แล้ว

โดยแท้จริงเราคิดว่างานชิ้นนี้เป็นงานที่ดีที่สุดชิ้นหนึ่ง แม้ว่าจะไม่ดีที่สุดในบรรดางานทั้งหมดที่เขาสร้างขึ้นมาก็ตาม เราอาจมองงานชิ้นนี้ได้ทุกด้าน ดูสวยงามทั้งสิ้น เขียน ยิ้มศิริ เป็นศิลปินที่ซื่อตรง มิได้ทำงานอย่างเกินขอบเขตเพื่อเรียกร้องความสนใจของประชาชน ความซื่อตรงเช่นนี้ ในปัจจุบันจัดเป็นสิ่งมีค่าอันสูงส่ง"

Forced by circumstances, they have to spend their lives in political camps in which they involuntarily stay or are kept in a political system against their will. But the claw of death of any political ideology that suppresses their rights in the interest of a privileged class they cannot evade. Each drop of these liberal democracy lovers is sacrificed for the prosperity and pleasure of the privileged. They are begging to all the holy names in the universe to free them from the evil power which unceasingly threatens the welfare of the human race. They kneel down with their eyes fixed determinedly on the bright torch of freedom ahead. Their voice resonate, the voice of hope, struggle and moan throughout the world. At the same time, it seems that they are full of torment and become heartless."

Khien Yimsiri's "*The Unknown Political Prisoners*" sculpture features two people kneeling with their hands stretched forward. The form though semi-abstract is simple. The countenance, torso, arms and legs without any particular detail to denote the subjects of the sculpture, that is typical of realistic sculpture, Khien's subjects symbolize or represent man of the world. With the pose and character of the sculpture, the two people accurately reflect the thoughts of Khien as already detailed earlier. As a result, the sculpture is able to evoke emotion even among many experts.

Khien Yimsiri's work was chosen from works submitted by over 5,000 sculptors around the world to be among the 146 sculptures on display.

Khien Yimsiri had a great affection for and close relationship with his family. Many of his sculptures reflect his special bond with family members. "*Mother and child*" (p.49), a sculpture currently in the possession of the Privy Councillor Tanin Kraivixian is another piece of work along the lines of the "*protector*" (p.75) which won its creator an award from the Third National Art Exhibition. In "*mother and child*," Khien devotes his attention to the manner of the mother and child. With her two hands, the mother supports the child who is sitting on the shoulder with one of the legs drawn up. The result registers the mother's happiness with a radiant smile on her face. The child on the shoulder leans his cheek against the mother's while playing with her hair with his hand as is normal of any child.

The lively piece of work is unarguably the most valuable amongst Khien Yimsiri's many creations. Although it bears strong traces of tradition, the life captured here signifies that selfless love of a mother which is a universal fact.

Apart from "*mother and child*", there are still other sculpturing works like "*two sisters*" (p.85). In "*children's day*" (p.58) where a child is featured riding the neck of the mother who

นอกจากนั้นศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ยังได้วิจารณ์งานที่ชื่อ หวี ไว้ในบทความ "คิดกันคนละอย่าง" ซึ่งพิมพ์อยู่ในสุโขทัยศิลปกรรมแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๑ ความว่า "ภาพปั้นหญิงสาวกำลังหริ่ม ของนายเขียน ยิ้มศิริ ก็เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกรักของไทยที่มีความสัมพันธ์กับงานประติมากรรมตามประเพณีของเรา การให้ลักษณะกายวิภาคอย่างง่าย ๆ ของรูปทรง และสีลาอันประสานกลมกลืนอย่างอ่อนไหวของปริมาตรแห่งประติมากรรมนั้น และ ผู้ที่ไม่เข้าใจเหตุผลย่อมกล่าวว่ภาพอย่างนี้โบราณไม่เห็นกระทำกัน ความจริงงานประติมากรรมโบราณของเรานั้น มีแต่พระพุทธรูปเท่านั้น"

แม่พระธรณี ผลงานที่อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ บันขึ้นเพื่อร่วมแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๕ ในปี พ.ศ.๒๕๐๗ แม้จะมีได้เป็นงานที่น่าจะจัดรวมอยู่ในกลุ่มที่มีเนื้อหาของสตรีกับกิจวัตรประจำวันโดยตรงก็ตาม แต่รูปทรงที่ปรากฏเป็นรูปสตรีหนึ่งชั้นเข้าไว้ข้างหนึ่ง ลำตัวยืดยืดไปด้านข้าง มือข้างหนึ่งยกขึ้นจับนมบนศีรษะ ส่วนอีกข้างหนึ่งนั้นโน้มไปข้างหลัง บิบบนมซึ่งสยายยาวจนถึงพื้น ผู้เขียนเข้าใจว่าศิลปินคงได้รับความบันดาลใจและคลี่คลายรูปแบบมาจากแม่พระธรณีกำลังบิบบนมจากพุทธประวัติ (ผู้เขียนเข้าใจว่าเป็นอิทธิพลทางด้านรูปแบบที่ได้รับจากจิตรกรรมฝาผนังที่วัดชมพูเวกซึ่งท่านได้ไปทำการวิจัยไว้) ส่วนแม่พระธรณีของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ หากดูในแง่ของหญิงสาวธรรมดา ก็เป็นที่เข้าใจได้ว่า กำลังอยู่ในอิริยาบถของการสระผม แต่ถ้าหากดูในแง่ของเนื้อหาเป็นพระแม่ธรณีแล้ว ลักษณะของคนที่อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ บันไว้จะเป็นรูปทรงที่มีเส้นโค้งสลายเลื่อนไหลประดุจสายน้ำ เส้นของรูปทรงทั้งหมดมีความประสานกลมกลืนกันอย่างสมบูรณ์ เป็นรูปปั้นซึ่งมีท่าเอี้ยวตัวงามสง่าที่สุด

รูปปั้นที่น่าสนใจอีกชิ้นหนึ่งของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เป็นรูปของผู้หญิงสองคนนั่งชันเข่าสองข้าง แขนวางบนเข่าในท่ากอดอก เป็นงานมีชื่อว่า พัก สิ่งที่น่าสังเกตในงานประติมากรรมชิ้นนี้ คืออิทธิพลทางด้านรูปแบบที่ได้มาจาก ตุ๊กตาเสียบบาลของสุโขทัย จะเห็นได้จากท่างานประการหนึ่ง ลักษณะของแขนที่โค้งและค่อนข้างยาว รวมทั้งนมบนศีรษะที่รวบมัดไว้ด้านหลัง การจัดวางท่างานดูเรียบง่ายแต่พิสดารและงดงาม รูปปั้นทั้งสองนั่งยกเยื้อง เบียดชิดกันตรงสะโพก ตรงส่วนบนเป็นลักษณะหันหลังพิงกันเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น สิ่งพิเศษเพิ่มเติมในงานชิ้นนี้ คือการขีดเส้นนมบนศีรษะในลักษณะเป็นทึบยาบๆ สร้างพื้นผิวให้ดูขรุขระ ขัดแย้งกับพื้นผิวของรูปทรงในส่วนอื่นๆ ที่มีความเนียนและเกลี้ยงเกลา จากหลักฐานที่ปรากฏให้ศึกษาได้ นั้น การขีดเป็นเส้น ไม่ว่าจะ เป็นหมกตีหรือลวดลายดังที่ปรากฏตรงชายผ้าห่มและพื้นซึ่งเป็นฐานรองรับของรูปปั้น วันเด็ก กิติ การสร้างพื้นผิวลักษณะนี้นับงานดูเหมือนจะเป็นวิวัฒนาการของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ซึ่งเริ่มขึ้นในราวปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เห็นได้จากงานที่มีชื่อว่า ตะกร้อ เป็นต้นมา

อย่างไรก็ตาม เมื่อย้อนกลับมาดูงานประติมากรรมของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ซึ่งเป็นรูปของสตรีนั้น ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ท่านมีรูปแบบเฉพาะที่เน้นให้เห็นถึงความงามของสตรีใน

จิตรกรรมฝาผนัง แม่พระธรณี
Mural Painting of Mother of the Earth

แม่พระธรณี
Mother of the Earth

Іваніч
Courtesy

ทวิ
Harmony

นักดนตรี
Musician

is walking, the theme of love and life between mother and child is again represented. The only difference, however, is in the presentation which is less graceful in the use of lines compared to other pieces of sculpture under a similar theme. Yet, the simple shape and volume, clearly influenced by Sukhothai folk art, reflects another kind of perfection and beauty.

More striking, however, in "*children's day*" (p.58) is the underlying significance accorded the children who represent the future of the nation. It becomes alternative symbol for children in general. But how they grow up depends largely on the role played by the mother, the person who nurtures them as illustrated in this sculpture.

Love between man and woman is another kind of love that attracts the attention of Khien Yimsiri who is able to give it a more concrete form in his work called "*life*," another piece of sculpture he submitted for competition during the Fifth National Art Exhibition in 1954. Two years later in the Seventh National Art Exhibition, "*courtesy*"(p.90) by Khien Yimsiri was entered into that year's competition. In both sculptures, Khien focusses on the love between lovers and the flirtation between man and woman. Nevertheless, the latter portrays the shyness which is characteristic of Thai women as is evident in the facial and physical expressions. More importantly still, Khien is able to achieve the sense of the private world of the man and woman in a realistic fashion which seems to give a touch of life to sculpture.

It is worth noting that the content in Khien Yimsiri's sculpture generally reflects a wide range of lifestyle activities. Female's routines, for instance, are such activities represented in Khien's sculptures. As if frozen by camera in an instant in time, they make excellent studies from the subjects' different physical movements as they are engaged in their personal activities. "*Vanity*"(p.86), "*harmony*"(p.91) and "*ready to bath*"(p.38) are three such sculptures Khien created specifically for the 10th National Art Exhibition in 1959 and the next two Exhibitions in 1960 and 1961 respectively.

"*Vanity*" was a subject Professor Silpa Bhirasri wrote about in his article "Aspects Worth Noting from the Tenth National Art Exhibition." According to him :

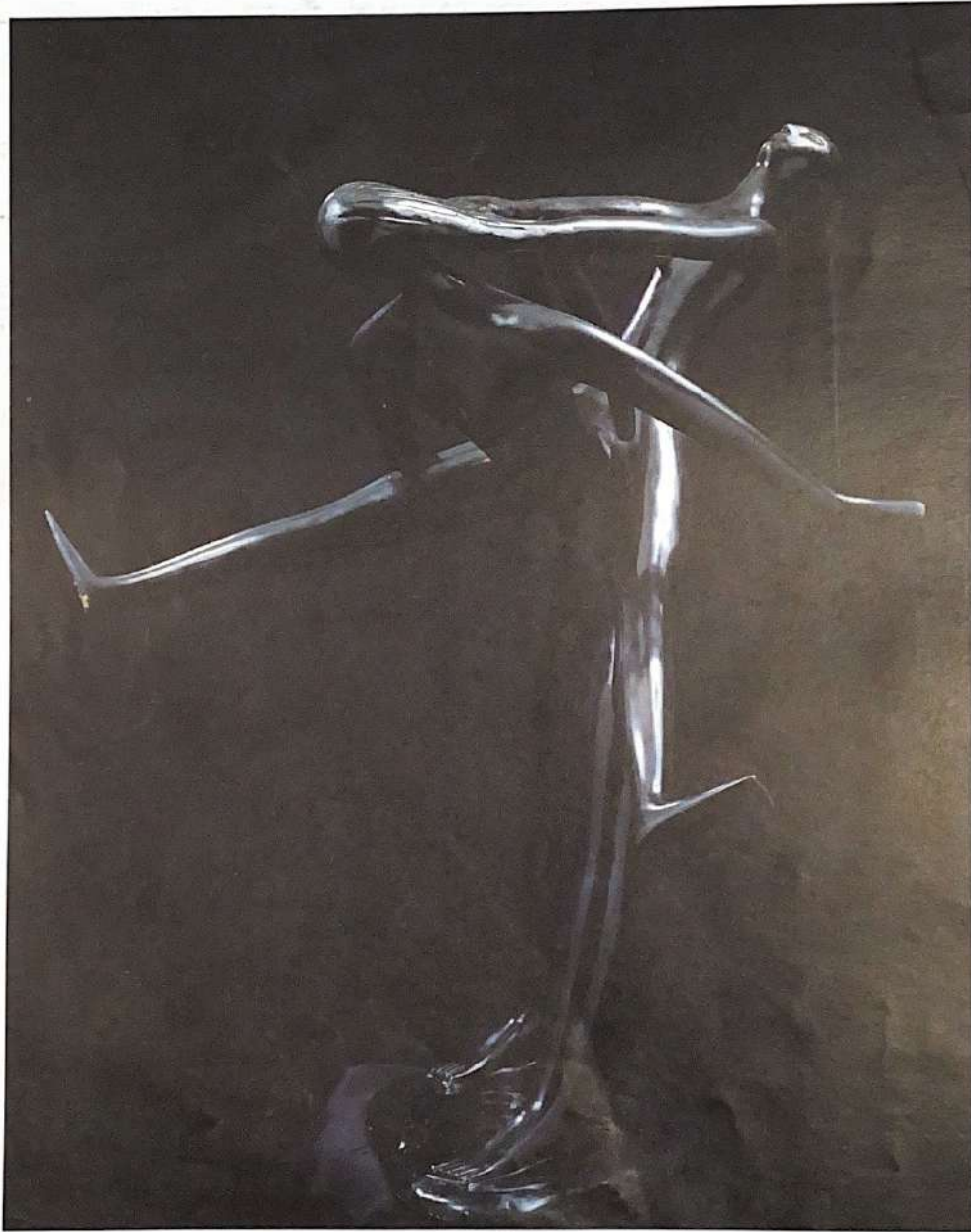
"Khien's sculpture "*vanity*" has that unique quality that is characteristic of this artist. This special attribute relates closely with tradition-based sculptures. It is understood that this piece of sculpture has a more valuable value artistically compared to works shown in the previous year.

In fact, I personally believe that this is one of his finest creations, if not his very best.

พัก
Resting

ชัยพงษ์เมือง
Children's Game

ตะกร้อ
Takraw

แนวอุดมคติ (IDEALISTIC) อันมีรากฐานที่มาจากงานศิลปะไทยประเพณีอยู่ด้วย รูปแบบที่ปรากฏในงานนั้น สตรีของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มักจะมีใบหน้าเรียวเป็นรูปไข่ ช่วงคอและไหล่เป็นเส้นโค้ง แขนยาวกลมกลึงประหนึ่งวงช้าง ช่วงปากกว้าง หน้าอกกลมเบียดชิดกันเหมือนในภาพเขียนแบบโบราณของไทย ช่วงลำตัวเป็นเส้นโค้งสอดรับกับเอวคอด สะโพกค่อนข้างผาย นิ้วมือเรียวมีกิริยาอ่อนไหว ส่วนนิ้วเท้าจะมีความยาวเท่ากันหมดทุกนิ้ว เหล่านี้คือความงามตามแบบฉบับของสตรีไทย ในงานศิลปะอีกแนวหนึ่ง

เนื่องจากว่า อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีความสนใจในเกมกีฬาพื้นบ้านอันเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของไทย ท่านจึงได้นำกีฬาเหล่านั้นบางประเภทมาสร้างเป็นงานศิลปะที่แสดงออกซึ่งความรู้สึก (Expressive) และเต็มไปด้วยพลังการเคลื่อนไหวน่าประทับใจ ส่วนรูปแบบที่ท่านใช้นั้น ยังคงความเป็นสมัยใหม่ซึ่งสะท้อนจิตวิญญาณของไทยได้อย่างลึกซึ้ง กีฬาและการละเล่นในงานของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้แก่ ตะกร้อ ชนไก่ และ ซี่ม้าส่งเมือง

จากข้อคิดเห็นในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี กล่าวถึงผลงานที่ชื่อว่า ตะกร้อ ดังนี้

"รูปคนเตะตะกร้อนั้นหน้าดูมาก รูปนอกอันโค้งและพวยพุ่งนั้นให้ความรู้สึกในการเคลื่อนไหวอย่างกลมกลืนของผู้เล่นกีฬาประเภทนี้ ซึ่งทุกอิริยาบถขึ้นอยู่กับการเล่นไหว อันมีลีลาติดต่อกันไม่ขาดระยะนี้ เป็นลักษณะพิเศษของเกมกีฬาไทยทุกประเภทอย่างแท้จริง"

ภาพปั้นของนักตะกร้อของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีทรวดทรงรูปนอกอย่างง่าย ซึ่งเป็นแบบอย่างศิลปะไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นลักษณะส่วนตนของศิลปินท่านนี้

ส่วนรูปปั้น ชนไก่ นั้น คืองานซึ่งอาจารย์ท่านได้ส่งเข้าแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ ๑๔ พ.ศ.๒๕๐๖ เป็นรูปปั้นนักเลงชนไก่ซึ่งนุ่งผ้าขาวม้า นั่งในท่ายองๆ มือทั้งสองอุ้มไก่ซึ่งโค้งคอกขึ้นชนพองอยู่นั้น ยื่นออกไปข้างหน้า เตรียมพร้อมที่จะปล่อยไก่อลงไปในสนามต่อสู้ รูปปั้นนี้มีชีวิตและมีลักษณะการแสดงออกมาก รูปแบบค่อนข้างแปลกกว่าประติมากรรมชิ้นอื่นๆ เพราะผิวของงานไม่เรียบเนียน แต่มีความขรุขระ มีรอยขีดให้เกิดเป็นเส้นผม ลวดลายบนผ้าขาวม้า ขนบนตัวไก่และพื้นดินซึ่งทิ้งร่องรอยของการปั้นในลักษณะหยาบๆ เมื่อดูประติมากรรมชิ้นนี้โดยรวมแล้วทำให้เกิดจินตนาการของชีวิตไทยในอดีตที่มีการพนันชนไก่ โดยการใช้สัตว์พื้นบ้านคือไก่ เป็นเครื่องมือ กีฬาประเภทนี้เป็นกีฬาเก่าแก่มาแล้ว ดังหลักฐานที่ปรากฏในงานประติมากรรมพื้นบ้านสมัยสุโขทัยที่อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้ทำวิจัยไว้นั่นเอง

ซี่ม้าส่งเมือง เป็นรูปปั้นที่บ่งบอกให้เห็นถึงการละเล่นของเด็กไทยประเภทหนึ่ง เด็กคนหนึ่งกำลังชี้หลังของเด็กอีกคนหนึ่ง ด้วยคเณียงไปข้างหลัง มือทั้งสองข้างดึงผมของเด็กที่สมมุติตนเป็นม้าซึ่งกำลังโน้มตัวลงไปข้างหน้า คล้ายถือบังเหียนบังคับม้า เด็กข้างล่างดูเหมือนจะไต่กว่าเข้าใจว่าเป็นการเล่นกันระหว่างพี่น้อง การจัดองค์ประกอบของงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้รูปทรงและเส้นยาวเรียวจนเกือบเป็นเส้นตรง (รูปแบบเป็นอย่างเดียวกับประติมากรรมชื่อ ครอบ-

given the number of works he has made. This piece of sculpture may be considered beautiful in all aspects. But because Khien Yimsiri is an honest artist; he does not overdo to call for public attention. Such honesty in our time is highly valuable."

Professor Silpa Bhirasri also commented on "*harmony*"(p.91) in his article. In "Think Differently," published in the programme for the 11th National Art Exhibition, he observed :

"Khien Yimsiri's sculpture of the young woman while combing her hair expresses the feeling that is Thai. At the same time, it also relates to our classic sculptures. The simple anatomic features and the harmonious movement in the volume may not have been experimented before. And so it should be, given the fact that reasons are yet to be understood. After all, our classic sculptures are found only in Buddha images."

Khien Yimsiri made "*mother of the earth*"(p.89) for the 15th National Art Exhibition in 1964. Although its content does not directly fit in with the theme of female's routines, the dominating figure is still a woman who has one of the knees drawn up and the torso twisted to the side. One of the hands reaches the hair on the head while the other reaches behind to rinse the long, long hair that is left to touch the floor. However, the "*mother of the earth*" in the sense of Buddhist legend as she rinses her hair is understood to have been the inspiration and evolution of Khien Yimsiri's version.

Except for the interpretation, there seems to be little difference. In general context, the latter represents an ordinary woman understood to be rinsing her hair. But within the context of the former, the curvy sketches Khien Yimsiri uses for the hair, look like flowing water. All the sketches strike a perfect harmony making it a most elegant sculpture, especially with the torso of the figure slightly twisted.

Entitled "*resting*"(p.95), the sculpture of two women sitting with their knees drawn up and arms folded across the chest makes another interesting piece of sculpture by Khien Yimsiri. Incidentally, the way the women are sitting and their long curving arms, as well as the bun of hair tugged behind the back of the neck, suggests that in making the sculpture, Khien was influenced by Sukhothai's "damaged head doll." However, the simple arrangement in the way the women sit also looks both sophisticated and elegant. The two figures sit across from one another, but with barely any space in between. In fact, they seem to be struggling for space, so their waists rub while they are portrayed back to back on the upper part. An additional feature in this piece of sculpture is the set of lines drawn onto the head to create an effect of uneven texture that stands out from the rest of the smooth and even

ครัว) ส่วนท่าทางที่แสดงออกนั้น แสดงให้เห็นถึงพลังกำลังของเด็กบนหลังกับการทรงตัวรับน้ำหนักของผู้ถูกขี่ ผลงานชิ้นนี้ดูบอบบางและมีรูปทรงเพรียวกว่างานสร้างสรรค์ชิ้นอื่นของศิลปิน ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านประติมากรรมของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ซึ่งนำลักษณะของความเป็นไทยในด้านรูปแบบและเนื้อหาประยุกต์ให้เข้ากับลักษณะของความเป็นสมัยใหม่ตามยุคสมัยของท่าน ได้แผ้วถางหนทางอันสดใสให้กับศิลปินไทยในวันต่อๆ มา อิทธิพลทางด้านความคิดและรูปแบบ หรือแม้กระทั่งเนื้อหาสาระในงานของท่าน ยังคงเป็นแบบอย่างสืบทอดมาถึงศิลปินรุ่นเยาว์ของไทยในปัจจุบัน ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้เคยกล่าวไว้ว่า "เป็นสิ่งภาคภูมิใจที่สังเกตว่าศิลปินที่ดีที่สุดของเรานั้นยังคงดำรงความเป็นไทยไว้ในงานของเขา แสดงให้เห็นถึงลักษณะง่ายๆ สะท้อนออกซึ่งชีวิตประจำวันอันบริสุทธิ์สดใสอย่างจริงใจ ถ้าเราอาจรักษาลักษณะง่ายๆ ของความคิดและความรู้สึกเช่นนี้ได้ต่อไปในอนาคต เราก็จะพ้นอันตรายอันเกิดจากการเลียนแบบอย่างศิลปะสมัยใหม่ของตะวันตก ซึ่งเต็มไปด้วยความสับสนยุ่งยาก เราจะยังดำรงความเป็นไทยอยู่เสมอ แม้จะแสดงออกซึ่งความรู้สึกในแบบอย่างและความเข้าใจอย่างสมัยใหม่ก็ตาม"

ข้อคิดของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อวงการศิลปะของไทย และยังเป็นข้อเตือนใจให้ศิลปินรุ่นหลังได้ตระหนักถึงรากเหง้าที่แท้จริงของตนด้วย

ผลงานด้านวาดเส้น

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มิใช่แต่จะมีฝีมือเป็นเลิศทางด้านประติมากรรมเท่านั้น ท่านยังมีชิ้นเชิงในการเขียนภาพซึ่งเน้นในเรื่องของการใช้เส้นอีกด้วย งานวาดเส้นของท่านส่วนใหญ่เป็นภาพทิวทัศน์ของสถานที่ต่างๆ ที่ท่านได้ไปเยือนมา เช่น ภาพทิวทัศน์ในประเทศอังกฤษ อิตาลี การาจี

และภาพคลองสุเอซ นอกจากนี้ก็ยังมีภาพสเก็ตซ์ของผู้คนในอิริยาบถต่างๆ ในที่ชุมชน ภาพเหมือนยังคงมีปรากฏให้เห็นเป็นหลักฐานได้บ้าง เช่นภาพของ ซินยอร์รา เมนนินี (SIGNORA MENNINI) ที่แสดงให้เห็นถึงฝีมือการวาดภาพในแนวเหมือนจริง ภาพทั้งหลายดังกล่าว อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ใช้เทคนิคหมึกดำบนกระดาษ ส่วนภาพวาดอื่นๆ ที่ยังคงหลงเหลืออยู่นั้นส่วนใหญ่เป็นภาพร่างของงานที่จะนำไปทำเป็นประติมากรรมโดยใช้เทคนิคดินสอดำบนกระดาษ สิ่งที่น่าสนใจในงานวาดเส้นของศิลปินท่านนี้ คือ รูปแบบในการเขียนภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาพทิวทัศน์และภาพคนในอิริยาบถต่างๆ นั้น ท่านจะไม่เน้นปริมาตรด้วยการแรเงา จะมีก็เป็นเพียงเส้นที่ดูอิสระ มั่นใจ เด็ดเดี่ยว ชับซ้อน และสนุกสนาน มี

surface.

Evidence still available for study suggests that the sketches, be they the hair, or the designs on the hem of the sarong, and the ground, serving in this instance as the base for the "*children's day*," is an attempt to create texture. When used in sculpture, this is eventually regarded as a special technique Khien Yimsiri developed for his works during 1961 when he started working on "*takraw*" (p.97).

Turning back to Khien Yimsiri's sculptures of women, it may be noted that he has a special form that stresses the beauty of an

idealistic woman which is rooted in traditional Thai art. As a result, his woman has an oval face; the neck and shoulder curvy; the long perfect arms elephant-trunk like; the shoulder broad, the breasts wholesome as normally seen in classic Thai art. The torso curves to meet the round waist and hip, the long fingers sensitive, and the toes of equal length. This is one description of a beautiful woman painted in Thai art.

Because of his personal interest in folk sports and plays as an integral part of Thai culture, Khien brings sports into his expressive art works. They turn out to be energetic in movement; the forms conform to modern art trends which reflect the deep Thai spirit. Some of the sports and plays in Khien's works include "*takraw*", "*rooster (cock) fighting*" and "*children's game*."

An article written for the 12th National Art Exhibition by Professor Silpa Bhirasri speaks of "*takraw*" this way :

"The sculpture of men kicking *takraw* is very impressive. The curvy and jumping outlines produce a sense of harmonious movements among the players of this sport. Each is the movement in a continual chain. This genuinely represents the unique attributes found in Thai sport.

ลักษณะแตกต่างไปจากภาพร่างหรือภาพสเก็ตช์ของงานประติมากรรมที่เขียนด้วยดินสอบนกระดาษ ภาพร่างเหล่านั้นจะถูกนำไปสร้างเป็นงานประติมากรรมที่แท้จริงอีกทีหนึ่ง ส่วนรูปทรงที่ปรากฏ จะมีความเรียบง่าย เป็นรูปแบบที่ได้รับการคลี่คลายตัดทอนสิ่งที่เป็นส่วนละเอียดทั้งหลายออกไป จะคงไว้เพียงแค่เส้นรอบนอกของรูปทรงเท่านั้น ส่วนเส้นสายที่ใช้ในภาพมักจะเป็นเส้นโค้ง แสดงลีลาการเคลื่อนไหว ดังภาพที่ชื่อ โดม ซึ่งสะท้อนความละเอียดอ่อนของจิตใจที่แฝงไว้ใน เส้นสายที่มีชีวิต เนื่องจากงานศิลปกรรมของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีคุณค่าสูง และยังเป็นแบบ อย่างซึ่งนำความก้าวหน้าให้เกิดแก่วงการศิลปะด้านประติมากรรมในประเทศไทยเป็นอย่างมาก กรมศิลปากรซึ่งขณะนั้นมีนายเดโช สวานานนท์ เป็นอธิบดี จึงได้จัดนิทรรศการพิเศษ ศิลปานุสรณ์ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ขึ้น เป็นการจัดแสดงผลงานประติมากรรมและงานวาดเส้นของท่าน เพื่อเป็นการยกย่องเกียรติคุณ รวมทั้งมุ่งหวังให้เป็นแรงดลใจแก่นุชนและผู้สนใจศิลปกรรม ไทยได้ศึกษาและชื่นชม นิทรรศการดังกล่าวจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ ระหว่าง วันที่ ๗ กันยายนถึงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒ และนอกเหนือจากนิทรรศการแล้ว คณะผู้จัดยังได้จัดพิมพ์สุจิตร์นำชมนิทรรศการ ซึ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาแก่ผู้สนใจ ศิลปะโดยทั่วกัน

ผลงานทางวิชาการ

นอกจากการอุทิศเวลาให้กับงานสร้างสรรค์ประติมากรรมแล้ว อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ยังใช้ เวลาที่เหลือกับการผลิตงานทางด้านวิชาการศิลปะ ท่านเป็นผู้มีอุดมคติสูง มีความรอบรู้ ความ สามารถ ประกอบกับท่านเป็นศิลปินที่รักการศึกษาค้นคว้าเพื่องานศิลปะเป็นชีวิตจิตใจ ท่านจึง ได้ผลิตผลงานทางด้านวิจัยไว้หลายเรื่องด้วยกัน

ผลงานด้านวิจัยซึ่งนอกเหนือไปจากเรื่อง "ศิลปะพื้นบ้านสมัยอุทอง สุโขทัย และ รัตนโกสินทร์สาขาประติมากรรม" โดยได้รับทุนอุดหนุนจากสภาวิจัยแห่งชาติ ดังที่ได้อ้างถึงใน ส่วนที่เป็นการสร้างสรรค์งานประติมากรรมแนวประเพณีใหม่แล้วนั้น ยังมีงานวิจัยอื่นๆที่สำคัญ คือ การวิจัยศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทยซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากองค์การ ส.ป.อ. หลังจากที่ได้ใช้เวลาในการวิจัยพอสมควรแล้ว งานศึกษาค้นคว้านี้ได้นำมาจัดพิมพ์เป็นหนังสือศิลปะ มี เนื้อหาที่เป็นการรวบรวมผลงานศิลปกรรมร่วมสมัยจากงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ตั้งแต่ครั้ง แรก (พ.ศ. ๒๔๕๒) จนถึงครั้งที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๑๑) หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยบทความและข้อ คิดเห็นทางศิลปะของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี มีภาพประกอบที่เป็นงานชิ้นสำคัญของศิลปิน ในสาขาต่างๆ ที่ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดและแสดงในแต่ละครั้งตามลำดับ

การจัดพิมพ์หนังสือนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยาทานที่จะเป็นสาธารณะประโยชน์ทางด้านศิลปะ แก่ศิลปิน นักศึกษา และประชาชนที่สนใจให้ได้มีโอกาสสรวบทราบและเข้าใจถึงวิวัฒนาการของ ศิลปะร่วมสมัยของไทย รวมทั้งพัฒนาการของศิลปินไทย การจัดทำหนังสือเล่มนี้ได้รับความ

คุณหญิงคารน กวียวิเชียร
Khunying Karen Kraivixian

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
Somdej Phra Buddha Khosacharn

นักโทษการเมืองนิรนาม
The Unknown Political Prisoner

Khien's sculpture "takraw" has a simple outline which makes sense in Thai art, especially the features characteristic of this artist."

In "rooster (cock) fighting", Khien made the sculpture of squatting rooster fighters clad only in loincloths. The sculpture, entered for the 14th National Art Exhibition in 1963, features the rooster owner leaning forward ready to put the cockerel in his arms, into the fighting ring while the fowl shows its aggression by crowing and feather ruffling. This sculpture is particularly lively and expressive, totally different from other pieces of sculpture. Its texture for once is rough. In fact it is uneven, the sketches give one this effect on the hair, the design on the loincloth, on the body of the fowl and the ground which all bear traces of coarseness.

As a whole, "rooster (cock) fighting" succeeds in evoking old memories of Thai life in the past which centered around gambling where tame animals such as roosters were usually instrumental. Khien's research of the subject indicates that it is an old sport with evidence of folk sculpture from the Sukhothai period.

"Children's game" (p.96) is a sculpture showing a game played among Thai children. A child is riding on the back of another whose stretched body is leaning forward. His two hands pull the hair of the one pretending to be the horse. The child on horseback seems to bend forward as if trying to control the harness. Beneath him, the "horse" looks a wee bit bigger, probably to suggest that this is a play brothers enjoy. The composition of the sculpture, especially the application of form and fine lines which look almost straight, reminds one of a similar approach used in the "family." The manner in which the sculpture is shown denotes the strength of the child on horseback and the ability of the other to put up with his weight. Delicate as it may seem, "children's game" is much leaner than any other works ever created by the artist.

Thai characters in both form and content have been integrated in Khien Yimsiri's creative works of sculpture. But he also applied features that are considered modern during his time to what was available in the locale. Through his efforts, a promising path for younger generations of artists to tread has been prepared. As it turns out, his influence in areas such as concept and form, and even the content of his works, is still healthy and strong. Young artists today still adopt that same approach.

Professor Silpa Bhirasri once said:

"It gives me pride to note that our best artists still retain the Thai essence in their works.

หม่อมราชวงศ์ถวัลย์ จิตรณี
M. R. Bhadharajava Rajani

ร่วมมือจากหลายฝ่ายด้วยกัน นอกเหนือจาก เงินทุนสนับสนุนจาก ส.ป.อ. แล้ว ผู้ให้ความอุปถัมภ์ในด้านอื่นๆ คือ สภาวิจัยแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ อาจารย์มาโนช กงกะนันท์ อาจารย์พูน เกษจำรัส และคุณประจวบ กฤษณะพันธ์ ผู้ซึ่งเป็นหัวแรงสำคัญในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้ลุล่วงไปด้วยดีในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ในปีต่อมา คือ พ.ศ. ๒๕๑๒ หนังสือ "ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย" ได้รับการจัดพิมพ์ขึ้นอีกครั้งที่สอง และนำรายได้จากการจำหน่ายไปเป็นทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาศิลปะที่เรียนดีแต่ยากจนของคณะจิตรกรรมและประติมากรรม

อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มีความสนใจในวิชาศิลปะโบราณคดีเป็นอย่างมาก ท่านได้ร่วมศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์โบราณคดีกับ หม่อมเจ้าจันทร์จิรายุวัฒน์ รัชนี้ (ท่านจันทร์) อาจารย์มานิต วัลลิโกดม และคุณนุ่ม เหมะรัต และได้ร่วมกันจัดทำหนังสือ "พุทธานุกรณ" ขึ้นเป็นพุทธบูชาเนื่องในวาระครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เกี่ยวกับแบบอย่างศิลปะสมัยต่าง ๆ ของไทยในอดีตซึ่งเน้นแบบอย่างของพุทธศิลป์และพระพุทธรูปโดยเฉพาะ อาจารย์มานิต วัลลิโกดมกล่าวถึงอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เกี่ยวกับการทำหนังสือพุทธานุกรณตอนหนึ่งว่า

"ศิลปะสมัยเชียงแสนให้แบบอย่างแก่ศิลปะสมัยสุโขทัย ชั้นแรกนักโบราณคดีทั้งไทยและเทศไม่เชื่อถือ แต่ต่อมากการขุดค้นแต่งโบราณวัตถุสถาน วัดพระพายหลวง จังหวัดสุโขทัย ปรากฏมีประติมากรรมสมัยเชียงแสน หมกจมอยู่มากพอสมควร นักโบราณคดีอื่นๆ จึงยอมรับว่าเป็นความจริง นี่คือการประจักษ์ซึ่งศิลปะของคุณเขียน ยิ้มศิริ" และเมื่อคราวที่อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ อาจารย์มานิต วัลลิโกดม พร้อมศิลปินอาวุโสมีชื่อคนหนึ่ง คือ คุณจำรัส เกียรติก้อง ได้ไปศึกษาโบราณวัตถุในพระปฐมเจดีย์ พิพิธภัณฑสถาน จังหวัดนครปฐม ได้พบสลูปลินเผาสีเหลืองมขยาดย่อมๆ หลายชิ้น อาจารย์มานิต วัลลิโกดมได้กล่าวไว้ในข้อเขียนของท่านว่า "คุณเขียน ยิ้มศิริ วินิจฉัยว่าเป็นแบบอย่างศิลปะศรีวิชัย ข้าพเจ้าให้ความเห็นต่อไปว่าถ้าเป็นเช่นนั้น อิทธิพลทางศิลปะและการเมืองของศรีวิชัยในภาคใต้ของประเทศไทย ก็แผ่เข้ามาถึงแผ่นดินลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเมื่อราวพุทธศตวรรษที่ ๑๕ เป็นอย่างช้า เพราะตามประวัติตำนานที่ค้นคว้าอายุตกปุนนั้น ภายหลังจากประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๙ กรมศิลปากรทำการขุดแต่งโบราณสถานเมืองอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี แม้จนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น เมืองฟ้าแดดสูงยาง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้น ก็ได้แบบอย่างศิลปะศรีวิชัย คละปนอยู่ในกลุ่มศิลปะสมัยทวารวดี นี่คือสายตาอันแม่นยำแน่นอนของคุณเขียน ยิ้มศิริ"

ที่มาของการทำวิจัยและศึกษาค้นคว้าทางด้านโบราณคดีร่วมกันระหว่างบุคคลทั้งสองนั้นสืบเนื่องมาจาก อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ และอาจารย์มานิต วัลลิโกดมเคยรับราชการร่วมกันในกองโบราณคดี กรมศิลปากรอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ในสมัยนั้นมี พ.ท. หลวงรณสิทธิพิชัยเป็นอธิบดีกรมศิลปากร ซึ่งได้มอบหมายให้อาจารย์มานิต วัลลิโกดมจัดตั้งการศึกษาฝ่ายโบราณคดีขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตบุคลากรไว้เป็นข้าราชการในกองโบราณคดี อาจารย์มานิต วัลลิโกดมได้เลือก อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ให้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของเรื่องนี้ และหลังจากนั้นก็เริ่ม

They are able to portray the simple features in the unadulterated way of life with sincerity. If we can preserve the simplicity of ideas and feelings, we should be able to stay away from the threat of having to imitate modern western art which is all confused. In the future, we should always be able to maintain that Thai element, even if a new expression of feelings and understanding may be called for."

Such is the valuable thought Professor Silpa Bhirasri leaves for Thai art, as it serves to remind younger artists to be aware of the genuine root of their art.

Drawings

Most of Khien's drawings come from the landscapes of places he visited. These include landscapes from England, Italy, Karaji and the Suez Canal. But there are also sketches of people in different gestures from different communities. "Signora Mennini," a still-life drawing is among a handful of evidence to bear witness to the ability of this artist as a realist painter. Khien used black ink on paper in those drawings. There remain other works, most of which are sketches for his sculpture work and with these, he used a lead pencil on paper.

What is interesting, in the drawings, of this artist, rests on the drawing format, especially those of landscapes and human beings in diverse gestures. Khien did not like to emphasize volume with shadow. Drawings alone sufficed to serve his purpose of expressing freedom, confidence, decisiveness, complexity and fun. When compared to sketches for his sculpture work on paper, the distinction starts to emerge. The sketches will eventually evolve into the molding of sculptures. The final shape takes on a simplified appearance after some development and omission of certain details. What remains is the outline of the shape. Curves are often used in the drawings to indicate movement as the "figure" reflects spiritual sophistication in the fate of life.

Khien Yimsiri's art works have made a great contribution to the advancement of sculpture in

Signora Mennini
ภาพวาดหมึกด้วยกระดาษ
Signora Mennini
Ink on paper

เปิดรับสมัครผู้สำเร็จมัธยมที่ ๖ ให้เข้าศึกษาได้ อาจารย์มานิต วัลลิโกดม และอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้ช่วยกันสอนเพียงสองคนเท่านั้น จากการสอนคนกลุ่มน้อยได้ขยายเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในระยะเวลาต่อมา จึงกลายเป็นมูลฐานของการก่อตั้งคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้ชื่อว่าเป็นบุคลากรอาวุโสท่านหนึ่งซึ่งมีส่วนในการเริ่มให้การศึกษาวชิราวุธคดี และท่านได้ช่วยสอนให้กับคณะนี้จนกระทั่งถึงแก่กรรม

ส่วนงานศึกษาค้นคว้าขั้นสุดท้ายที่ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้ทำร่วมกับอาจารย์มานิต วัลลิโกดม นั้น คือ ลายเส้นจำหลักภาพชาดก วัดศรีชุม

ผลงานวิจัยที่สำคัญอีกชิ้นหนึ่งของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ คืองานวิจัย "จิตรกรรมฝาผนัง สกลช่างนนทบุรี" สภาวิจัยแห่งชาติได้ให้เงินอุดหนุนแก่คณะจิตรกรรม และประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากรในสมัย ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ยังคงดำรงตำแหน่งคณบดี อยู่ เป็นเงินจำนวน ๑๖,๘๐๐ บาท เพื่อใช้ในการวิจัยค้นคว้าศิลปะไทยโบราณซึ่งในสมัยนั้น นายธนิต อยู่โพธิ์ ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แต่งตั้งให้ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นหัวหน้าอาจารย์เพื่อหวังพิทักษ์ และอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ เป็นผู้ช่วย ตามโครงการเดิมนั้น คณะทำการวิจัยจะศึกษาค้นคว้าจิตรกรรมฝาผนังทางภาคเหนือ แต่เนื่องจากงบประมาณมีจำกัดไม่เพียงพอจึงได้ตกลงใจที่จะศึกษาค้นคว้าลักษณะพิเศษของงานจิตรกรรมฝาผนังที่มีอยู่ในจังหวัดนนทบุรี งานจิตรกรรมที่มีค่าเหล่านี้ ไม่สู้จะเป็นที่รู้จักและแพร่หลาย อีกทั้งมีผู้รู้เห็นน้อยมาก วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ก็เพื่อที่จะพิจารณาลักษณะพิเศษโดยเฉพาะซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสกลช่างจิตรกรรม อันเป็นแบบฉบับของสกลช่างนนทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบกับสกลช่างท้องถิ่นอื่นๆ อย่างเช่น สกลช่างเพชรบุรี วัดที่ไปทำการศึกษาวิจัยนี้ได้แก่ วัดโพธิ์บางโอ วัดปราสาท และวัดชมพูเวก ที่สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ ๒๔ และต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๕

การวิจัยซึ่งนอกเหนือไปจากเนื้อหาทางด้านวิชาการในเชิงวิเคราะห์เปรียบเทียบแล้ว ยังมี การวิจัยในลักษณะของการคัดลอกเป็นภาพสีและขาวดำบางส่วนของจิตรกรรมฝาผนังไว้ด้วยการคัดลอกภาพสีนั้น คุณองคาร กัลยาณพงศ์ เป็นผู้คัดลอกภายใต้ความควบคุมของอาจารย์เพื่อหวังพิทักษ์ มีการนำผลงานวิจัยไปพิมพ์ออกเผยแพร่ในนามของคณะจิตรกรรม และประติมากรรมมหาวิทยาลัยศิลปากรในปี พ.ศ.๒๕๐๖ งานวิจัยนี้ให้ประโยชน์อย่างสูงแก่ผู้ที่สนใจจิตรกรรมฝาผนังของไทยในอดีต

ผลงานวิจัยส่วนใหญ่ที่อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ และผู้ร่วมวิจัยได้ทำขึ้นนั้นมักจะพิมพ์เผยแพร่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวไทยและชาวต่างประเทศที่สนใจเรื่องเกี่ยวกับศิลปะของไทยมีโอกาสศึกษาหาความรู้ได้อย่างทั่วถึง

ความจริงแล้วงานทางด้านวิชาการของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ มิได้มีเพียงแค่งานวิจัยเกี่ยวกับศิลปกรรมไทยเท่านั้น ท่านยังได้แปลและเรียบเรียงตำรารวมทั้งบทความทางด้านศิลปะ ซึ่งเขียนเป็นภาษาอังกฤษโดยท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี วัดดุรประสงค์ในการแปลและเรียบ

Thailand. As a gesture of recognition of the contributions of this artist,

the Department of Fine Arts, then under Director-General Dejo Sawanananda, put on a special two-month exhibition in tribute to Khien Yimsiri from September 7 to November 7, 1979 at the National Museum, Department of Fine Arts. It was also hoped that the younger generation and the interested public might draw inspiration from Khien's sculptures and drawings. At the same time, the programme published on this occasion became an important source of art education for those who are interested in art.

Academic Contribution

Not only did Khien Yimsiri spend his time doing sculpture works, he also dedicated his time to art education as well and being an idealist, well-read and highly capable with an inclination for art-related research, a number of research projects were published in his name.

On top of "Folk Art Sculpture of U-Thong, Sukhothai and Rattanakosin Periods" which is supported by the National Research Council, Khien Yimsiri also undertook other research projects. Among the more prominent ones was the research on contemporary art in Thailand, a project financed by the South East Asia Treaty Organization (SEATO). When this art book was eventually published, it revealed a detailed accumulation of contemporary art works covering the 1st National Art Exhibition in 1949 through to the 18th National Art Exhibition in 1968. The art book also contains articles and comments by Professor Silpa Bhirasri. The illustrations feature major art works by artists from different disciplines whose works have been entered and displayed in each of the Exhibitions in respective order.

Thanks to Khien Yimsiri's academic initiatives to provide the public with art education, through the publication of the book, the public, students and artists alike are able to learn and understand the evolution of Thai contemporary art as well as the development of Thai artists. But the publication called for a collective effort and while SEATO made the financial grant available, the National Research Council, the Ministry of Foreign Affairs, Manoj Gonggananta, Poon Ketchamras and Prachuab Krisanapanth provided other valuable assistance to bring about the publication of the book in 1967.

With financial support from a number of individuals, organizations, firms and banks, the second edition of "Contemporary Art in Thailand" followed a year later. Proceeds from

เรียงตำราและบทความนั้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าของอาจารย์ผู้สอนศิลปะ และใช้เป็นตำราเรียนสำหรับนักศึกษาศิลปะ ตำราของ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ที่ท่านเรียบเรียงคือ "ประวัติศาสตร์และแบบศิลปะ" ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับแบบอย่างของศิลปะในยุคต่าง ๆ ทั้งในประเทศแถบยุโรปและเอเชีย แบบอย่างที่น่าจะเป็นหลักในตำราเล่มนี้ คือ แบบอย่างของสถาปัตยกรรมและลวดลายประดับหลากหลายชนิด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอย่างมาก ตำรานี้มีคุณค่าและยังใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการเรียนการสอนอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้ ตำราที่อาจารย์เขียน ยัมศิริ ได้แปลและเรียบเรียงอีกเล่มหนึ่งคือ "ศิลปะและวิวัฒนาการของศิลปะสมัยใหม่" ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจำแนกประเภทของศิลปะในลักษณะต่างๆ และวิวัฒนาการของศิลปะสมัยใหม่ในซีกโลกตะวันตก โดยเริ่มจากลัทธิศิลปะในศตวรรษที่ ๑๘ จนถึงลัทธิต่างๆ ในศตวรรษที่ ๒๐ ส่วนบทความที่ท่านแปลได้แก่ ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย ศิลปะคืออะไร ศิลปะเป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่ วัฒนธรรมและศิลปะ คิดกันคนละอย่าง ตะวันตกกับตะวันออก และ ข้อคิดเห็นในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ

เนื่องจากอาจารย์เขียน ยัมศิริ มีความรู้แตกฉานในภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก ท่านสามารถแปลตำราและบทความต่างๆ ของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้เนื้อหาและใจความตรงตามต้นฉบับโดยมิขาดตกบกพร่อง อีกทั้งสำนวนการใช้ภาษาก็สละสลวยเป็นที่เข้าใจได้ง่ายสำหรับบทความที่ท่านเขียนเองนั้น คือ บทความเรื่องศิลปะคืออะไร และยังมีความสั้นๆ อีกที่ท่านเขียนไว้ในหนังสือรับน้องใหม่ ระหว่างที่ท่านดำรงตำแหน่งรักษาการคณบดี คณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร บทความเหล่านั้น เป็นบทความที่ท่านให้ทั้งความรู้ลึกซึ้งข้อคิดเกี่ยวกับศิลปะและชีวิต รวมทั้งสั่งสอนในเรื่องของการมีศีลธรรมคุณงามความดีไปในตัวด้วย มีข้อความตอนหนึ่งซึ่งท่านมักจะกล่าวถึงเสมอเป็นเสมือนสิ่งเตือนใจแก่ลูกศิษย์ของท่านคือ "ชวานาปลูกข้าวให้เรากิน ทำแผ่นดินให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิต โฉนเล่าเราจึงไม่เนรมิตสิ่งซึ่งยกจิตใจให้สูง สมกับที่เราเกิดมาแล้วโดยไม่เปลืองเนื้อที่ของแผ่นดินโลก"

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด คงเป็นที่ประจักษ์ได้ว่า อาจารย์เขียน ยัมศิริ มีความสามารถในหลายๆด้าน ท่านเป็นทั้งศิลปินชั้นเยี่ยม ท่านเป็นนักวิชาการ และท่านยังเป็นอาจารย์ที่ทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อลูกศิษย์ของท่านในทางที่ถูกที่ควร ชีวิตของอาจารย์เขียน ยัมศิริ เต็มไปด้วยความเสียสละและอุทิศเวลาทำงานหนักเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ท่านเคยตั้งปณิธานไว้ว่าจะสร้างสรรค์วงการศิลปกรรมของชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า แต่ดูเหมือนว่าปณิธานที่ท่านได้ตั้งไว้ยังไม่ทันได้บรรลุเป้าหมายดังที่ท่านหวัง เนื่องจาก ท่านด่วนจากไปก่อนเวลาอันสมควร แม้ว่าเวลานี้ท่านไม่มีโอกาสปฏิบัติงานอันมีค่าต่อไปก็จริงอยู่ แต่สิ่งที่ท่านได้สร้างสรรค์ไว้ไม่ว่าจะเป็นงานศิลปกรรม หรืองานทางด้านวิชาการ ล้วนเป็นงานที่ล้ำค่า ยังประโยชน์แก่ชนรุ่นหลังต่อวงการศิลปะและการศึกษาของชาติ อย่างมีอาจจะกล่าวได้หมด ณ ที่นี้ ขพลฯ องคมนตรี ธานินทร์ กรัยวิเชียร เขียนถึง อาจารย์เขียน ยัมศิริ หลังจากที่ท่านล่วงลับไปแล้ว ด้วย

this publication went to support poor students who were studying art at the Faculty of Arts and Sculpture.

Khien Yimsiri's great interest in archeological art brought him into contact with some important names. Together with H.S.H. Prince Chand Chirayu Rajani, Manit Valliphotama and Noom Hemarat, he undertook an archeological study which resulted in the publication of "Thai Monumental Bronzes Book" in commemoration of the 25th Buddhist century. The content of the book features art samples from different periods of the past, especially Buddhist art and Buddha images.

Manit Valliphotama who worked closely on "Thai Monumental Bronzes Book" with Khien Yimsiri said of his colleague with a special note :

"Chiangsaen exemplifies art from the Sukhothai period, a fact dismissed in Thai and foreign archeological circles. Late excavations and renovations of historical sites like Wat Phra Pai Luang in Sukhothai which uncovered a large number of artifacts of Chiangsaen school of sculpture practically overturned that early premise. Khun Khien Yimsiri's art is thus proved."

On another occasion, with Mani Valliphotama and Chamras Kiatkong, two other well-known artists, Khien Yimsiri went on an archeological expedition at Phra Pathom Chedi Museum in Nakhon Pathom Province. They found several fair-sized squares of clay stupa. Commenting on the discovery, Mani Valliphotama says :

"Khun Khien Yimsiri was of the opinion that this was an example of a piece of art of the Srivichai school. I added that if that was the case, artistic and political influences from Srivichai of the southern region of Thailand must have reached the mainland along the Chao Phraya river around the 15th century at least, as was reported by earlier studies. Between 1963-1966, the Department of Fine Arts launched another excavation expedition at U-Thong historical site in Supanburi province and a similar expedition in the northeast at Fah-Dad-Songyang town in Kalasin province also uncovered artifacts of the Srivichai school mixed in with those of the Dhavaravadi school. This again was Khun Khien Yimsiri's accurate deliberation."

Joint efforts between Khien Yimsiri and Mani Valliphotama in archeological expeditions were made possible because of their acquaintance while serving together in the Division of Archeology, Department of Fine Arts, then under Director-General Lieutenant Colonel Luang Ranasittibhichai. The latter was assigned to set up an education programme

ข้อความที่น่าประทับใจว่า

"คุณเขียน มิใช่เป็นแต่เพียงศิลปินเอกในทางประติมากรรมเท่านั้น หากแต่เป็นครูเอกใน
เชิงการสอนศิลปะด้วย ดังที่เป็นที่แจ้งประจักษ์ในบรรดาศิษย์ทั้งหลายว่า จะหาครูที่มีความรู้
และมีความเป็นครูโดยที่ เป็นผู้รักและไม่หาความรู้เพิ่มเติม รักการสอน มีความรัก และความ
เข้าใจในศิษย์เท่าคุณเขียน นั้นยากนักหนา แต่ต่อไป เราก็ได้แต่จะสงวน รักษา ศิลปกรรม
แต่ละชิ้นที่คุณเขียนได้สร้างไว้ และตำราเกี่ยวกับศิลปกรรมไทยแต่ละเล่มที่คุณเขียน เรียบเรียง
ไว้เป็นแบบฉบับ ส่งแรงใจให้ศิลปินรุ่นอนุชนและบุคคลที่สนใจในศิลปกรรม ทั้งไทยและเทศ ได้
ศึกษาเล่าเรียนกันต่อไปเท่านั้น..."

ชีวิตการทำงานอันทรงคุณประโยชน์ของอาจารย์เขียน ยิ้มศิริ นั้นแสนสั้น แต่ผลงานที่ท่าน
ฝากไว้เบื้องหลังจะยังคงอยู่ยืนนานในโลกแห่งวิชาการและการสร้างสรรค์ศิลปะ คำกล่าวของ
ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ที่ว่า "ศิลปะยืนยาว ชีวิตสั้น" คงจะเป็นสัจธรรมซึ่งสนับสนุนและ
ยืนยันข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชีวิตและผลงานของ อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ได้เป็นอย่างดี

งอกงาม
Growth

in archeology in order to train educated personnel required in the division. Manit Valliphotama then selected Khien Yimsiri to fill the post of secretary in this particular initiative. As a result, high school graduates were able to enroll in the programme.

Initially the two of them were responsible for the teaching of a handful of students whose number kept increasing. That humble beginning eventually became the foundation for the Faculty of Archeology, Silpakorn University. In the event, Khien Yimsiri was regarded as one of the senior personnel who not only took part in the founding of the archeology curriculum but also remained on the teaching staff of the school until his death.

Khien Yimsiri's final project on "The Jataka Drawings of Wat Sri Chume" which was undertaken with Manit Valliphotama.

"Mural Paintings of the Nondhaburi School" is regarded as one of Khien Yimsiri's most ambitious researches. With a 16,800 baht-grant from the National Research Council, the Faculty of Painting and Sculpture during the deanship of Professor Silpa Bhirasri, was committed to conduct a research on Thai classical art. Assigned by the director of the University, Dhanit Yupho, Professor Silpa Bhirasri headed a small working group with Professor Fua Hariphitak and Khien Yimsiri as his assistants. According to the original plan, the expedition was to study mural paintings in the north of the country. The constrained budget, however, forced them to change course. The special characteristic of the mural paintings at Wat Sri Chume in Nondhaburi Province attracted their interest and became their project.

The mural paintings in the project were little known. The research was to study the unique attribute of this school of paintings, the prototype of the Nondhaburi school. It also provided the study group an opportunity to compare the Nondhaburi school with other folk schools such as that of Petchaburi. The temples under the Project included Wat Bodhi Bang-O, Wat Prasat and Wat Chompoowake which were built during the 24th and 25th centuries.

Besides the academic content based on an analytical comparison approach, the research also studied the mural paintings by reproducing some of the paintings in black and white. The reproduction was done by Angkarn Kalayanabhongse under the supervision of Professor Fua Hariphitak. Once the research was completed, the Faculty of Painting and Sculpture, Silpakorn University, published the book in 1963 to the acclaim of those who were interested in Thai classic mural paintings.

Most of the researches Khien Yimsiri and his fellow researchers undertook were

ดนตรีไทย
Thai Music

available in bi-lingual publications to allow both Thai and foreigners the opportunities to study Thai art. However, Khien Yimsiri's academic undertakings are not restricted in the area of research on art subjects alone. His other academic contribution includes a range of translation and edition of textbooks as well as art-related articles originally written by Professor Silpa Bhirasri. This area of work is meant to benefit art teachers who rely on art information in their own studies. Art students, too, use these translated books as their own textbooks.

Among Professor Silpa Bhirasri's literature that Khien Yimsiri edited are "A Bare Outline of History and Styles of Art" which deals with period art samples from countries in Europe and Asia. The main examples use in this textbook are those of architecture and its evolutions useful for the study of students up until the present time.

"Art and Evolution of Modern Art," is another text book Khien Yimsiri translated and edited. The book features the differentiation of numerous types of art based on their characteristics and the evolution of modern art in the West. It starts with art trends in the eighteenth century through to the different trends of

the twentieth century. Other articles Khien translated are "Contemporary Art in Thailand", "What is Art?," "Is it Necessary?," "Culture and Art", "Thinking Differently-the West and the East," and reflections from the National Art Exhibition. His proficiency in English enabled him to translate Professor Silpa Bhirasri's textbooks and articles with accuracy. The skill of the language results in a book that is easy to read and understand.

"What is Art?" is however one of the many articles he wrote of his own initiative. Other short articles appearing in the books for freshmen were written while he was Interim Dean at the Faculty of Painting and Sculpture, Silpakorn University. Not only are those articles educational and full of insight in terms of art and life, but they also take the opportunity to impart moral and ethical elements. When opportunity arose, Khien Yimsiri always referred to a particular statement to remind his students that :

"Farmers give us rice; they make the land useful to life. Why shouldn't we create something that is uplifting to the soul to make our presence on earth worthy, not a waste to the space on the planet earth."

It is abundantly clear that Khien Yimsiri was a versatile person -- an exemplary artist, a scholar and a teacher who devoted his time to his students when and where appropriate. Throughout his life, Khien Yimsiri made a lot of sacrifices and dedicated his time to hard work for the benefit of the public at large. He was determined to bring progress to the nation's art. His untimely death, however, cut short the realization of that determination. Nonetheless, what legacy he left behind, be it art or academia, its benefit exceeds the merit of words in the contribution it makes to the nation's younger generation, art and education.

Privy Councillor Tanin Kraivixian made a touching remark after Khien's demise :

"Khun Khien was more than just a master artist in sculpturing, he was also a great teacher in teaching art . As would be agreed by his students , it will be difficult to find a teacher who is as knowledgeable, as devoted, as acquisitive and as understanding of his students as Khun Khien. What can be done now is to preserve whatever Khun Khien had created along with each of the textbooks on Thai he edited as examples to inspire younger people and interested individuals, Thai and foreign alike, to study art."

The working life of Khien Yimsiri is so short. But the legacy he left behind will prevail in the worlds of the academic and art creativity. Professor Silpa Bhirasri's statement that "art endures and life is brief" only accentuates the fact of life that supports the reality of Khien Yimsiri's life and work.

หลวงพ่อดอง
Luang Por Dong

ภาคผนวก

APPENDIX

นักศึกษา
Student

ศิลปะคืออะไร

What is art?

โดย อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ

by Khien Yimsiri

๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๑

27 November, 1968

สิ่งที่ข้องใจ สับสนใจ และไม่เข้าใจแก่นักศึกษาและประชาชนผู้สนใจในศิลปะโดยทั่วไปนั้น คือคำถามที่ตั้งขึ้นมาว่า "ศิลปะคืออะไร?" จะว่ายากก็ยาก ง่ายก็ง่ายสำหรับการตอบ แต่ไม่ใช่ของง่ายสำหรับการอธิบายที่จะเข้าใจเหมือนอย่างปัญหาทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์

ประเด็นหรือหัวใจของการตอบคืออภิปรัชญา (Logic) อันหมายถึงศิลปะของเหตุและผล นั่นคือ ก่อนที่เราจะเข้าใจศิลปะ จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องเข้าใจธรรมชาติ ธรรมชาตินี้มีความหมายกว้างขวางมาก กล่าวคือธรรมชาติโดยปกติ ธรรมชาติส่วนบุคคล และธรรมชาติของความเป็นคน เรายอมรับกันว่าคนเรานั้นเกิดมาไม่มีอะไร ตายแล้วก็เอาอะไรไปไม่ได้ แต่คนเรานั้นแตกต่างกันไปกว่าสัตว์โลกประเภทอื่น กล่าวคือ คนเป็นผู้สร้างสรรพสิ่งที่มีอยู่ในโลก ไม่ใช่พระเจ้า มนุษย์มีพัฒนาการและวิวัฒนาการทางจิต ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะของโลกนั้น แต่สมัยที่หมายถึงสมัยยุคอวกาศ การเนรมิตโดยผ่านความรู้สึกของชีวิตจิตใจ เป็นสิ่งที่เรากำหนดสิ่งหนึ่งขึ้นมาว่า "ศิลปะ" เพราะการสร้างสรรค์เป็นผลงานทางจิต ประสานสอดคล้องกับชีวิต ความเป็นอยู่ของมนุษย์เอง

เช่นเดียวกับธรรมชาติ ศิลปะก็มีความหมายกว้างขวางมาก ตามกฎแล้ว ไม่มีผู้ใดเป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ นอกจากคน เพราะคนเป็นเจ้าของโลก แม้จะมีความซุกมุ่นุ่นวายสับสนอลหม่านของชีวิตทางสังคม ภารเมือง เศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ก็ตาม เราก็มีอาจหาสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นเครื่องบำรุงยกระดับจิตใจของเราให้เกิดความเบิกบานสูงส่งได้ สิ่งนั้นคือ "ศิลปะ"

ฉะนั้น "ศิลปะ" จึงเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับจิตใจซึ่งมีจุดหมายไปสู่ความดีและความงาม และมีความแตกต่างกันออกไปโดยอิทธิพลและสิ่งแวดล้อมหลายด้าน อันอาจกำหนดได้อย่างกว้างๆ คือ ศิลปะที่อำนวยความสะดวกทางสภาพความเป็นจริง (Functional Arts) และศิลปะซึ่งอำนวยความสะดวกทางใจ (Spiritual Art) หรือศิลปะบริสุทธิ์อันเป็นวิจิตรศิลป์ (Fine Arts) ที่มีได้มุ่งประโยชน์ทางวัตถุและลาภผล

การที่จะเข้าใจศิลปะอย่างลึกซึ้งนั้น ขึ้นอยู่กับรากฐานของธรรมชาติส่วนบุคคล สิ่งแวดล้อม และการศึกษา ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือความรู้สึกทางสุนทรีย์ คือการรู้ค่าในสิ่งดีสิ่งงาม จิตใจของคนเรามีความเคลื่อนไหวและละเอียดอ่อน มีทั้งการรับและการสะท้อนออกอยู่ตลอดเวลา

ทุกลมหายใจของเราการที่กล่าวว่าเข้าใจศิลปะจำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติและการศึกษาสภาวะความเป็นจริงของชีวิตนั้น อาจเป็นสิ่งซึ่งทำให้เราอุบัติขึ้นมาในโลกนี้ได้ ในสภาพธรรม นั่นคือ "ธรรมดา" เมื่อเป็นเช่นนี้เราก็สามารถหาทางเข้าใจและเกิดความเข้าใจความหมายต่อสิ่งที่เราเรียกว่า "โลก-ธรรม" ได้ดีขึ้น

นักวิทยาศาสตร์มีความพากเพียรพยายามที่จะพิชิตอวกาศ พิชิตดวงจันทร์และดาวพฤหัสบดีก็เพื่อความรู้ความก้าวหน้าในการที่จะหาข้อเท็จจริงของความเป็นไปในจักรวาล เพื่อผลพลอยได้ทางวัตถุเป็นสำคัญ เพื่อจะนำมาซึ่งประโยชน์แก่มนุษย์ชาติ ความพยายามเช่นนี้มีทั้งแง่ดีและแง่ร้ายควบคู่กันไปในขณะเดียวกันโดยแยกกันไม่ออก

ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวและถกเถียงกับผู้ที่อยู่ในวงการศิลปะว่า "ศิลปะคืออะไร?" ก็ได้ผลบางประการที่ว่า ศิลปะ คือการสะท้อนออกของจิตใจคนออกมาเป็นรูป (Form) และในขณะเดียวกันในมุมกลับ ศิลปะสะท้อนให้เห็นชีวิต และชีวิตก็สะท้อนให้เห็นศิลปะ (Art reflects Life as Life reflects Art) ข้าพเจ้ายอมรับความเห็นนี้ เพราะเหตุใด เพราะชีวิตของมนุษย์จะขาดศิลปะไม่ได้ และ ศิลปะก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าขาดชีวิตของมนุษย์ มวลชีวิตในโลกทุกสายทุกสกุลนับแต่แมลง จิ้งจก ตุ๊กแก คางคก กิ้งกือ นก ฯลฯ ล้วนแต่เป็นสิ่งบันดาลใจให้ศิลปินเกิดความเหน็ดเมิดสร้างสรรค์สิ่งซึ่งเราเรียกว่าความบันดาลใจ นั้นขึ้นอยู่กับอารมณ์ ความรู้สึกของคนเรา พระอาทิตย์ขึ้นหรือตก ป่าเขาลำเนา ไม้ พงไพร ทะเล ภูเขา ก้อนเมฆ ลม ฟ้า อากาศ คนจน คนดี คนมี คนชั่ว ล้วนแต่อยู่ในกฎของธรรมชาติทั้งสิ้น ความคิดดั้งเดิมของคนเรานั้นกำหนดกันว่าพระเจ้าสร้างโลก ในคติของศาสนาอาจกล่าวได้ว่า ทุกศาสนามีจุดหมายตรงกัน แต่เมื่อมนุษย์มีความคิด พุทธิปัญญา และสัมปชัญญะสูง จึงเกิดความเข้าใจว่าอะไรเล่าคือ "พระเจ้า" โอมาร์ คัย ยาม นักทริเอกของเปอร์เซียโบราณกล่าวไว้ในตอนหนึ่งในบทกวีของท่านว่า "พระเจ้าสร้างเรา ใครเล่าสร้างพระเจ้า" โปรดพิจารณาดู พระพุทธรองค์ทรงกล่าวเป็นพระพุทธรูปจะเห็นว่า เรา นั่นเอง ตัวเรานั้นเองคือพระเจ้า ศาสนาของพราหมณ์หรือของกรีกของอิสลามก็ดี ตั้งระบบพระเจ้าไว้ ก็เพื่อให้สาวกเกิดความเชื่อมั่นยึดถือเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ แต่ศิลปะก็เป็นศาสนาเช่นกันแต่เป็นศาสนากลางเป็นศาสนาที่มีความเป็นกลางโดยมีหลักสองประการคือ ความดีกับความงาม เราอาจเป็นได้ง่ายๆ ว่า "ความดี-งาม" เป็นของคู่กัน แยกกันไม่ออก อะไรเล่าคือความดีอะไรเล่าคือความงามทั้งสองประการนี้มารวมอยู่ในความหมายอันสำคัญยิ่งใหญ่นี้คือ "มนุษยธรรม"(Humanity) ซึ่งหากมนุษยชาติขาดความคิดและละทิ้งให้ชีวิตของมนุษย์เป็นไปตามยถากรรม มนุษย์ก็จะกลับสภาพมาเป็นสัตว์ หรือเข้าอยู่ในสภาพของยุคหินอีกแน่นอน

ที่ข้าพเจ้ากล่าวว่าศิลปะเป็น "ของกลาง" เพราะศิลปะไม่มีการขัดแย้งในทางการเมือง เชื้อชาติและศาสนา ศาสนายังสร้างสงครามได้ แต่ศิลปะไม่มีสงครามแม้แต่สันติภาพ นักศึกษายังคงไม่ลืมน่าสงครามศาสนาที่ร้ายกาจที่สุดคือ สงครามครูเสดซึ่งกินเวลาถึง ๒ ศตวรรษ และการขัดแย้งกันระหว่างนิกายโปรเตสแตนต์กับคาทอลิก ระหว่างพุทธศาสนา คือ ลัทธิมหายาน กับ หินยาน ฉะนั้น เราจึงเป็นได้อย่างสามัญสำนึกว่า ศาสนายังสร้างสงครามและการขัดแย้งกันอย่างรุนแรง แต่ศิลปะไม่เคยมีเหตุการณ์เช่นนี้เลยในประวัติศาสตร์ของโลก เพราะศิลปะเป็นสิ่งเสริมสร้างและช่วยวิญญูณ์ของมนุษย์ให้เกิดความรักร่วมในความเป็นมนุษย์ สร้างความเมตตาปราณี สร้างสิ่งซึ่งเป็นศรีสง่าต่อศักดิ์ศรีของความเป็นคน มิใช่เรื่องของการแสวงหาผล

Students and art enthusiasts share one common question : What is art ? Depending on how we look at it, to answer the question sometimes can be both difficult and easy. The difficult part, however, lies in the explanation since explaining art differs from providing an answer for a scientific quiz.

The heart of the matter lies in logic which itself represents an art of cause and effect. But even before we come to comprehend art, it is essential that we understand nature, both in its broader sense, as in nature in general, and a more specific sense, that is found in each individual. This latter aspect refers to human nature based on the premise that we were born with nothing and we will die taking nothing with us. But human beings transcend other life forms for it is human beings, not god, that create things which exist in the world. Through evolution and spiritual development, they grow with the changes in their environment. From stone age to space age, a feeling of "art" has been developed. This is the result of a marriage between their soul and their way of life.

Like nature, art has a very broad definition. But in principle, only human beings can create art because, despite the confusions in society, politics, economy and scientific advancement, the world still belongs to them. Yet, they have to rely on something that helps uplift their soul. Art represents that very element that brings them delight.

"Art", therefore, is associated with soul with the ultimate purpose of goodness and aesthetics which differ according to certain influence and environment factors. Among them are functional art which serves certain living purposes and spiritual art, sometimes referred to as fine arts, which is art in the purest sense without any material or financial ends.

To profoundly understand art, one must take into account the foundation of an individual's nature and education along with his or her sense of aesthetics, namely the appreciation for the good and beauty. The human soul is a free and sophisticated element. As long as it breathes, it takes and reflects.

Because to understand art, one has to understand nature and study the facts of life, it may help him or her to realize that man lives in a state of virtue. Furthermore, it denotes simplicity. It may, therefore, help us to come closer to and better understand the meaning of what we call "world--virtue". Scientists, in their quest for knowledge and advancement, strive to conquer space, and in fact the whole universe. In their pursuit for the facts about the universe, a material aim is served to benefit the entire human race. Although the quest can be both beneficial and detrimental, it cannot be distinguished.

In my previous debates with people in the art world over the meaning of art, I came to the conclusion that art was a form of human spiritual reflection. In other words, "art reflects life as life reflects art". I could take this definition; after all, life cannot be sustained without art. On the other hand, it cannot exist without human life. Man draws inspiration from all

ครอบครัว
Family

ประโยชน์ทางวัตถุ เป็นเรื่องของทางวิญญาณ งานศิลปะชิ้นเอกของโลกไม่ว่าจะเป็นของชาติใด ย่อมไม่มีวันเสื่อมสลาย ไม่มีวันสูญหายไปจากความทรงจำของคนที่เป็น "คน" จริงๆ มิใช่สัตว์โลกธรรมดา

ความรักธรรมชาติทุกสิ่ง เป็นการช่วยให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาที่ลึกซึ้งของชีวิต เราอาจมีทางหาข้อเท็จจริงว่าชีวิตนั้นคืออะไรได้ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกเป็นอิทธิพลของจักรวาล (Cosmic Power) ซึ่งมีกระแสอันกระจายไปในอวกาศ ในชีวิตของสัตว์โลกและมนุษย์ชาติทั่วมวล คนเราทุกวันนี้พยายามหาหมอดู หาพระที่ทรงวิทยาคม เพื่อเหตุในสิ่งซึ่งไม่เป็นมงคล พระพุทธองค์ท่านสอนไม่ให้เราเชื่อโชคลางของขลัง อันถือว่าเป็นแค่วิชาฉานวิชา มีแต่การหลอกลวงจงใจให้คนหลงเชื่อไปในทางที่ผิด "ธรรมคา" เราเกิดมาแล้วจะอยู่จะเป็นนั้นอยู่กับการปฏิบัติของเรา ขึ้นอยู่กับกฎแห่งกรรม คือการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ โดยอยู่ในกรอบของการส่งเสริมความหมายที่เราเรียกว่ามนุษยชาติ ตามหลักของคริสต์ศาสนาในประการสำคัญมีอยู่คือ ความรัก ความเมตตา และความหวัง ส่วนพุทธศาสนามีหลักสำคัญคือการแผ่เมตตาจิต การปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ต่อตนเอง และต่อสัตว์โลกทั้งมวล สิ่งนี้อาจนับเนื่องได้ว่าอยู่ในจุดหมายเช่นเดียวกัน แต่ศิลปะนั้นดังที่ข้าพเจ้าได้อ้างแล้วว่าเป็นเรื่องของโลกกับธรรม เพราะศิลปะหรือผลงานของท่านเหล่านั้นก็เป็นการประสานกันระหว่างชีวิตกับจิต ถ้าหากศิลปินไม่มีอารมณ์สะท้อนใจ ก็ทำให้ผลงานที่จะคิดสร้างเกิดเป็น "งาน" ขึ้นไม่ได้ และขอได้โปรดเข้าใจข้อเท็จจริงประการหนึ่งว่า ศิลปินที่แท้จริงนั้น มิได้มุ่งประสงค์สถาปนาบรรดาศักดิ์ เงินทอง ยิ่งไปกว่าการสร้างสรรคผลงานทางด้านจิต เปรียบได้กับนักพรต (Ascetic) คือมุ่งที่จะไม่หาสิ่งซึ่งเป็นแก่นสารของชีวิต พยายามให้พ้นไปจากความโลภะ โทษะ โมหะ และประสบกับความสงบในที่สุด ทางศาสนา ก็เช่นกัน มีวัตถุประสงค์และจุดหมายปลายทางให้คนทำความดีเพื่อเป็นผลบุญส่งไปในภายหน้า (หากชาติหน้ามี) ดังนั้น ศิลปินกับนักพรตจึงอยู่ในสภาพที่คล้ายกัน แต่การปฏิบัตินั้นเป็นคนละวิธี นักพรตชาวญี่ปุ่นชื่อ โยโมมิตา ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับคติทางศาสนาไว้อย่างน่าคิดมากคือ วิถีของคนเรานั้นมีถนัดอยู่หลายสายที่จะไปสู่จุดหมายปลายทางหรือประจักษ์ (Goal) ของความเป็นที่สุด คือ โลกุตระ หรือ นิพพาน ไม่เกิดไม่ตาย ไม่มีพันธะทางโลกอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบารมีการเก็บเกี่ยวของแต่ละคน เพราะคนเป็นสัตว์โลกเหมือนกัน ย่อมมีระดับและความแตกต่างที่ตนได้สะสมมา ทุกคนอยากเป็นคนดีด้วยกันทั้งสิ้น แต่การกระทำของตนย่อมมีผลสะท้อน (Reaction) กลับมาสู่ตนตามหลักวิทยาศาสตร์ เราทำให้เขาเจ็บปวดครวญราวอย่างใด เราก็จะต้องได้รับอย่างนั้น แม้จะไม่รู้สึกในระยะกระชั้นชิดใกล้ตัว ตอนเราจะตายนั้นแหละเรารู้สึกแน่นอน พระอรหันต์ที่พระท่านกล่าวเมื่อคนใกล้จะตาย เป็นเพียงการช่วยความรู้สึกของคนที่ได้รับ ความทรมานทางจิตนั่นเอง

ตามที่เราเข้าใจกันว่าศิลปะเป็นสิ่งฟุ่มเฟือยนั้น หากเป็นเช่นนั้นไม่ หากงานศิลปะมิได้สร้างขึ้นเพื่อการสนับสนุนการเมือง หรือส่งเสริมให้เกิดความฟุ้งเฟ้อหรูหราเป็นสิ่งประดับเกียรติ ทุกวันนี้ปรากฏว่าผู้ที่รักงานศิลปะอย่างจริงจังนั้น แน่นนอน มีจำนวนน้อย ส่วนผู้ที่เป็นครุษรีมหา เศรษฐีมุ่งแต่จะซื้องานศิลปะเพื่อประดับเกียรติของตนมากกว่าที่จะ "รัก" และ "ส่งเสริม" ศิลปินด้วยความบริสุทธิ์ใจ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะสภาวะของสังคมทำให้คนเราต้องแข่งขันกันในด้านต่างๆ อันจะช่วยให้เกิดบารมี แต่หาได้สำนึกไม่ว่าการกระทำเช่นนี้เป็นการบ่อนทำลายวิญญาณ

living things, be it insect, lizard, toad, millpede or bird of the sky. Human reacts to sunrise and sunset, the woods and the mountains, the sea, the clouds and the sky, the rich and the poor, the virtuous and the wicked, all of which are found in nature.

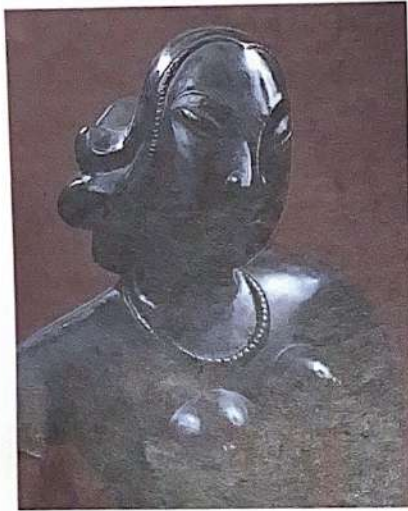
Old belief has it that god created this world. Although every religion shares a common end, but as man begins to develop his or her cognitive thinking and awareness, he starts to understand what he calls "god". The Persian poet, Omar Khayyam, for instance, once questioned the notion of god in part of his poetry noting that "[if] god created us, who then created god?". Please note that the teachings of the Lord Buddha states that "it is us, we are gods." Still god has to be created in Bhramanic, Greek or Islamic beliefs for their followers as a spiritual means to live virtuous lives. Artists, too, have their own religion. This is a central religion with only two precepts -- goodness and beauty, the two inseparable words. But what is goodness? And what is beauty? The answer perhaps lies in its synergy. When integrated, the two precepts make one great definition -- humanity. If the human race is to leave its destiny to fate and stripped of all thoughts, man will then turn into animal and be transported back in time to the stone-age.

When I say art is a "central item", it is because in art, there is no conflict of politics, race or religion. On the contrary, religion can cause wars. Art brings only peace, not war. It is not too far distant for students to recall that the Crusade was the cruellest of all the religious wars which lasted for two centuries. Still, conflicts exist between the Protestants and the Roman Catholics, the Mahayanas and the Hinayanas. Common sense, therefore, tells us that even religion can still be the cause of war and sharp disagreement. Yet nowhere in world history has it been recorded that art is the cause of war. Instead it fosters love among human kind. It is the source of compassion. Instead of exploitation for material ends, it brings integrity that befits human life. It has much to do with human spirit. The world's masterpieces, regardless of their origins, persevere in the memory of man, a genuine "person" who distinguishes himself from the rest of all the living species.

Through love for nature, man has acquired a profound understanding of what he wants to know about life which in turn enables him to find the facts about life. Yet everything on earth is the result of the influence of cosmic power whose power waves cover the space above living beings and the entire human race.

Against the teachings of the Lord Buddha, we turn to fortune-tellers and reputed monks for unholy causes: We are taught not to be engaged in superstition, an offshoot of alchemy which corrupts people to believe in things that are out of the "ordinary". In fact, how we live, and what we are as human beings depends largely on our actions-- what we call the rule of "karma", namely living within the scope of a virtuous life in support for the meaning of the human race.

อันแท้จริงของมนุษย์ชาติให้หรือแสงแห่งมนุษย์ธรรมลงไป ทุกที่

งานศิลปะที่บริสุทธิ์หรือวิศุทธศิลป์นั้นเป็นการแสดงออกของนามธรรมมิใช่ในรูปธรรมเสมอไป โดยที่รูป (Form) นั้นสลายได้ แต่ความรู้สึกอันเป็นนามธรรม (Abstract) นั้น เป็นสิ่งฝังลึกลงไปจิตใจอย่างลึกซึ้งที่มดำมีอาจลึมเลื่อนได้ มันฝังอยู่ในใจของเราจนกว่าอวสานของชีวิต จากประสบการณ์ของข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นผู้ทำงานศิลปะ (โปรดอย่าคิดว่าศิลปิน) ได้ผ่านเหตุการณ์หลายครั้งหลายหน ตรชนักว่าผู้เป็นอัครมหาเศรษฐีซึ่งงานศิลปะบางประเภท เพื่อกระตุ้นตัดหาราคะของตนเช่นนี้งานศิลปะดังกล่าวเป็นการทำลาย (Destructive) มิใช่การสร้างเสริม (Constructive) สถานการณ์ของสังคมให้ดีขึ้น ภาพโฆษณาสินค้าจำนวนมากไม่ถ้วนใช้ "กามารมณ์" เป็นเครื่องมือส่งผลผลิตของตนให้ได้ผลทางการเงินยิ่งขึ้นทุกวัน ปฏิทินก็ดี ภาพโฆษณาเครื่องดื่มก็ดี ล้วนแต่ยั่วชวนเกือบทั้งสิ้น ผู้จัดก็คงจะได้รับกรรมอันเป็นภัยแก่สังคมอันนี้ไม่ช้าก็เร็ว

งานศิลปะที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เช่นการออกแบบเครื่องประดับบ้านเครื่องตกแต่งใช้สอยนั้น มีประโยชน์ต่อจิตใจของผู้ใช้ในการเพิ่มพูนความรู้สึกทางด้านสุนทรียภาพอย่างยิ่ง และเป็นสะพานก้าวไปสู่ศิลปะบริสุทธิ์ได้อย่างไม่ต้องสงสัย ทุกท่านเวลาจะซื้อของใช้แม้แต่ราคาถูกก็ต้องเลือกให้ตรงกับรสนิยม (Taste) ของตน รสนิยมซึ่งขึ้นอยู่กับธรรมชาติส่วนบุคคล สิ่งแวดล้อม และอุปนิสัยอันมีมาแต่กำเนิด คนหนึ่งชอบ อีกคนหนึ่งอาจไม่ชอบก็ได้ แต่ความชอบและไม่ชอบมิได้เป็นสิ่งตัดสินว่าใครถูกใครผิดเพราะเป็นรสนิยมซึ่งมีองค์ประกอบดังกล่าวแล้ว หากทุกคนเกิดพอใจในสิ่งเดียวกันคงยุ่งแน่ โลกคงแตก โดยเหตุนี้การแตกต่างกันในรสนิยมจึงเป็นสิ่งช่วยให้โลกเป็นโลก หากรสนิยมและความพอใจนั้นไม่เป็นการทำลายความสงบเรียบร้อยของสังคมและส่วนรวม งานศิลปะประเภทที่ลดคุณค่าในตัวเองลงไปในันได้แก่งานตลาด ซึ่งผู้สร้างมุ่งแต่จะผลิตเพื่อขายเป็นปัจจัยสำคัญ แต่อย่างไรก็ดี ก็นับว่าเป็นงานศิลปะที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่มีรสนิยมอย่าง "ตลาด" ซึ่งแน่ละ ย่อมมีจำนวนมากว่าผู้ที่มีรสนิยมสูง หากมีการเปรียบเทียบชี้แจงแนะทางให้เขารู้ ความเป็นอย่างตลาดก็จะสลายตัวไปในที่สุด เราโทษประชาชนไม่ได้แต่ต้องโทษเจตนาของศิลปินผู้ผลิตงานโน้มน้าวไปในทางเช่นนั้นโดยหวังผลทางการเงินเป็นส่วนใหญ่ ชาติความจริงใจที่จะสร้างงานศิลปะเหนือมิต (Creative) นี้เป็นเรื่องของสังคมปัจจุบันอันตั้งอยู่บนรากฐานแห่งเศรษฐกิจ ชีวิตปัจจุบันนี้จะอาจเปรียบกับชีวิตสมัย ๒๐-๓๐ ปีที่ผ่านมาได้

ขอย้อนกลับมากล่าวถึงประเภทงานศิลปะอย่างกว้างๆ คือ ศิลปะที่อำนวยความสะดวกทางกาย (Functional) กับ ศิลปะบริสุทธิ์ (Fine Arts) อีกครั้งหนึ่ง ศิลปะซึ่งอำนวยความสะดวกทางกายนั้น อาจใช้คำจำกัดความสั้นๆ ได้ว่า คุณศิลปะ หรือมณฑานศิลป์ (Decorative Art) ก็ได้ งานศิลปะประเภทนี้อาจให้ความบันเทิงใจแก่เราได้เช่นกัน คือทำให้เราเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน และเกิดความรื่นรมย์ต่อสภาพของสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา เครื่องเรือน ร้านค้า โรงภาพยนตร์ บาร์ต่างๆ ที่สวยงาม ย่อมโน้มน้าวความรู้สึกของเราให้เกิดความเบิกบานใจระประเปร่าคึกคัก แต่ความรู้สึกเช่นนี้ย่อมเป็นเพียงสิ่งให้เราารู้สึกยินดีทางด้านโลก (Physical Pleasure) ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้งที่ฝังจิตใจอยู่นานไม่ถาวร ส่วนศิลปะบริสุทธิ์หรือวิศุทธศิลป์ เป็นงานศิลปะที่มีความศักดิ์สิทธิ์ในทางจิต เกิดอารมณ์สะเทือนใจไม่เสื่อมคลาย ไม่สูญหายไปจากความทรงจำ เป็นงานศิลปะอมตะ (Immortal) งานประเภทนี้จัดได้ว่าเป็นศิลปะชั้นสูง (Master-

Christianity preaches three main precepts -- love, charity and hope. Buddhism teaches the transmission of compassion and the practice that benefits society, self and the entire living species. In certain ways, the two religions share a similar objective. Art as I mentioned earlier represents the world and virtue because artists or their works are the result of the integration of life and soul. Without emotion, what artists perceive as "works" can never materialize. And please understand this one fact that true artists look for no ranks nor riches than spiritual creations. Like ascetics, artists restrain from greed, anger and delusion in search of the meaning of life. Their ultimate reward rests on peace. Religions are no different. Their objectives and goals are for people to practise virtue for a better future (should there be a next life). Artists and ascetics ,therefore, presume the same position, although they adopt different approaches in pursuit of their goals.

On religious teachings, Yimomita, the Japanese ascetic, noted that man has many avenues to choose to arrive at his or her final destination or goal which is nirvana, the state where man is liberated from the cycle of life and all worldly bonds. But it depends largely on whatever merits an individual can accumulate. Since a human being is also part of the whole species, he exists to do the same things which the rest of the entire living beings strive to do, each wishing to be virtuous though with differing degrees of capability.

However, human's actions always bear "reaction" based on scientific theories. When we hurt other people, we will suffer likewise though the result may not be immediate. But in our last hours, we will definitely feel the guilt. *Orahang*, the invocation the monk cites at the bedside of a dying man only alleviates the spiritual torture he is going through.

Art is no luxury as widely believed, for it is not created to advocate luxury or advance status. Yet today, those who truly appreciate art account for a small number. But instead of purchasing art work for art appreciation or genuinely in support to artists, the wealthy do so for their name's sake. Perhaps, social condition has set the trend forcing people to compete to ensure them consequential influence. Unconsciously, however, they do not realize that by doing so, they are slowly corrupting the spirit of the human race. With it, the value of humanity is diminished.

More than being concrete, art work is also an abstract expression that transcends the crumbling of the physical form. Feeling is abstract, embedded deep in the human soul. It remains in the heart until the end of life.

Through many occurrences as an artisan (please do not think of me as an artist), my experiences make me realize that wealthy people buy some kinds of art work to stir up their own desire. Those art works are destructive to the social condition rather than being constructive. "Sex" is used in countless numbers of commercial advertisements to stimulate financial returns. Calendars, posters advertising soda, all arouse passion. Sooner or later,

พัก
Resting

piece) ซึ่งมีน้อย และผู้ที่เข้าถึงได้ก็ต้องอาศัยการศึกษาเปรียบเทียบ และต้องอาศัยเวลาความจริงแล้วเรามีความรักและชื่นชมในความงามกันทุกคน แต่ความงามอย่างผิวเผินนั้นเรารู้สึกง่าย ส่วนความงามที่ลึกซึ้งนั้น เราเห็นและรู้สึกประทับใจยาก ถึงแม้จะยาก หากพยายามจะเข้าใจก็คงไม่ผิดหวัง

อันงานศิลปกรรมนั้นเราจำแนกออกได้เป็น ๕ สาขา คือ

จิตรกรรม (Painting)	ประติมากรรม (Sculpture)
สถาปัตยกรรม (Architecture)	วรรณกรรม (Literature)
ดนตรี-นาฏศิลป์ (Music and Drama)	

ในบรรดาศิลปะทั้ง ๕ แขนงนี้ ประเภทดนตรีให้ความรู้สึกแก่เราได้อย่างทันทีทันใด เพราะเสียงซึ่งกระทบโสตประสาทของเรามีความไวสูงและเกิดปฏิกิริยาต่อระบบประสาทโดยทั่วไปรวดเร็วยิ่งนัก ความรู้สึกของเสียงนี้เป็นอัตโนมัติ กล่าวคือจะเกิดการรับหรือไม่รับโดยไม่รู้สึกตัว เราอาจสังเกตเห็นเด็กเล็กๆ ที่แสดงกิริยาอาการสอดคล้องไปตามจังหวะและเสียงของเพลงแบบ "ลูกทุ่ง" หรือเพลงแบบ "ง่าย ๆ" โดยเด็กไม่รู้สึกนึกคิดมาก่อนเลยว่า ทำไมตนจะต้องแสดงท่าทางไปตามลีลาของเพลงเช่นนั้น ข้อนี้เป็นธรรมชาติแห่งประสาทของมนุษย์ที่รับเอาเสียงเหนือประสาทอื่นใด สัตว์บางชนิดหรือคนป่าในแอฟริกาที่มีระบบการติดต่อโดยใช้เสียง นก สุนัข แมว เป็นตัวอย่างอันดี ดังนั้นเสียงจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการแสดงซึ่งความรู้สึกในทางอารมณ์ไม่ว่าจะรัก โกรธ เกลียด สนุกเพลิดเพลิน เสียงนั่นเองเป็นเครื่องหมาย เราคงทราบกันอยู่แล้วว่าสัตว์พูดไม่ได้ แต่เหตุใดจึงเข้าใจกันได้ ก็เพราะเสียงและการสัมผัส ข้าพเจ้าเลี้ยงนกแก้วเล็กสีเขียวจอยปากแดง หางแดงไว้สองตัว มันกลับเพิ่มเป็นสี่ตัวได้ สกุดเดียวกันออกสำหามาเข้ากรงเพื่อหาเพื่อนร่วมสกุลของตน ตอนแรกข้าพเจ้าก็แปลกใจ แต่แล้วในที่สุดก็จับได้ว่าเสียงของนกในกรงมีความหมายแก่กันในสวนที่ถูกเชิญชวนให้มาร่วมทอ ฤดูที่สัตว์ผสมพันธุ์ เสียงจะมีอิทธิพลมาก ข้าพเจ้าสังเกตการเห่าหอนของสุนัขมาหลายปี จึงเข้าใจความหมายของเสียงเห่าหอนได้หลายประการ ที่ควรกล่าวในที่นี้คือเสียงเห่าเพราะยินดี เห่าเพราะป้องกันตัว เห่าเพราะแปลกใจ หอนนั้นมีเป็นพิเศษคือหอนแสดงสัญญาณอันตราย หอนแสดงความรู้สึกทางเพศ หอนเพราะเกิดความว่าเหวออ้างว้างขาดเจ้าของที่มันรัก ฉะนั้นเสียงจึงเป็นสิ่งก่อให้เกิดความรู้สึกและอารมณ์ได้รวดเร็วกว่าศิลปะแขนงอื่น ซึ่งต่อมาก็กลายเป็นดนตรี

งานศิลปะที่สร้างอารมณ์ความรู้สึกให้แก่เราในอันดับรองต่อมาก็คืองานวรรณคดี งานวรรณคดีมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงานศิลปะดนตรี โดยเฉพาะเกี่ยวกับงานทางกวี (Poetry) เพราะนอกจากจะสัมผัสด้วยความรู้สึกทางตัวอักษรแล้ว ยังต้องอาศัยโสตประสาทอีกด้วย ยกตัวอย่างง่าย ๆ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ของไทยเรา มีเสียงดนตรีอยู่ในลีลาของอักษรด้วย ขอให้พิจารณาโคลงของสุนทรภู่ ท่านกวีเอกของไทยเรา

อันอ้อยตาล	หวานล้น	แล้วสิ้นซาก
แต่ลมปาก	หวานหู	ไม่รู้หาย
แม้เจ็บอื่น	หมิ่นแสน	จะแคลนคลาย
เจ็บจนตาย	นั่นเพราะเหน็บ	ให้เจ็บใจ

those behind the campaigns will have to face the consequences for putting society into such a precarious situation.

Art work created to benefit day-to-day life such as the design for home decoration and other utensils is uplifting. It ameliorates the consumers' sense of appreciation and doubtlessly bridges them to pure art. Whatever purchase we make, the choice is based on a range of factors including the nature of each individual's taste, disposition and the environment. One likes one thing which may be disliked by the other. But the preference hardly represents a judgement of what is right and wrong. On the contrary, the world might be a chaotic place should everyone agree to share the same taste. The world would explode as a result if that was the case. Difference in taste, in fact, helps keep the world as it is known on condition that taste and satisfaction do not disturb social order nor injure the mass.

Art work that diminishes itself becomes a consumer product. The main purpose for its creation is dominated by commerce. However, art work for the mass meets its primary objective of serving those with "mass" taste who outnumber the more sophisticated group. With some informed advice made available, mass products will eventually vanish.

Obviously, we cannot blame the public for the trendy "mass" taste. The intent of the artists who created the work along this line with their eyes fixed on financial gains must take the responsibility. Honesty that is essential in creative art is absent from their work. But this is the bare fact of contemporary society, motivated in the first place by economic forces. Clearly, it is incomparable with life in the past two or three decades.

Let's return to the broader sense of art -- functional arts and fine arts. As the name suggests, functional arts such as decorative arts serve practical purposes. It helps create pleasant surroundings that give us pleasure. Furniture, interior decorative items, houses, shops, cinemas and fine clubs, all move us to take gratification and delight in what we see. Such feelings can be identified as "physical pleasure". But they do not give rise to longlasting appreciation. Pure arts or fine arts on the other hand carry a quality of spiritual sanctity inspiring lasting sensation. It perseveres in the memory forever as immortal art, what is known as a masterpiece. And there are but a few in number. Only those who seriously study comparative art will be able to appreciate it. Obviously, it takes time for us to learn to appreciate and admire art. In fact, we can all have that appreciation. But it is easier to take delight in art on its surface. Profound beauty, however, takes a great deal more to make any impression on the beholders. Difficult as it seems, the reward is worth the efforts.

นอกจากมีความไพเราะของการสัมผัสรวมทั้งความหมายของกลอนแล้วยังมีลีลาของดนตรีด้วย ซึ่งลีลาของดนตรีมีอิทธิพลอยู่ในวินิพนธ์นี้ทำให้เกิดความประทับใจและเข้าใจง่ายกว่างานศิลปะประเภทอื่น เพราะเหตุผลดังกล่าว ส่วนงาน จิตรกรรม ประติมากรรม หรือสถาปัตยกรรมนั้น จัดเข้าในประเภทศิลปะของความเป็นปึกแผ่น (Plastic-Arts) มีความนิ่งคงตัว (Static) ดังนั้น การที่จะเข้าถึงในผลงานของศิลปะสามประเภทดังกล่าวจึงจำต้องอาศัยเวลาและการพินิจพิจารณาที่จะให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจได้ ผู้ที่จะเข้าใจได้ลึกซึ้งและเกิดความซาบซึ้งจำเป็นต้องศึกษาที่มาของอิทธิพลต่างๆ ซึ่งเป็นสาเหตุให้ศิลปินเนรมิตคิดสร้างงานศิลปะขึ้น อาทิ อิทธิพลทางเชื้อชาติศาสนา ภูมิศาสตร์ ลมฟ้าอากาศ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น นักศึกษาอาจไม่เกิดความสงสัยใน ความหมายของคำว่า "ความเป็นปึกแผ่นในศิลปะ" แต่อาจสงสัยว่างานจิตรกรรมนั้นจะมีความเป็นปึกแผ่นได้เพียงใดเพราะขาดปริมาตร (Volume) อย่างงานประติมากรรมและสถาปัตยกรรม แต่ในความเป็นจริงแล้ว งานจิตรกรรมก็ให้ความรู้สึกในปริมาตรแก่เราเช่นกัน เพราะมีสี มีระยะ มีเนื้อที่ที่กำหนดไว้ว่าเป็นสามมิติ (Three Dimensions) เมื่อเราดูภาพเขียนทิวทัศน์ เราจะรู้สึกถึงความไพศาล ความกว้างความลึกของเนื้อที่และอากาศอันเป็นมิตินั้นเอง แม้แต่เส้นหรือสีเพียงสีเดียวก็อาจสร้างมิติได้เช่นกัน มิติที่กล่าวนี้ เป็นความรู้สึกสัมพันธ์กับอากาศ (Space) ซึ่งเป็นอำนาจเร้นลับของจักรวาลอันแผ่อยู่ทุกประมาณของอากาศ สุริยจักรวาลมีอิทธิพลสูงแก่ชีวิตของสัตว์โลกแกสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต่อความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ความบันเทิงใจของศิลปินในการที่จะเนรมิตสร้างสรรค์งาน ด้วยเหตุนี้เองที่ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า สรรพชีวิตในโลกอยู่ภายใต้อิทธิพลของจักรวาล ดวงดาว และธาตุแท้ของตัวเอง (Individual-Nature) เราอาจเข้าใจผิดหรือถูกนั้นเป็นอีกทัศนะหนึ่ง เพราะคนเราจะให้ความพอดีทุกอย่างไม่ได้ โดยเหตุที่กาลเวลาเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย จะหาใครเป็นผู้ที่ "สมบูรณ์" จริงๆ นั้นยาก แม้พระพุทธองค์ก็ยิ่งถูกกล่าวหาว่า "นิพพาน" เป็นการเห็นแก่ตัวของท่าน แล้วเราจะเอาอย่างไรกับใจคน โปรดอย่าลืมว่าคนเป็นสัตว์โลกประเภทหนึ่งที่ยังมีความเห็นแก่ตัว (มากที่สุด) ตามเปอร์เซนต์เฉลี่ยแต่คนก็มีความแตกต่างกันของจิตใจและระดับของพุทธปัญญาคนที่เราเห็นว่าดี อาจเป็นคนเลวร้ายที่สุดในโลกก็ได้ คนที่เราเห็นว่าเลวอาจเป็นนักบุญก็ได้-ไม่มีอะไรแน่นอนจริงๆ

กล่าวทางด้านสุนทรียภาพ นักศึกษาไม่เข้าใจความหมายของคำนี้อย่างแจ่มชัดเพราะคำนี้ดูออกจะ "ใหม่" อยู่สักหน่อย แต่ความจริงแล้ว เป็นสิ่งซึ่งนักปราชญ์ดึกดำบรรพ์ คือพวกกรีกสมัย ยุครุ่งเรือง เป็นผู้เริ่มศึกษาสุนทรียภาพ เราจะยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ตาม ในทัศนะของนักปราชญ์กรีกกำหนดใช้เป็นหลักว่า

๑. ความมีระเบียบ (กฎ) = Order
๒. ความประสานกลมกลืน = Harmony
๓. ความงาม = Beauty

หลักสามประการนี้เป็นไปโดยกฎของธรรมชาติ (Natural Law) หากเราพิจารณาอย่างง่าย ๆ ก็เห็นได้ว่า ข้อ ๑ ความมีระเบียบ เริ่มต้นจากตัวบุคคล ครอบคลุมและกระจายสืบต่อไปในสังคมส่วนใหญ่ หากเราไม่สร้างระเบียบให้กับตัวเรา (ซึ่งถือกันว่าเป็นสัตว์ประเสริฐ) ก็เท่ากับเราทำลายความหมายอันเป็นจุดหมายปลายทางของคำว่า "ประดุจชัย" แห่งมนุษยธรรมเมื่อเป็นเช่นนี้เราก็จะกลับมาสู่สภาพเดิม คือความเป็นสัตว์อย่างธรรมดา ข้าพเจ้าเป็นคนรักสัตว์ และ

Art can be divided into five different categories:

Painting;
Sculpture;
Architecture;
Literature;
Music and Drama

Of the five categories, music, as it is perceived by the highly sensitive nerves and senses, generates the most immediate impression on us. Reaction to music is, therefore, instantaneous. Audio feeling is spontaneous; one either takes it or disregards it quite unconsciously. We see children respond to the rhythms and sound of "country" or "easy" music without them having to have prior knowledge of why man reacts to the rhythms of music the way he does.

This is the nature of the human audio sense which responds to sound quicker than all other senses. Some animals and the aborigines in Africa have their own communication mechanisms using sounds as varied as that of birds, dogs and cats. Sound therefore is crucial to the expression of emotion, be it love, hate, wrath or fun; it suggests all those feelings. Why do animals manage to understand one another despite their inability to speak? It seems sound and touch compensate for that limitation.

I keep two tiny green parrots which have red beaks and tails. The number, however, doubled, thanks to the calls of the parrots of the same species that finally stopped inside the cage as they looked for their mates. I was first surprised at this phenomenon. It eventually dawned on me that the calls of the caged birds were inviting to those in the garden. Sound is, therefore, extremely powerful during the mating season.

I had spent years observing the barking patterns of dogs before it dawned on me that they carry multi-layer meanings. Dogs bark when they are happy; they bark as a defence mechanism. Barking is also used to express surprise, alarm, mating or loneliness in the absence of a loving owner. As it is, sound above and beyond other art forms generates feelings and emotion more quickly. This eventually evolved into music.

Literature follows music as the next category of art that evokes emotion and feelings. Thus, they are closely associated. Poetry in particular offers the experience of both the alphabets and other senses. *Khab, glawn, klong, chanta*, among other types of Thai poetry, have musical rhymes to the consonants as is evident in Sunthornbhu's poetry.

Poetic meaning aside, its beautiful rhymes reminisce musical movements. In fact, it is the influence of those movements that make poetry hard to forget and easy to impress. For these reasons, musical and literary arts are more easily comprehensible and appreciated

พยายามที่จะเข้าใจธรรมชาติของสัตว์เพื่อเปรียบเทียบกับคน ก็ได้ผลลัพธ์ว่า ในบางกรณี คนเร็วกว่าสัตว์ ในบางกรณีสัตว์เร็วกว่าคน แต่ถ้ากล่าวถึงความ "บริสุทธิ์" แล้ว คนสู้สัตว์ไม่ได้ อาจเป็นเพราะคนฉลาด (โกง) กว่าสัตว์ ข้าพเจ้าเองคิดอยู่เสมอว่า บางครั้งเร็วกว่าสัตว์ไม่ควรเป็นคน แต่ความสำนึกผิดชอบมันช่วยให้ข้าพเจ้าปรับตัวเอง เพื่อแก้ไขความข้องุ่นใจที่เกิดขึ้นแก่ตน โดยพยายามมิให้เป็นภัยแก่ความนึกคิดของตนเอง ซึ่งอาจจะย้อนไปถึงคนอื่น อันอาจเป็นบาปกรรมเป็นเวร

ศิลปะนั้นเป็นเช่นเดียวกับศาสนา คือมีจุดมุ่งหมายให้เรามีความสุขทางใจ ไม่มีความโลภโมโทสัน แต่เป็นไปได้เพียงใดนั้นอยู่ที่ผู้บริหารประเทศจะตระหนักถึงอนาคตของเยาวชนรุ่นต่อไป คนแก่ต้องตายแน่ คนหนุ่มเป็นผู้สืบทอด ในทัศนะของข้าพเจ้า ความแก่กับความหนุ่มไม่สำคัญ-ความสำคัญอยู่ที่ทุกคนมุ่งสร้างความดีงาม ทั้งทางด้านจิตใจและวัตถุ อันจำเป็นจะต้องดำเนินควบคู่กันไปเป็นเงาตามตัว หากเป็นไปได้ตามทัศนะของข้าพเจ้า คำว่า "คน" ก็คงจะมีความหมายยิ่งขึ้นกว่านี้

ทุกวันนี้ เราอยู่ในโลกด้วยความรู้สึกรู้สึกของความกลัว ความกลัวเป็นอันตรายต่อความรู้สึกนึกคิดจิตใจของคน-กลัวจน-กลัวตาย-กลัวภัยพิบัตินานัปประการ ความกลัวเช่นนั้น เป็นธรรมชาติของมนุษย์มาแต่สมัยดึกดำบรรพ์ ข้าพเจ้ามีความคิดเป็นส่วนตัวว่าไม่ควรกลัวในสิ่งซึ่งเป็นพันธะผูกพันทางโลก เราเพียงเกิดมาอาศัยร่างและที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค อันเป็นปัจจัยสี่ เรามีอาจอยู่ค้าฟ้าหรือเป็นเจ้าของโลกได้เลย เพราะวันหนึ่งกาลเวลาหนึ่ง โลกอาจสลายกลายเป็นผุยผง และแล้วก็เริ่มต้นใหม่อีก สิ่งนี้เป็นกฎของความหมุนเวียนของชีวิต (Circle of Life) ดังนั้นหากผู้ใดเข้าถึงกฎนี้ ก็อาจเกิดความสุขกายสบายใจโดยมิได้มีพันธะกับเรื่องทางโลกอีกต่อไป ที่ข้าพเจ้ากล่าวไว้ว่า โลกกับธรรมมีความสัมพันธ์กันอยู่นั้น เพราะทุกคนมีการรับผิด-รับชอบ โดยชอบธรรมย่อมเป็นสิ่งประเสริฐ เป็นสิ่งสร้างเสริมความดีงามทางจิตของคนให้เจริญสืบต่อไป

ตามข้อ ๒ ความประสานกลมกลืนนั้น เป็นสิ่งติดต่อกับข้อ ๑ เพราะที่ใดมีระเบียบ ที่นั้นย่อมมีความประสานกลมกลืนมีความเหมาะสมเกิดขึ้น ความประสานกลมกลืนมีพื้นฐานมาจากสภาพของธรรมชาติโดยทั่วไป ป่า ภูเขา ทะเล แม่น้ำลำคลองเป็นแนวทางให้เราเข้าใจถึงความประสานสถาปนิกและนักผังเมืองจะต้องเอาความประสานของธรรมชาติเข้ามาปรับสภาพของเมืองมิฉะนั้นก็จะทำให้ขาดคุณสมบัติของธรรมชาติ ขาดความรื่นรมย์ กลายเป็นหลุมฝังศพของตัวเอง ดังนั้นเมื่อมีการสร้างบ้านสร้างเมือง การวางผังให้ประสานกลมกลืนกับธรรมชาติ จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นชีวิตของวัตถุมากกว่าจิตใจ ทำให้ความหมายของ"อารยธรรม" เลือนลางไป

ตามข้อ ๓ ความงาม ที่ใดมีระเบียบมีความประสานกลมกลืน ผลที่ตามมาก็คือความงาม ความจริงนั้นเราอาจไม่รู้สึกรู้สึกตัวเราเองในชีวิตประจำวัน เพราะเราใช้ชีวิตอยู่ด้วยความเคยชิน แต่ครั้นสำรวจแล้ว เราก็ก็นึกได้ว่า ชีวิตของเราต้องจัดระเบียบสร้างความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความพอดี (งาม) นั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ ความรู้ค่าของความงาม คือ สุนทรียะ จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อจิตใจของทุกคน ทุกวันนี้นั้นเรามีความเป็นอยู่อย่างเครื่องจักรขึ้นทุกที่ๆ ความรู้ทางจิตวิญญาณขาดหายไปมาก เพราะติดกับวัตถุซึ่งเรต่างก็ยอมรับว่าจำเป็นสำหรับชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนิยมอันมีอาจหลีก

compared to other art forms.

Fine arts, sculpture and architecture are grouped under the category of "plastic arts" which are "static" in character. To appreciate it, time and reflection are required. It is also necessary that history and influences be studied if these arts are to be appreciated and understood because they inspire artists who create them. Some of these influences include ethnicity, religion, geography, weather, and history. Students may not question the meaning of the "plasticity in art". They, however, may be dubious about the plasticity of fine arts since they lack volume prevalent in sculpture and architecture. Yet, volume can be sensed even in fine arts in which three dimensions are represented by colour, scope and space.

Take a landscape picture and you will feel the expanse, the width and the depth of the space. All this is dimension which can also be found in a single line or a single colour. This is the feeling that associates with space, the mysterious power of the universe that permeates every atom of space. The solar system influences both the living and the non-living alike, but it is especially true on thoughts, emotion and inspiration upon which artists rely to create their works. I am convinced, therefore, that all living beings on earth are under the influence of the universe, stars and our individual nature.

This concept may be right or wrong. But it is practically impossible for everyone to be perfectly balance. Changes around us make it difficult to find someone who is a "perfect" person. Even the Lord Buddha was accused of being selfish in his quest for "nirvana". What then could we expect from other people? After all, it must be remembered that we are all part of the living species and human beings are, on average, (the most) selfish. Still there exists a difference in our heart and the level of our cognitive competence. Those whom we regard as virtuous may turn out to be the most evil person on earth. On the contrary, those whom we think evil may turn out to be a saint--nothing is certain.

As for aesthetics, you students may not fully understand this word as it is quite a "novelty". In fact, however, it has been a subject pursued by philosophers or the ancient Greeks. Whether we accept their findings or not, the following represents their studies :

- 1) order;
- 2) harmony;
- 3) beauty

The three principles follow the law of nature (natural law) based on the following considerations:

- 1) Order finds its origin in each individual, family and extends to society at large. If we (the clever species) do not cultivate order, it would amount to obliterating the meaning of the "goal" of humanity which is meant to be its destination. That puts us back to the coarse

เสี่ยงได้อย่างไรก็ตามมีสิ่งหนึ่งซึ่งเราอาจปฏิบัติได้นั้นคือความเข้าใจในธรรมชาติของชีวิต-การดำรงอยู่-การสืบต่อ-การใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติ หากเป็นได้เช่นนั้น เราอาจหนีพ้นจากการเป็นทาสของวัตถุได้ และโลกก็จะมีคามอภิมอภิมยิ่งกว่าที่เราประสบอยู่นี้

ศิลปะเป็นผลงานทางจิต จำเป็นต้องมีการแนะนำอบรมสั่งสอนโดยถูกวิธีให้แก่อนุชนในเยาว์วัย กล่าวคือ ตั้งแต่ระดับนักเรียนอนุบาล หรือไม่ก็เริ่มประถม เพื่อปลูกฝังให้เกิดความรู้สึกในสิ่งดีงามขึ้นแก่ตัวเขา สิ่งดีงามนี้จะฝังลึกอยู่ในจิตใจมีเสื่อมคลาย เท่าที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้เด็กเล็กๆ ที่ได้รับการศึกษาทางศิลปะ ๕๐% อยู่ภายใต้อิทธิพลของตัวครู ทำงานไม่ถูกใจครูก็ไม่ได้คะแนนสูง ระบบนี้ควรใช้แก่การศึกษาชั้นอุดมหรือระดับมหาวิทยาลัย เพราะเป็นระดับสูงต้องมีการให้หลักวิชาที่เป็นมาตรฐาน (Academic) ส่วนเด็กชั้นอนุบาลและชั้นประถมนั้นครูควรแนะนำให้เด็กรู้จักเทคนิคของการใช้เครื่องมือในการทำงานศิลปะมากกว่าที่จะให้ทำตามแบบอย่างหรือความคิดที่ครูชอบ หากทำได้เช่นนี้ ก็จะเกิดความอิสระแก่เด็กในทางสร้างสรรค์อย่างบริสุทธิ์ สิ่งซึ่งเป็นพยานยืนยันความคิดของข้าพเจ้าในข้อนี้สืบเนื่องมาจากลูกของข้าพเจ้าเอง เมื่อเขาเขียนรูปโดยความรู้สึกของตนจะมีผลออกมาไม่เหมือนกับที่ต้องเขียนตามกรอบของระบบครูผู้สอนและมีการแสดงออกซึ่งผิดกันเป็นแบบฟ้ากับดินแน่ละท่านที่เป็นครูสอนศิลปะคงมีใจเป็นธรรมที่จะรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า แต่ถ้าความคิดเห็นเป็นการขัดต่อจิตใจของท่าน ก็ขอได้โปรดให้อภัยด้วย

ในความคิดของข้าพเจ้านั้น ศิลปินเป็นสิ่งสะท้อนออกซึ่งจิตใจของคน แต่จะออกมาในรูปใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความรู้สึกของศิลปินเอง มีความรู้สึกซึ่งเป็นการวางกฎเกณฑ์บังคับให้ทำอย่างนั้นอย่างนี้ งานศิลปะเป็นอาหารของจิต หากกำหนดกรอบบังคับก็เป็นการบีบคั้นกันทางทางเนรมิต คิดดูง่าย ๆ เมื่อเราไปรับประทานอาหารตามร้านค้าเราจะไปบังคับผู้ปรุงให้เขาทำตามใจเรานั้นเป็นสิ่งผิด หากเราไม่ชอบเราไม่กิน หากชอบเราก็จะชื่นชมในฝีมือการปรุงของเขา นี่เอง เป็นรสนิยมของส่วนบุคคล

ตามความเป็นจริงนั้นมนุษย์ต้องการอิสระแต่ความอิสระย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการไม่รุกรานและทำลายสิทธิของผู้อื่น ความอิสระต้องอาศัยหลักของมนุษยธรรม ความเห็นอกเห็นใจและความเข้าใจซึ่งกันและกันด้วยเหตุนี้เราจึงเห็นได้ว่าความไม่เข้าใจกันเป็นเหตุที่มาของการประทัด ประหาร ความพินาชของโลก นั่นคือ สงคราม สงครามเกิดขึ้นเพราะความเห็นแก่ตัวอันสืบเนื่องมาจากนโยบายของนักการเมือง

การศึกษาและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในธรรมชาติ สามารถสร้างสันติภาพและความสวยงามสดดงามของโลก และความสูงส่งของมนุษยชาติขึ้นได้ ถ้าคนเราพยายาม แต่จะเป็นไปได้เพียงใดนั้นก็สุดแต่ธรรมชาติของมนุษย์เอง ตามหลักธรรมชาตินั้น มนุษย์เป็นผู้สร้าง และแลแล้วมนุษย์ก็เป็นผู้ทำลาย การทำลายนั้นง่ายมาก การสร้างนั้นยากเปรียบได้เหมือนไฟ ข้าพเจ้าคิดและตั้งใจจริงที่จะหาทางให้คนเข้าใจถึงคุณค่าของศิลปะว่าเป็นสิ่งมีค่ายิ่งกว่าเพชร ทองคำ ฯลฯ เพราะสิ่งมีค่าทางวัตถุมิได้ช่วยให้เกิดความสุข-สันติภาพแก่พลโลกทั้งมวล ศิลปะเท่านั้นที่จะช่วยก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างชนชาติต่างๆ ในโลกได้ เรามีความชื่นชมผลงานชิ้นเอกของชาติต่างๆ ในโลกโดยปราศจากความคิดทางอคติ ก็เพราะเราตระหนักถึงความดีงามของงานศิลปะซึ่งเรามีได้ค่านึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา มิได้คำนึงถึงการแข่งขันชิงดีชิงเด่นกันในทางโลสมมโหดร้ายบ่อนทำลายจิตใจ แม้แต่ผู้สร้างสิ่งซึ่งเสริมส่งวิญญาณของมนุษยชาติให้เจริญสืบต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง

origin of common creature. I love animals and try to understand their nature in order to compare it with that of human beings. In certain cases, I found that human beings are worse than animals and vice versa. However, human being cannot compare with animals in terms of their purity, thanks perhaps to human intelligence (in deceiving) which makes man more corrupt than animals. I sometimes even think that I am worse than animals and thus should not be born human. Conscience, however, helps me adjust myself to dealing with any irritation that happens to befall me. I try not to allow it to poison my thoughts lest it affects other people and in turn becomes a sin.

Art is similar to religion. They share a common goal, offering us peace and freeing us from greed or anger. To what extent it is going to attain that goal depends largely on the sensitivity of the administration of the country to the future of the younger generations. Older people will pass, leaving the younger generation to live on. Personally, I think it matters little whether you are old or young. The important thing is the determination to do good both spiritually and materially which is essentially to take place alongside each other. Should my concept be possible, the word "human being" will be more meaningful.

Today, we live in fear which is perilous to thought and spirit. We are afraid of poverty, illness and other sorts of natural disasters. These represent human nature since its earliest days. My personal opinion is that we should have no fear in what we call worldly attachments, for we were born in a human body to rely basically on the essentials -- shelter, food, clothing and medicine. No one is immortal; no one owns this world. At any point in time, this world may disintegrate for a fresh start. It is the "Circle of Life".

Only those who understand this principle will live happily physically and spiritually without being bound to worldly matters.

When I say the world and morality are related, I mean everyone has the responsibility -- accepting what is wrong and right. The inclination towards morality is therefore virtuous since it helps our spiritual growth.

2) Harmony follows order because wherever order prevails, there exists harmony and propriety. Harmony has its foundation in nature in general. The woods, mountains, the sea, rivers and brooks, help us to better understand harmony. Engineers and city planners have to apply natural harmony to city conditions without which natural proponents and happiness will be lacking, the city will turn into our cemetery. So whenever a new town is built, it is necessary for its townsfolk that city planners create a sense of harmony between the town and nature, especially when contemporary life leans more towards materialism than spirit. As a result, the meaning of "civilization" is diminished.

3) Beauty exists where there is order and harmony. What follows is beauty. In reality, we may not be aware of it in our daily life as we live by habit. After a careful reflection,

สิ่งซึ่งนำคิดในปัจจุบันนี้ คือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งเป็นระบบระหว่างประเทศอิทธิพลฝ่ายตะวันตก หลังไหลเข้ามาสู่ฝ่ายตะวันออกอย่างไม่มีทางสะกิดกัน ได้จึงเป็นปัญหาใหญ่สำหรับผู้ใหญ่และผู้เยาว์อันหมายถึงอนุชนรุ่นต่อไปในอนาคต ควรคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะบังเกิดขึ้นแก่ธรรมชาติของคนไทย ในคติของข้าพเจ้านั้นมีอยู่ว่าเราจำเป็นต้องรับและปรับ (Adoption and Adaptation) ไปพร้อมๆ กัน เพื่อมิให้ล่าสมัยและฝืดตัวเอง แต่การปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งสำคัญ คือ เราควรจะรับอย่างใดจะปรับอย่างไร ขอฝากไว้ให้คิดดู

จริงอยู่ ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกล้วนเป็นอนิจจัง เราย่อมรับหลักธรรมของพระพุทธองค์ในข้อนี้ แต่ท่านมิได้หมายมาให้เราอยู่ไปโดยปราศจากความคิด สร้างความเจริญก้าวหน้า ท่านหมายถึงว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลก "ไม่เที่ยง" เมื่อวานนี้-วันนี้-พรุ่งนี้ ไม่เหมือนกันนั่นคืออดีต-ปัจจุบัน-อนาคต แม้แต่ความรู้สึกของเรา ก็แปรเปลี่ยนไปทุกขณะจิต ฉะนั้น เราอาจตีความหมายได้ว่าความแน่นอน คือความไม่แน่นอน และความไม่แน่นอน คือความแน่นอน นั่นเอง

สิ่งซึ่งอาจทำให้เราเกิดความซาบซึ้งในงานศิลปะได้นั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นแบบเส้นผมบังภูเขา จะคิดนึกรู้สึกอย่างไรก็เป็นไปตามอัธยาศัย โดยมีคำนึงถึงข้อเท็จจริง ใครบอกว่าดีก็เชื่อ ใครบอกว่าไม่ดีก็เชื่อ เช่นนี้เท่ากับเราฝังตัวเองไว้กับสิ่งซึ่งเป็นของปลอม ลวงตา ความรักชื่นชมในศิลปะย่อมเป็นสิทธิ์โดยชอบธรรมของตนเอง ที่จะรับและรักด้วยความบริสุทธิ์ใจ มิใช่เพื่อประดับบารมี ดังกล่าวแล้ว จุดหมายสำคัญก็มีอยู่ว่าทำอย่างไรเราจึงจะเกิดความซาบซึ้ง ยากจริงๆ ยากมาก เพราะคนเราก็เป็นสัตว์โลกเหมือนกันทุกคน จะดีเลว ต่ำช้า สูงส่ง เพียงใด ก็อยู่ในการกำหนดของคน ล้าปากยากมาก เพราะคนเราก็เผลอเกิดมาเป็นคน หากเป็นสุนัข แมว นก ฯลฯ ก็คงไม่ต้องคิดกันมาก แต่เหตุไหนเล่า เราจึงเกิดมาเป็นผู้ที่มีมันสมอง ความคิดก้าวหน้ากว่าสัตว์โลกทั้งหลาย ใครบอกได้? มนุษย์ (คน) คืออะไร เหตุใดจึงมีโลก มีดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว ปรอดสำนึกดูในแง่ของชีวิต อันเป็นธรรมชาติส่วนรวม ด้วยเหตุนี้เอง จึงหันเข้ามาสู่กฎแห่งกรรม ความรู้สึกนึกคิดจิตใจของคนนั้นเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับจักรวาล คนดี คนชั่ว โจรผู้ร้าย จะหนีสิ่งหนึ่งไปไม่พ้นคือ "กรรม" ตรงกับพระพุทธวจนะว่า "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" แต่เราอาจเกิดข้อขัดแย้งได้ว่า เหตุใดทำดีจึงไม่ได้ดี แต่ผู้ทำชั่วกลับได้ดี ข้อนี้เข้าใจว่าเป็นปฏิกิริยาของกรรมนั่นเอง โดยมีผลสะท้อนสืบต่อกันมา (ไม่รู้แต่ชาติใด) ศิลปินที่ได้รับการยกย่องอย่างสูงส่ง ในผลงานของท่านในปัจจุบันนี้ ขณะมีชีวิตอยู่ต้องประสบกับความลำเค็ญอดยากอย่างแสนสาหัส แต่ผลงานของท่านกลับมีค่าราคาอันประมาดมิได้ ฉะนั้น ควรเลิกคิดถึงผล แต่ควรคิดถึงเหตุที่มาก่อนอื่น

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ประเภทของงานศิลปะนั้น มีแนวทางไปสองด้าน คือเพื่อประโยชน์ทางกายและทางใจ ในความรู้สึกส่วนตัวของข้าพเจ้านั้น เราควรรับทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้เพื่อความสมดุลย์ในระหว่างโลกกับธรรม เมื่อความสมดุลย์เกิดขึ้นแล้วความสันติก็จะบังเกิดขึ้น โดยไม่ต้องมีการทดลองแต่อย่างใด ข้าพเจ้ามองเห็นงานศิลปะเป็นสิ่งให้ความอภิรมย์ ความเบิกบานสดชื่นแก่จิตใจ

ความสำนึกของคนเราอยู่ที่คิดอะไร ทำอะไร เป็นผลอย่างไร ศิลปินและผลงานศิลปะของเขาเป็นของบริสุทธิ์ (ถ้าศิลปินมีจิตใจบริสุทธิ์) และยอมรับข้อเท็จจริง ศิลปะดังได้กล่าวแล้วว่าเป็นของกลาง เป็นสมบัติของโลก มิใช่ส่วนบุคคล หากงานศิลปะนั้นเป็นงานอมตะ

however, we realize that we are in need of order to put our life in perspective.

That makes the awareness of the value of beauty or aesthetics crucial to life because our life seems to be increasingly mechanical while knowledge of the soul seems to disappear by degrees. This is because life is more attached to the materials which we all concur are essential to the unavoidably materialistic world. Still we can learn to understand the nature of life -- its existence, the continuity and living a life beneficial to humanity. The understanding will liberate us from being enslaved to materialism and the world will become a happier place than we know it today.

Art is a spiritual product. Younger generations need proper advice early in childhood. It starts as early as kindergarten or primary school to cultivate feelings for good things in young people. This will stay deep in their hearts to help them from deteriorating daily.

90% of small children who receive art education are influenced by their teachers. They get poor grading should their work be unsatisfactory, a system which works more effectively with students at secondary or university levels. Students at a higher level of education must have academic standards. Kindergarten or elementary students need technical advice from their teachers to know how to apply the tools on their art works rather than following the styles or ideas their teachers like. If we could do that, children will enjoy the freedom to enable them to create pure works.

The evidence that confirms my belief comes from my own children. When they draw on their own, their works differ from what they have to do within the frame set by their teachers ; the expression is also different. Certainly, art teachers with fair hearts are prepared to take my ideas. If, however, they contradict with their own, then I beg your pardon.

In my opinion, art reflects what is in a human's heart. But whatever shape or form it will take depends on the artists' feelings rather than rules. Art is food to the soul. The frame stands in the way of creativity. When we eat out in a restaurant, it is wrong that we force the chef to do what we want. If we do not like it, we just have to leave the food. If we like it, we will simply adore the chef. And this distinguishes individual taste.

The reality is human beings want freedom, based on the principle of not invading and abusing other people's rights. Freedom requires humanitarian principles, passion and mutual understanding. Because of this, we can easily see that misunderstanding is the source of killing and the fall of the world or an origin of war. In this case, war is the result of selfishness caused by the policy of politicians.

On the condition that we all try, the study and profound understanding of nature enables peace on earth, the beauty of the world and the uplifting of the human race. Only human nature can tell how much we could achieve. According to the law of nature, man creates.

กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์
Krom Luang Sappasithi-Prasong

But man also destroys, with considerable ease. Creating is as difficult as making a fire. I think and am truly determined to make people understand the value of art. It is more valuable than diamonds, gold, etc. because what is materialistically valuable brings no happiness -- peace -- to all humanity. Only art can create mutual understanding among people of the nations. We appreciate master arts from different countries without prejudice because the beauty in art works are realized regardless of race, faith, or competition to the bitter end that destroys the spirit, but instead, it is meant to raise the soul of humanity to a higher level where it can grow unceasingly.

What is worth thinking about today are the changes in our society which represent a system of the influx of the superpower from the West to the East with barely anything to resist it. That is a major issue both adults and youth who make up the bulk of the future generation should discern, given the positive and negative impacts it may have on the nature of Thai people.

My approach is - adopt and adapt (adoption and adaptation) simultaneously to avoid being out of touch or even self-inflicting. Practice, however, is essential. How, for instance, can we adopt and adapt is the question you may want to think about.

It is true that nothing in this world is certain as the precepts of the Lord Buddha. But he definitely did not mean to give us the impression that we live our life without thinking about our future. What he really meant is that everything on earth is "uncertain" -- yesterday -- today -- tomorrow is different. That is the past, present and future. Even our emotions fluctuate every minute. We may, therefore, interpret certainty as uncertainty and vice versa. What makes us appreciative of art works may be tricky. We either leave it to our temperament without considering the facts or follow people blindly. If that is the case, we have allowed ourselves to be buried under heaps of deceit and fantasy. But love for art is a right unto itself. Rather than being used to increase one's influence, it can be adopted and embraced with a sincere heart. The important thing is what we can do to bring about this sense of appreciation. Truly, it is very difficult, extremely difficult, because we are all part of the living species no matter how virtuous, evil or lofty we are. It all boils down to our own doing because we happen to be born human. If, on the other hand, we were born a dog, cat, bird, etc., we may not have to do a lot of thinking. But why were we born human with a brain and a more advanced faculty compared to other creatures? Who can tell? What is a human (being)? Why is there an earth, a sun, a moon, stars? Look at it from the perspective of life, nature at large, we then turn to the law of karma.

Human feelings and thoughts relate to the universe. No one is free from karma, be he good, evil, or criminal. It amounts to what the Lord Buddha teaches: Do good and take good consequences; commit evil and face evil consequences. Yet there can still be some conflict;

หม่อมเจ้าจันทร์จิราวุฒินันท์ รัชนี้
และรูปปั้นโดยอาจารย์เขื่อน อิ่มศิริ
*Prince Chand Chirayu Rajani and
his sculpture by Khien Yimsiri*

why are good deeds not rewarded and evil get all the goodies? There may be an explanation in the consequences of karma which bear continuous outcome (regardless of which re-incarnation it may be).

Those artists who have been accorded high praise today for their works were those who had to struggle hard while still alive. However, their works are priceless. Therefore, we should stop thinking about the reward but the toil first.

As earlier mentioned, different types of art serve two purposes - for practical and spiritual benefits. I am personally in favour of both for equilibrium purposes between the world and morality. When balance is struck, peace will take place without having to conduct any experiment. To me, art brings pleasure and delight to our souls.

Human conscience rests on what one thinks and does and the consequences that follow. Artists and their works are pure (should they have a pure intent). As already said, art is a common property; it is the property of the world not tied to any individual if it is to be immortal work.

บรรณานุกรม

References

๑. ม.จ. จันทร์จิวรวัฒน์ รัชนี กรุงเทพฯ, บริษัทพิมพ์เนต พรินต์ติ้ง เซนเตอร์ จำกัด, ๒๕๓๕
๒. เขียน ยิ้มศิริ ศิลปินบ้านไทย กรุงเทพฯ, สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๗
๓. เขียน ยิ้มศิริ พุทธานุสรณ์ กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์ศิลปะบรรณาการ, ๒๕๑๒
๔. จิตรกรรมฝาผนังสกุลช่างนนทบุรี โดย ศิลป พีระศรี เพื่อ หริพิทักษ์ และ เขียน ยิ้มศิริ จัดพิมพ์โดย คณะจิตรกรรม, กรุงเทพฯ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิวพร, ๒๕๐๖
๕. วารสารสภาวะวิจัยแห่งชาติ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒, กรุงเทพฯ มิถุนายน, ๒๕๐๕
๖. รากเหง้า มหาวิทยาลัยศิลปากร นิทรรศการของศิษย์โรงเรียน ประณีตศิลปกรรม โรงเรียนศิลปากร แผนกช่าง, กรุงเทพฯ, อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ปแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ๒๕๓๖
๗. สุจิตร์ นิทรรศการเชิดชูเกียรติ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี, กรุงเทพฯ, อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด (มหาชน), ๒๕๓๕
๘. ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย จัดพิมพ์โดย คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และ ภาพพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๑๒
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เขียน ยิ้มศิริ อนุสรณ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ, กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๑๔
๑๐. วารสารศิลปากร ปีที่ ๓ เล่ม ๑, กรุงเทพฯ, ๒๕๔๒
๑๑. วารสารศิลปากร ปีที่ ๕ เล่ม ๑, กรุงเทพฯ, ๒๕๔๔
๑๒. หนังสือ พิธีไหว้ครูและต้อนรับน้องใหม่ มหาวิทยาลัยศิลปากร ๒๕๑๒, กรุงเทพฯ, กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๑๒
๑๓. หนังสือ พิธีไหว้ครูและต้อนรับน้องใหม่ มหาวิทยาลัยศิลปากร ๒๕๑๓, กรุงเทพฯ, กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๑๓
๑๔. หนังสือ พิธีไหว้ครูและต้อนรับน้องใหม่ มหาวิทยาลัยศิลปากร ๒๕๑๕, กรุงเทพฯ, กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๑๕
๑๕. สุจิตร์ การแสดงศิลปะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จัดทำโดย คณะนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์จำลองศิลป์, ๒๕๔๒
๑๖. สุจิตร์ นิทรรศการ "ศิลปินุสรณ์ เขียน ยิ้มศิริ" จัดพิมพ์โดย กรมศิลปากร, กรุงเทพฯ, อมรินทร์การพิมพ์, ๒๕๒๒
๑๗. สงวน รอดบุญ, พุทธศิลป์สุโขทัย กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์อักษรพิมพ์สมัย, ๒๕๒๑
๑๘. เขียน ยิ้มศิริ, พุทธานุสรณ์, กรุงเทพฯ, ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล บุญส่งการพิมพ์, ๒๕๐๐
๑๙. นิทรรศการเชิดชูเกียรติ ๑๐๐ ปี อาจารย์ศิลป์ พีระศรี ณ โรงหล่อกรมศิลปากร กรุงเทพฯ, อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๕

1. *H.S.H. Prince Chand Chirayu Rajani*, Bangkok Phikkhanet Printing Center Co. Ltd., 1992
2. Khien Yimsiri, *Thai Folk Art*, Bangkok, 1974
3. Khien Yimsiri, *Bhuddhanusorn*, Bangkok Silpa-Bannakarn Publishing Company, 1969
4. Silpa Bhirasri, Fua Hariphitak and Khien Yimsiri, *The Painting of the Nondhaburi School*, Published by the Faculty of Painting, Bangkok Sivaporn Partnership, 1963
5. *The Journal of the National Research Council of Thailand*, 3rd year, 2nd edition, Bangkok, 1962
6. *Root*, Silpakorn University, Amarin Printing Group and Publishing Co. Ltd., 1993
7. *The Exhibition of Life and Works of Professor Silpa Bhirasri*, Bangkok, Amarin Printing Group and Publishing Co. Ltd., 1992
8. *Contemporary Art in Thailand*, Published by Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts, Silpakorn University, Bangkok, Krung Siam Publishing Co. Ltd., 1969
9. *Assistant Professor Khien Yimsiri*, Bangkok, Krung Siam Printing, 1971
10. *The Journal of Silpakorn University*, 3rd year, 1st edition, Bangkok, 1949
11. *The Journal of Silpakorn University*, 5th year, 1st edition, Bangkok, 1951
12. *Homage Paying Ceremony and Freshmen Welcoming*, Silpakorn University, 1969, Bangkok, Krung Siam Printing, 1969
13. *Homage Paying Ceremony and Freshmen Welcoming*, Silpakorn University, 1970, Bangkok, Krung Siam Printing, 1970
14. *Homage Paying Ceremony and Freshmen Welcoming*, Silpakorn University, 1972, Bangkok, Krung Siam Printing, 1972
15. *Art Exhibition of Silpakorn University Students*, Published by the Students of Silpakorn University, Bangkok, Chamlongsilpa Printing, 1949
16. *A Retrospective Art Exhibition of Khien Yimsiri*, Fine Arts Department, Bangkok, Amarin Printing, 1979
17. Sanguan Rodboon, *Buddha-Silpa Sukhothai*, Bangkok, Aksorn-Samai Printing, 1978
18. Khien Yimsiri, *Thai Monumental Bronzes*, Bangkok, Boonsong Printing Partnership, 1977
19. *The Exhibition of Life and Works of Professor Silpa Bhirasri*, at the Casting Workshop, Fine Arts Department, Amarin Printing Group and Publishing Co. Ltd., 1992

บัญชีภาพ

Index of illustrations

	1 นักดนตรี Musicians	p.17		14 ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ๑ Professor Silpa Bhira-sri	p.54
	2 รักอมตะ Eternal Love	p.20		15 ชนไก่ Rooster (cock) Fighting	p.57
	3 ม.ร.ว.นารี ยิ้มศิริ M.R. Nari Yimsiri	p.28		16 วันเด็ก Children's Day	p.58
	4 ไปอาบน้ำ Ready to Bath	p.38		17 นักโทษการเมืองซึ่งไม่มีใครรู้จัก The Unknown Political Prisoners	p.63
	5 แม่กับลูก Mother and Child	p.39		18 บัลเลต์ Ballet	p.64
	กวี เหวียนระวี Kavi Vienravi	p.43		19 ชลัญจวิทยา The Musical Rhythm	p.69
	7 ดนตรีไทย Thai Music	p.46		20 ดินแดนแห่งความยิ้มแย้ม Land of Smile	p.70
	8 ร่วมโลก Together	p.47		21 แม่กับลูก Protector	p.75
	9 แม่กับเด็ก Mother and Child	p.49		22 เจริงระบำ Fantastic Trees	p.76
	10 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช His Majesty King Bhumibol Adulyadej	p.50		23 พี่น้อง Two Sisters	p.85
	11 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ขณะทรงผนวช His Majesty King Bhumibol Adulyadej in monkhood	p.51		24 กระจก Vanity	p.86
	12 สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ Somdej Phra Buddha Khosacharn	p.52		25 แม่พระธรณี Mother of the Earth	p.89
	13 หม่อมเจ้ายาใจ จิตรพงศ์ Mom Chao Yachai Chitrabongs	p.53		26 โลมนาง Courtesy	p.90
				27 หวี Harmony	p.91
				28 นักดนตรี Musician	p.92

29 ชีวิต
Life

p.94

30 พัก
Resting

p.95

31 ขี่ม้าส่งเมือง
Children's Game

p.96

32 ตะกร้อ
Takraw

p.97

33 สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
Somdej Phra Buddha Khosacharn

p.103

34 นักโทษการเมืองนिरนาม
The Unknown Political Prisoner

p.104

35 ม.ร.ว. ภัทรชัย รัชนี้
M.R. Bhadharajaya Rajani

p.105

36 Signora Mennini

p.107

37 จอกงาม
Growth

p.112

38 ดนตรีไทย
Thai Music

p.114

39 หลวงพ่อแดง
Luang Por Daeng

p.115

40 นักศึกษา
Student

p.116

41 ครอบครัว
Family

p.120

42 กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์
Krom Luang Sappasithi-Prasong

p.134

43 หม่อมเจ้าจันทร์จิรายุวัฒน์ รัชนี้
Mom Chao Chand Chirayu Rajani

p.136

